

Az Európai Unió Hivatalos Lapja

L 147

Magyar nyelvű kiadás

Jogszabályok

50. évfolyam
2007. június 8.

Tartalom

II Az EK-Szerződés/Euratom-Szerződés alapján elfogadott jogi aktusok, amelyek közzététele nem kötelező

HATÁROZATOK

Bizottság

2007/374/EK:

- ★ A Bizottság határozata (2007. január 24.) az Olasz Köztársaság által digitális dekóderek megvásárlásához nyújtott C 52/2005 (ex NN 88/2005, ex CP 101/2004) állami támogatásról (az értesítés a C(2006) 6634. számú dokumentummal történt) ⁽¹⁾ 1

2007/375/EK:

- ★ A Bizottság határozata (2007. február 7.) a Gardanne, a Shannon régióban és Szardínián timföldgyártáshoz üzemanyagként felhasznált ásványolajok esetében a Franciaország, Írország, illetve Olaszország által alkalmazott jövedéki adó alóli mentességről (C 78/2001 [ex NN 22/01], C 79/2001 [ex NN 23/01], C 80/2001 [ex NN 26/01]) (az értesítés a C(2007) 286. számú dokumentummal történt) ⁽¹⁾ 29

⁽¹⁾ EGT vonatkozású szöveg

II

(Az EK-Szerződés/Euratom-Szerződés alapján elfogadott jogi aktusok, amelyek közzététele nem kötelező)

HATÁROZATOK

BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2007. január 24.)

az Olasz Köztársaság által digitális dekóderek megvásárlásához nyújtott C 52/2005 (ex NN 88/2005, ex CP 101/2004) állami támogatásról

(az értesítés a C(2006) 6634. számú dokumentummal történt)

(Csak az olasz nyelvű szöveg hiteles.)

(EGT vonatkozású szöveg)

(2007/374/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 88. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra és különösen 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

azt követően, hogy az érdekelt feleket az említett cikkeknek ⁽¹⁾ megfelelően felkérte észrevételeik megtételére,

és ezen észrevételekre figyelemmel,

mivel:

I. AZ ELJÁRÁS

(1) 2004. május 11-én a Centro Europa 7 s.r.l. („Europa 7”) panaszt nyújtott be a 2003. december 24-i 350. sz. törvény (2004-es költségvetési törvény) 4. cikkének első bekezdése értelmében nyújtott állami támogatásokkal kapcsolatban. A panaszos 2005. február 10-én kelt levelében további információkat közölt és észrevételeket tett, amelyben azt állította, hogy az olasz kormány a 311/2004 sz. törvény (2005-ös költségvetési törvény) 211. bekezdése értelmében újrafinanszírozta az intézkedést, továbbá kezdeményezte a Bizottságnál a hivatalos vizsgálati eljárás megindítását. 2003. május 3-án a Sky Italia s.r.l. („Sky Italia”) is panaszt nyújtott be az említett két cikk kapcsán. A Bizottság

szolgálati és a Sky Italia közötti találkozóra 2005. június 22-én került sor. 2005. augusztus 31-én utóbbi panaszos további információkat közölt a 2004. május 3-i, „a műsorszolgáltatás rendjéről és a RAI-ról (Radiotelevisione Italia S.p.a.), továbbá a műsorszolgáltatással kapcsolatos keretszabályoknak a kormány hatáskörébe való utalásáról” szóló, az olasz televíziószektort szabályozó törvény („Gasparri-törvény”) módosításával kapcsolatban. Végül 2005. október 31-én a Sky Italia – a döntésre várva – kérte a Bizottságot, hogy az EK-Szerződés 88. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 659/1999/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 11. cikkének (1) bekezdése értelmében utasítsa az olasz kormányt az intézkedés felfüggesztésére.

(2) A Bizottság 2004. október 13-án, 2005. április 21-én és 2005. július 15-én kelt levelében információkat kért az olasz kormánytól. Az információkat 2004. november 5-én, 2005. május 13-án és 2005. szeptember 12-én – a határidő kis mértékű meghosszabbítását követően – megküldték. A Bizottság szolgálati és az Olaszország közötti találkozóra 2005. június 6-án került sor.

(3) Olaszország 2005. szeptember 20-án és 2005. november 16-án kelt levelében tájékoztatta a Bizottságot azon szándékáról, hogy ugyanebben a formában nem kívánja meghosszabbítani a támogatási rendszert.

⁽¹⁾ HL C 118., 2006.5.19., 10. o.

⁽²⁾ HL L 83., 1993.3.27., 1. o. A legutóbb az 1791/2006/EK rendelettel (HL L 363., 2006.12.20., 1. o.) módosított rendelet.

(4) A Bizottság 2005. december 21-én kelt levelében tájékoztatta Olaszországot az EK-Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése értelmében, a szóban forgó támogatással kapcsolatos, hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról (a továbbiakban „eljárás megindításáról szóló határozat”). Az eljárás megindításáról szóló bizottsági határozatot közzétették az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ⁽³⁾. A Bizottság felszólította az érdekelt feleket a szóban forgó intézkedésekkel kapcsolatos észrevételeik megtételére.

(5) Olaszország a határidő meghosszabbítását követően, 2006. február 13-én kelt levelében válaszolt az eljárás megindításáról szóló határozattal kapcsolatos észrevételek megtételére vonatkozó felhívásra. A Bizottság ezen kívül a következő érdekelt felektől kapott észrevételeket: 2006. június 19-én kelt levelében a Federazione Nazionale delle Imprese Elettrotecniche e Elettroniche (ANIE, Olasz Elektrotechnikai és Elektronikai Vállalkozások Szövetsége), 2006. június 19-én kelt levelében az Europa 7-től, 2006. június 20-án kelt levelében az European Satellite Operator Associationtól (ESOA, Európai Műholdas Szolgáltatók Egyesülete), 2006. június 20-án kelt levelében a Mediaset S.p.A.-tól, 2006. június 23-án kelt levelében a RAI – Radio Televisione Italiától és 2006. június 26-án kelt levelében az Sky Italiától. A Bizottság 2006. július 12-i levelében továbbította ezen észrevételeket Olaszországnak, amely semmilyen észrevételt nem tett ezzel kapcsolatban.

II. A TÁMOGATÁS RÉSZLETES LEÍRÁSA

II.A. A TÁMOGATÁS LEÍRÁSA

(6) A hivatalos vizsgálati eljárás tárgya a 350/2003. sz. törvény (2004-es költségvetési törvény) 4. cikkének (1) bekezdése, a „2003. december 24-i 350. sz. törvény 4. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében a földfelszíni digitális televíziózás és a szélessávú internethozzáférés támogatásáról” szóló, 2003. december 30-i miniszteriumközi rendelet, továbbá a 311/2004 sz. törvény (2005-ös költségvetési törvény) 211. bekezdése.

(7) A 2004-es költségvetési törvény 4. cikkének (1) bekezdése 150 eurós állami támogatást irányoz elő a televíziójelek vételét illetve az azt követő interaktivitást földfelszíni digitális technikával lehetővé tevő „set up box”-nak vagy „dekódernek” nevezett vevőkészüléket (a továbbiakban: dekóder) megvásárló vagy bérlő felhasználók részére, összesen 110 millió euró összegben. Meg kell jegyezni, hogy nem jár támogatás olyan dekóderekre, amelyek nem fogadnak földfelszíni digitális jelet, még akkor sem, ha lehetővé teszik az interaktív szolgáltatások használatát. A szóban forgó cikk szövege a következő:

„2004-ben minden olyan műsorszolgáltatást igénybe vevő, aki a megfelelő előfizetési díjat adott évben megfizeti és olyan készüléket vásárol vagy bérel, amely ingyenesen, a szolgáltatást igénybe vevő és a tartalomszolgáltató részére minden további költség nélkül, földfelszíni digitális technikával (T-DVB/C, DVB) képes lehetővé tenni a televíziójelek vételét és az ezt követő interaktivitást, 150 eurós állami támogatásban részesül. A támogatás nyújtására 110 millió eurós költségkeret áll rendelkezésre.”.

(8) A 4. cikk (4) bekezdése kimondja, hogy a támogatás C-VDB rendszerű dekóder vásárlása vagy bérlése esetén csak akkor jár, ha a kereskedelmi ajánlat világosan megjelöli a felhasználó részére azon tartalomszolgáltatókat, amelyekkel a kábelplatform tulajdonosai megállapodtak a határidőkben és feltételekben a földfelszíni digitális technikával (T-DVB) sugárzott jel kábelen át történő ismétlésére.

(9) Olaszország szerint a támogatás olyan dekóder vásárlása vagy bérlése esetén jár, amely nem kódolt digitális jel vételét teszi lehetővé „a felhasználó és a tartalomszolgáltató részére minden további költség nélkül”. Továbbá – szintén Olaszország állítása szerint – a „nem kódolt digitális jel vétel” alatt a dekóder azon képességét érti, hogy bármely műsorszolgáltató által nyújtott bármely interaktív szolgáltatást igénybe tud venni. Tehát valószínűleg ez egy összefoglaló kifejezés annak meghatározására, hogy a dekódernek lehetővé kell tennie a nem kódolt, interaktív funkciókat (illetve nem csak „interaktívnek” kell lennie, hanem lehetővé kell tennie az „interoperabilitást” is). A program interfészek (API) – amelyre csaknem az egyetlen példa a Multimedia Home Platform (MPH) – felé nyitott szabványú dekóderekről van szó.

(10) A 2005-ös költségvetési törvény 211. bekezdése ugyanakkora, 110 millió eurós költségvetési kerettel finanszírozza újra a rendelkezést, de a dekóderenkénti támogatás 70 euróra csökken. A szóban forgó rendszer 2005. december 1. óta nincs hatályban.

(11) Az intézkedés két oknál fogva volt sikeres. Nyilvánvalóan mintegy 2 millió olasz állampolgár vásárolt dekódert a támogatás igénybe vételével. E szám a 2005 novemberének végén értékesített dekóderek felének felelt meg, míg az értékesített dekóderek másik felét a fogyasztók a támogatás igénybe vétele nélkül vásárolták meg, annak ellenére is, ha a dekóder olyan típusú volt, amelyre adható lett volna a támogatás. Másrészt a gyártási méretgazdaságosság javulása tette lehetővé a kereslet ilyen mértékű növekedését, így az interaktív dekóderek fogyasztói ára 300/350 euróról kb. 150 euróra lecsökkent.

⁽³⁾ Lásd az 1. lábjegyzetet.

- (12) A két vizsgált intézkedést a 2005. december 23-i 266/2005 sz. törvény (2006-os költségvetési törvény) 1. cikkének (572) bekezdése értelmében 2006-ban hasonló intézkedés követte, amely a szardíniai és valle d'aostai felhasználók részére dekóder⁽⁴⁾ vásárlása esetén, 2005. december 1. és 31. között 90 eurós, 2006. január 1. után 70 eurós támogatásról rendelkezett.
- (13) A 2004–2005-ben előírt intézkedések tekintetében a 2006-os költségvetési törvény a támogatást közvetlenül a dekóderek interoperabilitásához rendeli hozzá anélkül, hogy előzetesen kizárná a nem földfelszíni dekódereket.
- (14) 2006. május 11-i határozatában az olasz verseny- és piacfelügyeleti hatóság (AGCM) elutasította⁽⁵⁾ a 2006-os költségvetési törvény 1. cikkének (572) bekezdése ellen benyújtott panaszt, amely azt állította, hogy ezen intézkedés előnyhöz juttatta Berlusconi úr családjának kapcsolt vállalkozásait. Az eljárás alapja az összeegyeztethetlenségről szóló, 2004. július 20-i 215. sz. törvény volt.

IIB. ELŐZMÉNYEK

IIB.1. PANASZOSOK

- (15) Az Európa 7 olasz vállalkozás 1999. óta egy analóg műsorszolgáltatási koncessziós jog jogosultja. A vállalkozás mindazonáltal még nem működhetett az analóg műsorszolgáltatási piacon – véleménye szerint – a nemzeti hatóságok magatartása miatt, amelyek még nem jelölték ki azokat a frekvenciákat, amelyekre az Európa 7-nek a sugározásához szüksége lenne.
- (16) A Sky Italia egy előfizetéses, műholdas televíziócsatorna, amely a News Corporationhoz tartozik. A vállalkozást a felvásárlást követően a News Corporation alapította 2003-ban a Telepiù S.p.A. és a Stream S.p.A. ellenőrzésével, amely koncentrációt bizonyos kötelezettségeknek alárendelten jóváhagyta (COMP/M.2876. sz. Newscorp/Telepiù ügy). A kötelezettségek keretében felszólították a Sky Italiát földfelszíni sugárzásának beszüntetésére: a vállalkozás nem működhet Olaszországban földfelszíni hálózatszolgáltatóként, vagy fizetéses földfelszíni televíziós műsorszolgáltatóként.

IIB.2. HÁTTÉR

- (17) A vizsgált intézkedést a műsorszolgáltatás digitalizálása keretében kell figyelembe venni, amely kihat az összes,

⁽⁴⁾ A törvény említett cikke egész pontosan a következőket mondja ki: „[...] Támogatás akkor nyújtható, ha garantált a tartalomról és a szolgáltatásból való közvetlen, korlátozás nélküli, ingyenes részvétel, valamint ha interaktív szolgáltatásokat nyújtanak, [...] olyan nyílt alkalmazásiprogram-interfészek (API) keresztül, amelyek megfelelnek az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* a 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 18. cikke értelmében közzétett szabványoknak [...]”

⁽⁵⁾ Az olasz verseny- és piacfelügyeleti hatóság (AGCM) C 12, 2006. május 10-i 15389. sz. „a minisztertanács elnöke – TV-dekóder támogatás” című, az összeférhetlenségről szóló törvényen alapuló előírása

jelenleg rendelkezésre álló, kábel-, műholdas, vagy földfelszíni adattovábbítási platformra. A továbbiakban a „DVB-T” a földfelszíni hálózaton történő digitális televízióműsorszolgáltatásra vonatkozik. Az egyéb televízióműsorszolgáltatási formákat a DVB-S (műholdas) és DVB-C (kábel) szolgáltatásként említik. A digitális műsorszolgáltatásra való átállás legfőbb előnye az analóg műsorszolgáltatással szemben az átviteli kapacitásnak a rádiófrekvenciák spektrumának hatékonyabb felhasználása következtében megvalósult megnövekedése minden platformon⁽⁶⁾. Ez különösen a földfelszíni televíziózás szempontjából jelentős, mivel a rendelkezésre álló rádióspektrum korlátozott. 2002 és 2005 között a Bizottság – a témával kapcsolatosan számos közlemény elfogadásával – tanújelét adta, hogy aktívan támogatja a digitális műsorszolgáltatásba való átmenetet⁽⁷⁾. E közleményekben a Bizottság támogatta továbbá az ún. „nyitott szabványú” digitális technológiák, illetve az olyan technológiák terjedését, amelyek lehetővé teszik a végső fogyasztókkal meglévő interaktivitást és „a nyílt alkalmazásiprogram-interfészek (API) keresztüli interoperabilitást”, más szóval, különböző gyártók és fogyasztók számára teremt meg az egymással való összekapcsolódás lehetőségét egyetlen, a piacon lévő összes szolgáltató által szabadon alkalmazható technológiával.

- (18) A digitálisan sugárzott műsorok megtekintéséhez az általánosan elterjedt televíziókészülékek esetében dekóderre van szükség (noha a legmodernebb televíziókészülékekben már van beépített dekóder). A piacon különféle típusú digitális dekóderek léteznek, amelyeket jellemzőik és funkcióik alapján hozzávetőlegesen a következőképpen lehet csoportosítani: a) a digitális műsorok földfelszíni vagy műholdas platformon történő, egyszerű dekódolása; b) interaktivitás (információküldés lehetősége a műsorszolgáltatónak); c) feltételes hozzáférés (televíziós szolgáltatások fizetés ellenében történő dekódolása); d) interoperabilitás (ugyanazon dekóderek segítségével ugyanazon a platformon különböző műsorszolgáltatók műsorainak vételi lehetősége). Az interoperabilitást egyszerűen el lehet érni a nyitott szabványok műsorszolgáltatók általi elfogadásának és a dekóderekben a megfelelő, nyílt interfészek használatának köszönhetően; alternatív megoldásként az interoperabilitás szükségessé tenné, hogy a nem nyitott technológiák jogosultjai elfogadják, hogy rendelkezésre kell bocsátaniuk a szükséges műszaki adatokat. Jóllehet egy dekóder elméletileg a fent említett funkciók számos kombinációját képes nyújtani, a gyakorlatban leginkább elterjedt dekóderek a következők: a) az ún. „zapper” dekóderek (egyszerű dekódolási funkcióval); a Sky-dekóderek (interaktivitás, feltételes, de nem „nyitott” hozzáférés) és

⁽⁶⁾ Ugyanazon adatok átviteléhez – a műsorszolgáltatás minőségétől és az interaktivitás használatától függően – a digitális technika az analóg műsorszolgáltatási technikához szükséges frekvencia legfeljebb egyötödét használja fel.

⁽⁷⁾ Lásd COM (2002) 263 végleges, „a Bizottság közleménye – e-Európa 2005:Információs társadalom mindenkinek” HL C 154 E., 2001. május 29., 123. o., COM(2003) 541 végleges, „a Bizottság közleménye az analóg műsorszolgáltatásból a digitális műsorszolgáltatásba való átmenetről (a digitális »switchover«-től és analóg »switch-off«-ig)” HL C 96, 2004. április 24., 17. o., COM(2004) 541 végleges, „a Bizottság közleménye az interaktív digitális televíziós szolgáltatások interoperabilitásáról”, HL C 123, 2005. május 21., 2. o., e COM(2005) 204 végleges, „a Bizottság közleménye az analóg műsorszolgáltatásból a digitális műsorszolgáltatásba való átmenet felgyorsításáról” HL C 49, 2006. február 28., 23. o.

c) támogatott dekóderek (interaktivitás, feltételes és „nyitott” hozzáférés).

- (19) Olaszországban négy televízióműsor-szolgáltató platform létezik: i. a műholdas platform, amelyen a fő csatornák ingyenesen, a Sky Italia csatornái pedig előfizetés, vagy fizetési műsorválasztási szerződés (pay-per-view) esetén hozzáférhetőek; ii. földfelszíni mikrohullámú televíziózás⁽⁸⁾, amellyel 2005 decemberében 6 nemzeti műsor-szolgáltató működött, azaz a RAI (ingyenes), a Mediaset⁽⁹⁾ (ingyenes vagy fizetési műsorválasztás), a Telecom Italia Media/La 7 (ingyenes vagy fizetési műsorválasztás), a Holland Coordinator & Service Company Italia (HCSC), amely a Prima TV/Dfree tulajdonosa, a Gruppo l'Espresso és a Television Broadcasting Systems (ingyenes)⁽¹⁰⁾. Emellett csaknem 500 helyi földfelszíni analóg műsorszolgáltató és 78⁽¹¹⁾ helyi digitális televízióműsor-szolgáltató létezik; iii. a kábel-platform: a Fastweb (ingyenes és fizetési szolgáltatásokkal); és az iv. X-DSL, amelyen keresztül a Fastweb és a Telecom Italiához tartozó Rosso Alice szolgáltató (ingyenes és fizetési szolgáltatásokat).
- (20) A Sky Italia fizetési, műholdas televízió, amely csaknem monopolhelyzetben van Olaszország fizetési televízióműsorainak műholdas műsorszolgáltatási piacán, de mint már fentebb kiderült, nem működhet Olaszországban földfelszíni hálózati, illetve fizetési televízióműsor-szolgáltatóként.
- (21) A kábelen keresztüli műsorszolgáltatás gyakorlatilag nem létezik Olaszországban, bár – a kábelhálózat-tulajdonos és néhány városban jelenlévő fizetési televízióműsor-szolgáltató – a Fastweb 2004 márciusában mintegy 140 000 TV-nézőt szerzett a DSL optikai szálak struktúrájának használatával.
- (22) A televízióadások vétele Olaszországban továbbra is főleg földfelszíni úton történik, amelynek piaci részesedése mintegy 19 millió az összesen 22 millió családból. A legfőbb szolgáltatók a piacon három csatornával jelenlévő közszolgálati televízió (RAI) és a szintén három csatornával rendelkező kereskedelmi műsorszolgáltató, a Mediaset. A két szolgáltatóhoz tartozik az olasz TV-nézők mintegy

85 %-a. Egy 2005. március 11-i határozatában az olasz kommunikációs garanciákkal foglalkozó hatóság (a továbbiakban: „AGCOM”) a televíziós piacot a 112/2004. sz. törvény tükrében vizsgálva arra a következtetésre jutott, hogy a két szolgáltató e piacon közös erőfőlényvel bír⁽¹²⁾ és egy sor kötelezettséget rótt ki rájuk⁽¹³⁾ az adott piac pluralizmusának védelme érdekében. Továbbá 2006. június 27-én az AGCOM értesítette a Bizottságot a földfelszíni analóg televíziózási piaccal kapcsolatos piacok meghatározásáról és a jelentős piaci erő értékeléséről, illetve arra a következtetésre jutott, hogy a RAI és a Mediaset közös erőfőlényben vannak e piacon; az AGCOM azonban nem közölte az e helyzettel kapcsolatos, korrekciós intézkedéseket. 2006. július 27-én az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatók közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (keretirányelv)⁽¹⁴⁾, 7. cikkének (3) bekezdése értelmében a Bizottság megküldte észrevételeit az AGCOM-nak, amely – noha lényegében egyeztetett a hatóság következtetésével – alaposabb vizsgálatot kért és felszólította az AGCOM-ot a korrekciós intézkedések mielőbbi közlésére. A Bizottság végül is jelenleg egy olyan panaszt vizsgál, amelyben azt állítják, hogy az analóg műsorszolgáltatási technikából a földfelszíni digitális műsorszolgáltatási technikába való átmenetet (switch-over) szabályozó 112/2004. sz. törvény korlátozza az új versenytársak belépését a televízióreklámok és a műsorszolgáltatási szolgáltatások piacára. Miután felkérték Olaszországot a panasszal kapcsolatos észrevételei megtételére és miután Olaszországnak és az intézkedésekkel érintett vállalkozásoknak eljuttattak egy információkérő levelet, 2006. július 19-én hivatalos figyelmeztető levelet küldtek Olaszországnak az említett 2002/21/EK irányelv, az elektronikus hírközlő hálózatok és az elektronikus hírközlési szolgáltatások engedélyezéséről szóló, 2002. március 7-i 2002/20/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁵⁾ (engedélyezési irányelv), és az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások piacain belüli versenyről szóló, 2002. szeptember 16-i 2002/77/EK bizottsági irányelv⁽¹⁶⁾ megsértése vonatkozásában. Olaszország 2006. szeptember 15-én válaszolt. Ez utóbbi válasz elküldését követően a Bizottság megkapta az olasz államtól az olasz műsorszolgáltató szektor szabályozási reformjának törvénytervezet-másolatát, mely reform célja a figyelmeztető levélben felvetett problémák orvoslása: e törvénytervezetet jelenleg vizsgálja a Bizottság.

- (23) 2005 júniusában a digitális televíziózás a családok 34,5 %-ánál volt elérhető, amely összesen mintegy 7,3 millió nézőt

⁽⁸⁾ Az egyszerűség kedvéért a továbbiakban a szövegben csak a „földi” megnevezés lesz használatos.

⁽⁹⁾ Az infrastruktúrát az RTI kezeli, amely azonban a Mediaset tulajdonában van.

⁽¹⁰⁾ 2005 decemberének végén a Mediaset megvásárolta az EuropaTV analóg frekvenciáit a Holland Itáliától és kilátásba helyezte egy DVB-H csatorna létrehozását a mobiltelevíziózáshoz. A 2005. május 13-i C52/2005 sz. állami támogatás (vö. A/33952) kapcsán az olasz hatóságok által benyújtott információk szerint a piacon a következő szolgáltatók voltak jelen 2005-ben: a RAI, a RTI, a TI és a Prima TV.

⁽¹¹⁾ A 2005. május 13-i C52/2005 sz. állami támogatás kapcsán az olasz hatóságok által rendelkezésre bocsátott információkból vett adat.

⁽¹²⁾ 136/05/CONS AGCOM határozat: „a 2004. május 3-i 112 sz. törvény értelmében a pluralizmus védelmét szolgáló intézkedések”, az *Olasz Köztársaság Hivatalos Lapja*, 2005. március 11., 35. sz.

⁽¹³⁾ A két szolgáltatóra kirótt legjelentősebb kötelezettségek a következők: a) a hálózat digitalizálásának felgyorsítása; b) az RTI-nek a Pubitalia '80-tól eltérő reklámszolgáltatót kell választania a digitális adásokhoz, továbbá a Pubitalia '80-nak számvitelileg külön kell választania az analóg és a földi digitális televíziózásból származó bevételét, c) a RAI-nak létre kell hoznia egy digitálisan sugározandó új, általános műsort.

⁽¹⁴⁾ HL L 108., 2002.4.24., 33. o.

⁽¹⁵⁾ HL L 108., 2002.4.24., 21. o.

⁽¹⁶⁾ HL L 249., 2002.9.17., 21. o.

jelent. Ez a szám magába foglalja a földfelszíni digitális, a műholdas, és a kábel-/ADSL-televízió nézőket. Földfelszíni digitális televízió néző volt a családok 10 %-a; akiknek több, mint egyharmada (0,8 millió fő) fizetési televízióműsor (pay-per-view) néző is volt⁽¹⁷⁾. Mindazonáltal az e határozat kihirdetésekor a kínált kétféle – földfelszíni és műholdas – digitális televíziós szolgáltatások hasonló elterjedésére lehet számítani (5 millió néző a műholdas és 4 millió néző a digitális földfelszíni műsorszolgáltatás esetében).

(24) A műholdas televíziós szolgáltatás elterjedése korlátozott: 2005 júniusában a családok mintegy 16 %-a (4,8 millió ember) rendelkezett parabolaantennával. Ezeknek a családoknak mintegy négyötöde a Sky Italia DTH (műholdas) platformjának az előfizetője; utóbbinak mintegy 3,3 millió felhasználója volt 2005 júniusában és a becslések szerint ugyanazon év végére elérte a 3,9 millió előfizetői létszámot. A Sky Italia tehát a harmadik legnagyobb televízióműsor-szolgáltató Olaszországban⁽¹⁸⁾.

(25) A szerzői jogi kalózkodás elleni küzdelem keretében 2004 végétől a Sky az oltalom alatt álló, ún. NDS technológiával kezdte kódolni jeleit, melynek tulajdonosa az olasz piacon egy, a NewsCorp csoport által ellenőrzött vállalkozás, amely a Sky anyavállalata. Ez egy oltalom alatt álló és „zárt” technológia, mivel – szemben az általános, nyílt interfésszel rendelkező dekóderekkel – az NDS-dekóderekhez történő hozzáférés megköveteli a technológiához vagy a dekóder meghatározott elemeihez való hozzáférés rendelkezésre állását. A Sky az előfizetőinek ilyen „zárt” technológiát alkalmazó dekódereket ad bérbe: a társaság az NDS-technológiára való átváltásról szóló döntését követően gondoskodott az előfizetői birtokában lévő összes dekóder cseréjéről.

(26) A digitális földfelszíni műsorszolgáltatók azonban jelenleg úgynevezett „nyitott” technológiát alkalmaznak, azaz az interaktivitásra nyitott szabványt használó technológiát. Pillanatnyilag ez az egyetlen technológia, amely egyetlen dekóderrel teszi lehetővé az összes, digitális földfelszíni televíziócsatorna egyidejű vételét – tehát a jelenlegi analóg technológia terén fennálló helyzettel azonos helyzetet teremt –, továbbá lehetővé teszi az interaktivitást és a feltételes hozzáférési funkciókat, amelyekkel az előfizetői kártyás műsorválasztást (pay-per-view) igénybe lehet venni.

(27) A vizsgált támogatási intézkedés olyan dekóderekre vonatkozik, amelyek lehetővé teszik az interaktív szolgáltatásokat tartalmazó digitális földfelszíni továbbítás vételét. A digitális technológia – az analóg technológiához képest – ugyanazon frekvencián belül nagyobb számú televíziócsatorna továbbítását teszi lehetővé. A nyílt interfészek használatából származó előnyök már korábban bemutatásra kerültek.

⁽¹⁷⁾ Az olasz verseny- és piacfelügyeleti hatóság (AGCM) C 12, 2006. május 10-i 15389. sz. „a minisztertanács elnöke – TV-dekóder támogatás” című előírása.

⁽¹⁸⁾ Az AGCOM 2006. június 30-i éves jelentése.

(28) Olaszország a 2001. március 20-i 66. sz. törvénnyel indította el a digitalizálási folyamatot, amely törvény megállapította, hogy a digitális műsorszolgáltatásba való átmenetnek („switch-over”) és az analóg rendszerű továbbítás beszüntetésének („switch-off”) 2006 decemberéig meg kell történnie. 2003 végétől a digitális (T-DVB) és az analóg továbbítást párhuzamosan adják (ún. „simulcast fázisban”). A 2005. december 22-i 273. sz. törvényrendelet 2008-ra halasztotta a switch-off határidejét, majd 2006. augusztus 30-án Gentiloni távközlési miniszter úr bejelentette, hogy a switch-off határidejét 2012. november 30-ig ismételtelen meghosszabbítja⁽¹⁹⁾.

(29) Időközben az olasz szektort szabályozó 112/2004. sz. törvény értelmében csak azok a műsorszolgáltatók kérhetnek engedélyt a kísérleti digitális adásokra és/vagy a digitális adásokra vonatkozó koncessziókra, amelyek már analóg technológiával továbbítanak. Az analóg szolgáltatók a digitális műsorszolgáltatásra való átállás után hivatalosan nem kötelesek felszabadítani azokat a frekvenciákat, amelyeket az analóg technikával használtak – ezeket Olaszország soha nem csoportosította át és azokat nem is bocsátották szabályozott értékesítésre. Az új versenytársak csak akkor léphetnek piacra, ha az adott piacon már jelenlévő szolgáltatóktól vásárolnak frekvenciákat. 2005 decemberéig már 7 multiplex (egy vagy több műsort tartalmazó frekvenciablokk) engedélyt adtak meg digitális földfelszíni műsorszolgáltatásra. A RAI és a Mediaset két, míg a Telecom Italia/TV International, a D-Free és a Gruppo l'Espresso egy-egy multiplexszel rendelkezik. Az olasz szabályozási rendszer értelmében azok a hálózati szolgáltatók, amelyek több, mint egy koncesszióval rendelkeznek a digitális sugárzásra, saját sáv szélességük 40 %-át független tartalomszolgáltatók részére kell hozzáférhetővé tenniük. 2006-ban, a már meglévő regionális és helyi szolgáltatóktól történő infrastruktúrák és engedélyek megszerzését követően a Telecom Italia és a H3G mobilszolgáltató belépett a digitális földfelszíni piacra és a megvásárolt hálózatok digitalizálásával két új multiplex megvalósításához látott hozzá.

(30) A műsorszolgáltatók és a hálózati szolgáltatók megkülönböztetése nem különösebben releváns a földfelszíni televíziószektor legfontosabb olasz műsorszolgáltatói tekintetében, mert a RAI, a Mediaset, a La7 és a D-Free egyaránt leányvállalattal rendelkezik a földfelszíni továbbítás vonatkozásában. Meg kell jegyezni, hogy az olasz televíziós piacot a hálózati szolgáltatók és a műsorszolgáltatók közötti erős vertikális integráció jellemzi. A két vállalkozástípus jogi értelemben történő különválasztásának kötelezettségét az AGCOM csak a 2001. évi 435/01/CONS határozatában vezette be, de kizárólag a digitális televíziós szolgáltatások tekintetében. A műholdas televíziós szolgáltatás hálózati szolgáltatói azonban nem integrálódtak a műsorszolgáltatókkal.

⁽¹⁹⁾ Az olasz Távközlési Minisztérium honlapja, „News” rész.

- (31) Ami a T-DVB-lefedettséget illeti – az AGCOM⁽²⁰⁾ szerint – 2004-ben a lakosság több, mint 50 %-át ténylegesen 2 multiplex, míg 60 %-át potenciálisan 3 multiplex fedte le. A piaci tendencia alapján a lefedettség jelentős növekedésére lehet számítani. Olaszország véleménye szerint a digitális földfelszíni műsorszolgáltatásra való átállást követően potenciálisan a családok 85 %-át 2 multiplex fedheti le. A műholdas sugárzás viszont gyakorlatilag a lakosság 100 %-át lefedhetné.
- (32) Ami a műsorokat illeti, Olaszország véleménye szerint 2005-ben a digitális földfelszíni frekvenciákon 23 nemzeti és mintegy 250 helyi csatornát ingyenesen továbbítottak. E nemzeti csatornák közül tizet az analóg földfelszíni technikával párhuzamosan, *simulcast* módon továbbítottak (egyidejű továbbítás analóg és digitális technikával); négy csatornát kifejezetten digitális műsorszolgáltatási célból hoztak létre; a többi csatorna továbbítása a műholdas továbbítással egyszerűen, *simulcast* módon történt.
- (33) Mint már említésre került, a televíziós piacra a múltban az ingyenes, analóg földfelszíni módon továbbított televíziós tömegszolgáltatás és a fizetési, műholdas televíziós szolgáltatás volt jellemző. A digitális földfelszíni televíziós szolgáltatás megjelenése, illetve a kábel- és az internetes televíziós szolgáltatás fejlődése megváltoztatja ezt a modellt. Valójában 2005 januárja óta a Mediaset és a Telecom Italia (a La7-en keresztül) elindított a T-DVB-n egy fizetési televíziós szolgáltatást az A osztály futballmeccseire, amely előrefizetéses, kártyás rendszeren alapul. Ezzel egy időben a TF1 (amely a műsorszolgáltató D-Free 49 %-ának tulajdonosa) bejelentette, hogy potenciálisan érdekelt egy saját multiplex T-DVB keretében történő fizetési csatorna indításában. A fizetési televíziós szolgáltatások előrefizetéses kártyával történő igénybevételét a vizsgált intézkedés által támogatott dekóderekben meglévő interaktív digitális technológia teszi lehetővé.
- (34) A televíziós piac teljes bevétele 2005-ben 6 851 millió euró volt, amelynek mintegy 57 %-a (3 885 millió euró) reklámokból, 21 %-a a RAI-nak fizetett műsorszolgáltatási díjából és a fizetési műsorszolgáltatások nyújtásából származott (1 483 illetve 1 437 millió euró). A fizetési műsorszolgáltatási bevételekből 1 199 millió eurót (2004 óta 26,4 %-os növekedéssel) az előfizetések, 238 millió eurót (2004 óta 65 %-os növekedéssel) a fizetési műsorválasztás (pay-per-view) tesz ki: utóbbi összeg jelentős hányada (45 millió euró) az új, digitális földfelszíni szolgáltatásokból származik.

IIC. A VIZSGÁLATI ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁNAK INDOKAI

- (35) Az eljárás megindításáról szóló határozatában a Bizottság mindenekelőtt megjegyezte, hogy úgy tűnik, a leírt

⁽²⁰⁾ Lásd az AGCOM jelentését a 2004. december 24-i 352. sz. törvényrendelet alapján hozott, 2004. február 24-i 43. sz. törvény értelmében „az átmeneti szabályozás végleges megszüntetésének módjáról és határidejéről” szóló, 1997. július 31-i 249. sz. törvénnyel kapcsolatos, sürgős rendelkezések megállapításáról”.

intézkedés megfelel a 87. cikk (1) bekezdésében megállapított minden kritériumnak, így állami támogatásnak tekinthető. A vizsgált támogatás különösen megkülönböztetést alkalmazott egyrészt a már piacon már meglévő földfelszíni műsorszolgáltatók és kábeles hálózati szolgáltatók, másrészt a műholdas szolgáltatók és más olyan földfelszíni műsorszolgáltatók között, akik jelenleg nem végeznek tevékenységüket. A Bizottság megjegyezte, hogy a kedvezményezettek közvetett előnyhöz jutnak és kérte az érdekelt feleket, hogy tegyenek javaslatot olyan módszerekre, amelyekkel pontosan mérhető ezen előny.

- (36) A Bizottság ezen kívül kétségeit fejezte ki a támogatás EK-Szerződéssel való összeegyeztethetősége vonatkozásában. A vizsgált esetben úgy tűnik, hogy nem alkalmazhatók sem az EK-Szerződés 87. cikkének (2) bekezdése értelmében az állami támogatás általános tilalmától való eltérések, sem az EK-Szerződés 87. cikkének (3) bekezdésének c) pontja szerinti eltérés. A Bizottság különösen problémásnak véli azt a ténnyt, hogy az Olaszország által kitűzött célt – azaz a nyitott szabványok digitális televíziós szolgáltatásban való terjesztését – olyan módon érte volna el, hogy aránytalan károkat okozott volna a versenytársaknak és szükségtelenül sértette volna a technológiai semlegesség elvét.
- (37) Végezetül, a Bizottság hivatalos vizsgálati eljárást indított annak érdekében, hogy megadja az olasz kormány és az érdekelt felek számára a vizsgált intézkedéssel kapcsolatos, előzetes bizottsági értékelésre vonatkozó észrevételei megtételének, továbbá az ezzel kapcsolatos összes információ Bizottsághoz való eljuttatásának a lehetőségét.

III. A FELEK ÉSZREVÉTELEI

- (38) Általánosságban az olasz hatóságok és a Mediaset is megerősítette, hogy a vizsgált intézkedés nem minősül támogatásnak, illetve – amennyiben mégis az lenne – összeegyeztethető támogatásról van szó. A RAI kijelentette, hogy törvényes kötelezettségei keretében kellett eljárnia, így nem juthatott előnyhöz az intézkedés kapcsán. A panaszosok és az ESOA azonban megerősítették, hogy megítélésük szerint az intézkedés jogellenes támogatásnak minősül.

IIIA. OLASZORSZÁG, A MEDIASET ÉS A RAI ÉSZREVÉTELEI

- (39) Az olasz hatóságok és a Mediaset először is az AGCOM azon határozatára⁽²¹⁾ hivatkozik, amelyben az elutasít egy, a 2006-os költségvetési törvény 1. cikkének (572) bekezdésének rendelkezése – azaz a vizsgált intézkedést helyettesítő intézkedés – kapcsán tett panaszt. Ebben a panaszos azt állította, hogy a 2006-os költségvetési törvény 1. cikkének (572) bekezdése kedvezett a Berlusconi úr családjának kapcsolt vállalkozásai által forgalmazott dekódereknek. Az

⁽²¹⁾ 2006. május 11-i 21263/06. sz. határozat.

eljárás alapját a kormánytisztviselők összeegyeztethetlenségéről szóló törvény képezte ⁽²²⁾.

- (40) Az olasz hatóságoknak a vizsgálati eljárás megindításáról szóló határozatban foglaltakhoz a legközvetlenebb módon kapcsolódó észrevételei azt állítják, hogy az intézkedés nem minősül támogatásnak, mivel: a) a kedvezményezetteket nem juttatja előnyhöz és b) nem torzul a verseny. Még abban az esetben is, ha az intézkedés támogatásnak minősülne, az intézkedés összeegyeztethető az EK-Szerződés 87. cikke (2) bekezdésének a) pontjában és az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének b), c) és d) pontjában előírt eltérések értelmében. Ezt követően az olasz hatóságok egyetértettek abban, hogy nincsen szó a dekódergyártók támogatásáról, és hogy a hálózati szolgáltatókat és műsorszolgáltatókat egyformán kell kezelni. A Mediaset hasonló szempontokat vetett fel, helyenként azonban eltérően érvelt.

III.A.1. AZ INTÉZKEDÉS NEM MINŐSÜLT ÁLLAMI TÁMOGATÁSNAK

III.A.1.1. A szelektív előnyt nem állapítják meg

- (41) Olaszország fenntartja, hogy nem nyert kellő bizonyosságot a tény, hogy a kedvezményezetteknek maguknak kellett volna viselniük az állam által a vizsgált intézkedés keretében támogatott költségeket, mivel nem áll rendelkezésre semmilyen bizonyíték arról, hogy e kedvezményezettek támogatták a fogyasztók dekódervásárlását. Utóbbiak fenntartják, hogy – a Hollandia kontra Bizottság ügyben ⁽²³⁾ az eljárás megindításáról szóló bírósági határozattól eltérően – nem fűződött semmilyen gazdasági érdek ahhoz, hogy a kedvezményezettek helyett a fogyasztókat támogassa, mivel a) a kedvezményezettek már a piacon jelenlévő szolgáltatók és semmilyen érdekük nem fűződik ahhoz, hogy végmenjen a digitális műsorszolgáltatásra való átállás, mivel – amint az lezajlik – sokkal nagyobb versennyel kell szembenéznük, ugyanis a digitális technológiával rendelkező fogyasztók így sokkal nagyobb számú versenytárhoz fordulhatnak majd; b) a fizetéses műsorváltási (pay-per-view) piac mérete túlzottan kis méretű volt ahhoz, hogy egy esetleges, ilyen jellegű veszteséget kompenzálni tudjon – a 2004–2005-ös bevételben a fizetéses műsorváltás (pay-per-view) százalékos arányát figyelembe véve – nem képezheti a fogyasztók részéről történő dekódervásárlás támogatásának egyedüli indokát; c) az analóg technikával történő műsortovábbítás beszüntetésének („switch off”) határideje nem volt igazán megbízható, mivel a meghatározott fogyasztói létszám hiányában nem volt lehetséges, hogy e switch off megtörténjen.
- (42) Lehetetlen lenne megállapítani a kérdéses kedvezményezetteknek kiutalt állami források összegét. A 2006/513/EK határozat ⁽²⁴⁾ tárgyát képező C. 25/2004 sz. állami támogatásról szóló ügyben a Bizottság kizárta a T-Systemet

a kedvezményezettek köréből, mivel nem volt lehetséges az e vállalkozás részére az állami források juttatása tényének, illetve összegének megállapítása.

- (43) Másodszor, a Mediaset megerősíti, hogy a földfelszíni és a műholdas műsorszolgáltató vállalkozások nem hasonlíthatók össze: a digitális földfelszíni televízióműsor-szolgáltatóknak ugyanis csak a digitalizálást kell végrehajtanuk, illetve ösztönözniük kell a fokozatos (simulcast és switch-off) átállást a digitális televíziós szolgáltatásra, emiatt a földfelszíni műsorszolgáltatókra a közszolgáltatások miatt – ahol a cél a földfelszíni műsorszolgáltatás Olaszország teljes területén történő hozzáférhetőségének biztosítása – sajátos kötelezettségek hárulnak és kötelesek nyitott technológiákat alkalmazni. A Mediaset szerint a szabályozás az analóg technikából a digitális technikába való átmenet megkönnyítését és a nyitott szabványok fejlesztésének ösztönzését tűzte ki célul olyan körülmények között, ahol a törvényben előírt határidőn belül kötelezően át kell állni az analóg technológiájú műsorszolgáltatásról a digitális technikára – az ún. digitális switchover keretében – amely súlyos és sajátos költségeket rótt a földfelszíni digitális televíziós szolgáltatásra (a Mediaset infrastrukturális költségei nagyon megnövekedtek). A Mediaset kifogásolja továbbá az eljárást megindító határozatban állítottakat, fenntartva, hogy nem létezik semmilyen védelem az ellen, hogy az új versenytársak a sugárzási infrastruktúrák megvásárlásával a piacra lépjenek (a Mediaset megemlíti például a H3G-t, amely egy helyi műsorszolgáltató felvásárlásának köszönhetően tudott piacra lépni), valamint hogy az új versenytársaknak nem kell viselniük a simulcast költségeit.

- (44) Hasonlóképpen, a RAI megerősíti, hogy a Bizottság álláspontja nem veszi figyelembe azon kötelezettségeket, amelyek akkor vonatkoznak a vállalkozásra, ha az közszolgálati műsorszolgáltató, és amelyek – a RAI véleménye szerint – semlegesítik a feltételezett, szerzett előnyöket. Ugyanis i. a RAI csak úgy hajthatja végre a digitális műsorszolgáltatásra való átállást (mivel a vállalkozás közszolgáltató), ha a digitális földfelszíni televíziós szolgáltatás elterjedése eléri az analóg technológiájú televíziós szolgáltatáséét; és ii. a RAI köteles volt a törvényben előírt kötelezettségeinek megfelelően – nem pedig a piaci feltételek függvényében – a digitális földfelszíni sugárzási szektorban megválasztani beruházásait, ugyanis arra kötelezték, hogy a digitális műsorszolgáltatásra való átállás gyors elérése érdekében 2005. január 1-jéig két multiplexet kell üzembe helyezni a lakosság legalább 70 %-ának lefedettségével, amelyben a dekóderekre adott támogatások segítettek. A teljes költség elérte a 150 millió eurót. Mivel a digitális műsorszolgáltatásra való átállás várható határideje adott és mivel a RAI – erősen korlátozott nézőszám mellett – csak ingyenes műsorokat közvetít, illetve a 2004., 2005. és 2006. évi előfizetési díjakban nem érvényesíti a digitalizálás költségeit, a RAI által viselt egyedüli költség a technológiai költség (frekvenciák és infrastruktúrák), olyan költségek, amelyekkel a közszolgáltató vállalkozásnak a szóban forgó támogatás igénybe vétele nélkül kellene szembenéznie, míg a digitális műsorszolgáltatásba való átmenet felgyorsítása nem biztosított további bevételeket.

⁽²²⁾ 2004. július 20-i 215. sz. törvény.

⁽²³⁾ A C-382/99. sz. ügyben 2002. június 13-án hozott határozat, EBHT 2002., I-05136. o.

⁽²⁴⁾ A Bizottság 2006/513/EK határozata (2005. november 9.) a C-25/2004 sz. ügyben szereplő állami támogatásról, amelyet a Németországi Szövetségi Köztársaság a digitális földfelszíni televízió (DVB-T) bevezetéséhez Berlin-Brandenburgban adományozott (HL L 200., 2006.7.22., 14. o.).

III.A.1.2. *A verseny torzítása*

- (45) Egyrészt Olaszország megerősíti, hogy a földfelszíni és a műholdas szolgáltatók a fizetési televíziós szolgáltatási piacon nem versenytársak, mivel különböző piaci szegmenseket fednek le, nevezetesen az ingyenes és a fizetési televíziós szolgáltatási szegmenst. A fizetési műsorválasztásos (pay-per-view) kínálat többnyire csak 2005 második felében indult meg. A két piac a hálózati szolgáltatók esetében is elkülönül, amit az AGCOM egy határozatában⁽²⁵⁾ megerősít, összhangban a RAI/Rami *d'azienda* ügyben hozott határozattal⁽²⁶⁾ és az olasz verseny- és piacfelügyeleti hatóságnak a televíziós szolgáltatási szektorra vonatkozó tényfeltáró vizsgálatával⁽²⁷⁾.
- (46) Másrészt a dekóderek költsége csak marginálisan befolyásolja a fogyasztók választását a különböző platformok között. Azt, hogy a verseny nem torzul, megerősíti a tény, amely szerint 2005 első félévében a Sky előfizetések 7,4 %-kal növekedtek.
- (47) A Mediaset hasonló érveket hozott fel, megerősítve, hogy a vizsgált intézkedés nem szelektív jellegű, mivel a támogatást a fogyasztóknak nyújtják, illetve a szelektivitási jelleg a Sky-nak az NDS-technológia használatára vonatkozó kereskedelmi döntéséből adódik: utóbbi okozza a megkülönböztetést és teszi lehetővé a Sky részére az előfizetési díj oly módon történő beszedését, hogy abban megtérüljön a dekóderek költsége. Bármelyik szolgáltató – amennyiben úgy kívánja – alkalmazhatja a szóban forgó támogatásból való részesülésre feljogosító technológiát.

III.A.2. ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉG

- (48) Olaszország – általános megjegyzésként – hangsúlyozza, hogy a Bizottság elismeri az interoperabilitás előnyeit és azt, hogy a műholdas dekódereknek a támogatás köréből való kizárása annak a ténynek tudható be, hogy a támogatási intézkedés bevezetésekor nem létezett olyan műholdas dekóder, amely lehetővé tette volna az interoperabilitást. Továbbá – miután a 2006-os költségvetési törvény hatályát kiterjesztették a műholdas dekóderekre is – a Sky nem módosította dekódereinek jellemzőit úgy, hogy arra a támogatást igénybe lehessen venni.

III.A.2.1. *Az EK-Szerződés 87. cikke (2) bekezdésének a) pontja*

- (49) Olaszország fenntartja, hogy a családok 50 %-ának – az AGCOM által közölt és a Bizottság által az eljárás

megindítási határozat 55. pontjában említett⁽²⁸⁾ – dekóderrel való ellátottsága 2006 végéig illetve 2008 végéig alacsony mértékű, különösen akkor, ha figyelembe vesszük, hogy a cél az interaktív és költségesebb dekóderek elterjesztése. A támogatások révén kialakuló métergazdaságosság miatti árcsökkenés a szegény családok számára is lehetővé tenné a dekóderek megvásárlását.

III.A.2.2. *Az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének b) pontja*

- (50) A vizsgált intézkedés egy közös európai érdeket szolgáló projekt megvalósítását – a digitális műsorszolgáltatásra való átállást (*switchover*) – mozdítaná elő, amely a jelenlegi ítélkezési gyakorlattal (C-62/87. sz. és C72/87. sz. ügy, 22. pont) összhangban egy, több tagállam által támogatott, transznacionális projekt része; ami a műholdas szolgáltatás kizárását illeti, annak magyarázata a fent említett, általános észrevételekben szerepel.

III.A.2.3. *Az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja*

III.A.2.3.a. *A támogatás megfelelő módon való megtervezése*

Koordinációs probléma

- (51) Egy törvényben előírt határidő megléte nem elegendő az analóg műsorszolgáltatás beszüntetésének biztosításához, ha nem ösztönzik a keresletet: a fogyasztók ugyanis nem lennének erre felkészülve, mivel a már piacon jelenlévő földfelszíni műsorszolgáltatóknak semmilyen érdekük nem fűződik ahhoz, hogy egy olyan környezetben támogassák a fogyasztók dekódervásárlását, ahol a fogyasztók legnagyobb része az analóg földfelszíni televíziós szolgáltatást veszi igénybe.

A fogyasztók támogatása

- (52) A fogyasztóknak fizetett digitális földfelszíni műsorszolgáltatási támogatás indokolt, mivel a digitális földfelszíni műsorszolgáltatás esetében a fogyasztóknak nem kell további költségeket viselniük az ingyenes műsorok nézésekor, eltérően a műholdas műsorszolgáltatástól, amely parabolaantenna megvásárlását és a fizetési televíziós szolgáltatáshoz előfizetést követel meg a fogyasztótól. A kábelen keresztül történő televíziós szolgáltatás esetében az olasz hatóságok a járulékos költségek megléte ellenére

⁽²⁵⁾ 163/06/CONS sz. határozat, iránymutatási jogi aktus – A műsorszolgáltatásoknak szánt frekvenciák racionális kihasználására irányuló terv jóváhagyása a digitális műsorszolgáltatási technikára való átállás keretében. Kihirdetve az AGCOM honlapján, 2006. március 29-én.

⁽²⁶⁾ A C/6161. sz. RAI kontra Rami *d'azienda* ügyben hozott 3137. sz. határozat, 2004. április 29.

⁽²⁷⁾ A május 29-i 12056 sz. határozattal megindított és a 2004. november 16-án a 13770 sz. határozattal lezárt tényfeltáró vizsgálat.

⁽²⁸⁾ A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozat 55. pontjában az AGCOM által a megfizethető árú dekóderek piaci jelenlétéről végzett vizsgálatot említi. Az AGCOM arra a következtetésre jutott, hogy a dekóderek – akár támogatással akár anélkül – történő megvásárlásának hatása korlátozott mértékű egy átlagos család jövedelme vonatkozásában, valamint hogy a piac alakulása azt jelezte, hogy a családok 50 %-a támogatás igénybe vétele nélkül is dekóderhez jutott volna 2006 végéig az „optimista” forgatókönyv szerint, illetve 2008 végéig a „pesszimista” forgatókönyv szerint.

helyesnek találták a dekóderekre nyújtott támogatást, mivel e költségek nem közvetlenül a televíziós szolgáltatásokhoz kapcsolódnak, Olaszország célja pedig általánosságban a szélessávú hozzáférés ösztönzése volt.

A platformok közötti verseny felerősödése

- (53) Olaszország kifogásolja a Bizottság azon véleményét, amely szerint a vizsgált intézkedés hátrányosan befolyásolja a platformok közötti versenyt, úgy véli azonban, hogy a fogyasztók előnyére „az új digitális platform hosszú távon növelni fogja a versenyt a televíziós szolgáltatási piac különböző szegmensei között”.

Externáliák

- (54) A Bizottság azon állítása, amely szerint a meglévő szolgáltatók már a digitális műsorszolgáltatásra való átálláskor kompenzációban részesülnek – lévén, hogy a digitális technológia nagyobb sugárzási kapacitást tesz lehetővé alacsonyabb költségen – nem veszi figyelembe ezen átállás hiteles költség-haszon arányát, mivel a piacon már jelenlévő, a digitális műsorszolgáltatásra egynél több koncessziós joggal rendelkező hálózati szolgáltatóknak a sávészességük 40 %-ához hozzájuk tulajdonjogilag nem kötődő tartalomszolgáltatók részére kell hozzáférést biztosítaniuk.

- (55) A digitális műsorszolgáltatásra való átállás fő kedvezményezettjei (az új piaci versenytársak) nem azonosak az átállási költségek viselőivel (akik a fogyasztók és különösen a már meglévő szolgáltatók). Mivel a megnövekedett versenyt – amivel a szolgáltatóknak szembe kell nézniük – nem kompenzálja semmilyen költségcsökkenés, a piacon már jelenlévő szolgáltatók nem motiváltak az analóg technológiájú műsorszolgáltatás beszüntetésében; még akkor sem, ha a szolgáltatók bármilyen előnyhöz jutnának, azt a viselt költségek kompenzációjának kellene tekinteni. A Mediaset ugyanezzel érvel.

- (56) A Mediaset továbbá azt állítja, hogy amennyiben a digitális műsorszolgáltatásra való átállási költségeken felül a dekóderek költségét is egyszerűen a földfelszíni szolgáltatókra hárítják, nem lesz lehetséges a megfelelő lefedettség elérése és a Mediasetet kiszolgáltatottá válik más „bitorló” vállalkozásokkal szemben (úgynevezett „free riding”), amennyiben a „nyitott technológiájú” dekódereket a fogyasztók a versenytárs csatornák nézésére is használhatják.

Az innováció előmozdítása

- (57) A vizsgált intézkedés alkalmazásakor a műholdas dekóderek interaktivitása csak nagyon korlátozott mértékű volt a nyitott API szabvánnyal nem rendelkező, altalom alatt álló technológiák alkalmazása révén. Olaszország hangsúlyozza, hogy mindmáig nincsenek a piacon műholdas „interoperábilis” dekóderek, még a 2006-os költségvetési törvénnyel bevezetett módosítások ellenére sem. A Mediaset is kiemeli az interaktív szolgáltatások rendelkezésre állása ösztönzésének igényét.

III.A.2.3.b. A verseny szükségtelen torzításának elkerülése

- (58) Olaszország hangsúlyozza, hogy a fizetési műsorválasztásos (pay-per-view) televíziós szolgáltatás eltér a műholdas televíziós szolgáltatástól: két különböző termékről van szó. A vizsgált támogatás mindenesetre az új versenytársaknak a fizetési televíziós szolgáltatások piacára való belépését szolgálja, amelynek nagyobb előnyökkel kell járnia a fogyasztókra nézve.
- (59) A Mediaset azt állítja, hogy nem következett be a verseny szükségtelen torzulása mivel i. a megkülönböztetés egyszerűen csak a Sky kereskedelmi választásainak következménye; ii. a földfelszíni televíziós szolgáltatás keretében továbbítják a helyi csatornákat, míg a helyi műsorok 80 %-át nem műholdon keresztül továbbítják, mert a helyi csatornák bevételei nem elegendőek a műholdas továbbítás költségeinek viselésére (a műholdas műsorszolgáltatás nem hasonlítható össze az ingyenes műsorszolgáltatással); és iii. a piaci hiányosság csak a digitális földfelszíni dekóderek esetében áll fenn, a műholdas dekóderek esetében nem, mivel a műholdas televíziós szolgáltatás előfizetéses rendszeren alapszik és megtérülhetnek a vevők dekóderrel való ellátásának költségei, illetve – mivel a Sky monopol helyzetű – nincs kitéve az „bitorlóknak”.

III.A.2.4. Az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének d) pontja

- (60) A Bizottság a 2006/513/EK határozatában⁽²⁹⁾ kijelentette, hogy a támogatás az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének d) pontja értelmében nem volt összeegyeztethető, mivel nem kapcsolódott valamilyen különleges kulturális tartalomhoz, sem olyan kisebb helyi szolgáltatókhoz, akik egyébként kiszorultak volna a földfelszíni platformról. Olaszországban számos olyan helyi, földfelszíni műsorszolgáltató van, aki egyértelműen megnevezett, Olaszország által oltalmazni kívánt kulturális terméket sugároz. Tekintve, hogy a műholdas szolgáltatás – a Bizottság által megbízott szakértők szakvéleménye szerint is – nem nyilvánul hatékonyan a helyi szolgáltatások nyújtásában, a műholdas dekódereknek nem kell részesülniük a vizsgált támogatásból.

III.A.3. VISSZAKÖVETELÉS

- (61) A Bizottság nem követelheti vissza a támogatást abban az esetben, ha ez a közösségi jog valamely, általános alapelveivel ellentétes. Ez akkor áll fenn, ha a kezdettől fogva ismert, hogy a visszakövetelés lehetetlen⁽³⁰⁾. A vizsgált esetben lehetetlen meghatározni, mely műsorszolgáltató részesült állami forrásokból történt juttatásban és milyen összegben: ezért a Bizottság nem követelheti vissza a támogatást. Olaszország továbbá azt állítja, hogy a műsorszolgáltatók semmilyen módon nem tudtak ellenszegülni a támogatásnak, így, még ha a kedvezményezettek lelkiismeretesen is jártak el, akkor sem tudták volna azt visszautasítani. A Bizottság a 2006/513/EK határozatában⁽³¹⁾ ugyanezzel érvelt.

⁽²⁹⁾ Lásd a 24. lábjegyzetet.

⁽³⁰⁾ C-75/97. sz. Belgium kontra Bizottság ügy, EBHT 1999., I-3671. o.

⁽³¹⁾ Lásd a 24. lábjegyzetet.

III.B. A SKY ITALIA, AZ ESOA ÉS AZ EUROPA7
ÉSZREVÉTELEI

- (62) A Sky Italia, az ESOA és az EUROPA 7 egyetért a Bizottsággal abban, hogy a vizsgált intézkedés a digitális földfelszíni televíziós szolgáltatók támogatásának minősül. Nem kifogásolja továbbá azon előzetes következtetést, amely szerint az intézkedés nem minősül a dekódergyártók támogatásának: a két panaszos különösen nem kifogásolja e következtetést, bár a Sky Italia által benyújtott panaszban az ellenkezőjét jelentik ki.
- (63) A Sky Italia vizsgálatát az intézkedés pozitív kihatásaira összpontosítja, amely alapján a digitális földfelszíni televíziós szolgáltatókkal – azaz a Mediasettel és a Telecommal – kapcsolatban tesz megállapításokat. A Sky véleménye szerint a Telepiù–Newscorp összefonódás idején a Bizottság megállapított egy – a piacra lépésnek és a digitális földfelszíni televíziós szolgáltatók terjeszkedésének korlátokat szabó –, akadályokat tartalmazó listát a korrekciós intézkedéseket igényelő⁽³²⁾ pontokról. A Bizottság feltételezésével ellentétben a támogatásoknak köszönhetően az új versenytársak – akik később valójában az analóg televíziós szolgáltatók piacán már jelenlévő szolgáltatók lettek – a digitális földfelszíni műsorszolgáltatás gyors terjedését tették lehetővé.
- (64) A vizsgált támogatások a Mediaset és a Telecom Italia számára háromszoros előnnyel jártak: mindenekelőtt – mivel a digitális földfelszíni dekóderekhez és a földfelszíni műsorszolgáltatókhoz való hozzáférés egymást kiegészíti – a dekóderek árának csökkenése a dekóderek és a szolgáltatók iránti kereslet egyidejű növekedését eredményezte – végül is normális, hogy mint ahogyan azt a Sky tette a digitális földfelszíni műsorszolgáltatók olyan költségek felvállalásával alakítsák ki platformjuk ügyfélbázisát, amelyek mindezedig nem térültek meg számára, a támogatások pedig a digitális földfelszíni műsorszolgáltatókat támogatták abban, hogy meggyőzzék a fogyasztókat az általuk kínált, új televíziós szolgáltatásra való átállásról. Az intézkedés hozzájárult továbbá az ügyfélkör kialakítása során az „bitorlókkal” kapcsolatos probléma megelőzéséhez.
- (65) Másrészt, a Deutsche Bank Global Equity Divisionje által készített tanulmány⁽³³⁾ szerint „a támogatások lehetővé tennék a Mediaset számára, hogy alacsony kockázattal és alacsony költségen lépjen be a fizetési televíziós szolgáltatási piacra”. A támogatások csökkentették a Mediaset és a Telecom Italia finanszírozási költségeit: a) egyrészt közvetlenül, mivel a támogatásoknak köszönhető, ugyanezen hatás eléréséhez a digitális földfelszíni műsorszolgáltató vállalkozásoknak többszáz-millió eurós beruházásokat kellett volna végrehajtaniuk, azaz a Mediaset által a 2005. január óta viselt infrastruktúrális beruházások összköltségének felét; illetve b) közvetve, mivel csökkentették a digitális műsorszolgáltatásra való átállás sikerének bizonytalanságát.
- (66) Végül, a piac „bilaterális” jellege és a „visszahívásra szánt” tartalomhoz mérsékelt áron hozzájutó ügyfélbázis nagy mérete a reklámpiacot előnyhöz juttatja.
- (67) A Sky azt állítja, hogy a fenti előnyök szelektívek, míg a Sky kereskedelmi szabadsága a növekedés alacsony mértéke miatt korlátozott volt, amelynek következtében megnövekedett a tőkeköltsége. A társaság egy sor számadattal támasztja alá állítását, amely szerint a digitális földfelszíni műsorszolgáltatáshoz alkalmazott dekódereknek államilag támogatott értékesítésének növekedése negatív hatással volt a „Premium Sports” csomag értékesítésére.
- (68) Az Europa7 szintén azt állítja, hogy a digitális földfelszíni műsorszolgáltatók és a szektor egyéb szolgáltatói előnyhöz jutottak. Az Europa7 a verseny- és piacfelügyeleti hatóságot idézi, amely elismerte az intézkedés alábbi következményeit: a dekóderek felét a támogatás igénybevételével vásárolták; a digitális földfelszíni műsorszolgáltatás elterjedése 2005 első félévében megduplázódott a fizetési digitális földfelszíni televíziós szolgáltatásnak köszönhetően, míg a fizetési, műholdas televíziós szolgáltatás csupán egy százalékpontos növekedést könyvelt el.
- (69) A nyújtott előny szelektív, mivel a támogatás nem kedvezett az Europa7 piacra lépésének, amely még nem kapta meg a sugárzási frekvenciákat, de a Mediasetnek és a RAI-nak akadályok nélkül tette lehetővé a kereslet és a beruházások maximalizálását, illetve a digitális televíziós szektorban meglévő piaci erejének kiterjesztését.
- (70) Másrészt, az Europa7 azt állítja, hogy az intézkedést semmilyen közös érdekű motiváció nem indokolta, mivel i. a fogyasztóknak a digitális földfelszíni dekóderek megvásárlására irányuló ösztönzése kereskedelmi tevékenységekhez való hozzáféréssel kapcsolatos; ii. a digitális műsorszolgáltatásra való átállás határidejét már elhalasztották és iii. amennyiben az intézkedés úgy kedvez a versenytársaknak, hogy a Sky piaci erejét korlátozza, ami azonban a piacon már jelenlévő, oligopol helyzetű, analóg koncessziótulajdonos műsorszolgáltatóknak kedvez.
- (71) Végül, az Europa7 hangsúlyozza, hogy a visszakövetelés a támogatás megszüntetéséből logikusan következik és utóbbi számszerűsítésének nehézségei nem indokolják a támogatás visszakövetelésének elmaradását. Amennyiben lehetetlennek bizonyul a támogatás összegének pontos meghatározása, Olaszországnak meg kell térítenie a versenytársak kárát.

⁽³²⁾ A fő korlátok az alábbiak voltak: a) olyan szabályozási keretek, amelyek a digitális földfelszíni televíziós szolgáltatás részére csak 2007-től tennék lehetővé a működést; b) a sugárzási hálózatok – jelentős költségű – modernizálásának szükségessége; c) a műholdas műsorszolgáltatáshoz képest a digitális földfelszíni műsorszolgáltatás költségesebb mivolta; d) a digitális földfelszíni műsorszolgáltatás esetében nagyon nagy számú dekódert kell forgalomba hozni; e) annak szükségessége, hogy a szabályozó hatóságok a *simulcast* megvalósíthatósága érdekében megváltoztassák a nemzeti frekvenciákra vonatkozó rendszert; és f) magas annak a kockázata, hogy a lakosság jelentős százaléka nem fogja a digitális földfelszíni műsorokat.

⁽³³⁾ „Mediaset, *The beautiful game*”, 2005. január 18.

(72) Az ESOA azt állítja, hogy a műholdas platform – mivel a televízióműsorok terjesztéséhez szükséges rádiófrekvenciák nagyobb spektrumát használja – hátrányos helyzetbe került, valamint hogy teljes egészében a műholdas szolgáltatókra hárultak a digitális technológiájú műsorszolgáltatás bevezetésének költségei. Az ESOA ezért úgy véli, hogy a vizsgált támogatások a digitális földfelszíni televíziós szolgáltatóknak kedveznek, így jogellenes támogatásnak minősülnek és nem arányosak az orvosolni kívánt piaci működésben meglévő hiányossággal.

III.C. AZ ANIE ÉSZREVÉTELEI

(73) Az ANIE nem egyedi észrevételeit nyújtotta be a vizsgált intézkedéssel kapcsolatosan, hanem a Sky Italia ellen a verseny- és piacfelügyeleti hatósághoz erőfölénnyel való visszaélés miatt benyújtott panasz másolatát küldte meg, amely azonban még nem nyilatkozott a témával kapcsolatban.

(74) Az ANIE állítása szerint néhány dekódergyártó kérte a Sky-t, hogy a műholdas jelek dekódolására használt NDS-technológia bizonyos szempontjaira engedélyeket adjon, amely technológiának a Sky kizárólagos tulajdonosa és felhasználója Olaszországban. Ezen engedélyek alapvető fontosságúak az ún. „nyílt interfésszel” ellátott dekóderek gyártásához, amelyek tehát az NDS-technológia használata esetén képesek dekódolni akár a földfelszíni, akár a műholdas digitális jeleket.

(75) 2005-től a Sky megkezdte jeleinek kizárólag NDS-technológiájú kódolását. E technológia tulajdonosa az olasz piacon a Newscorp csoport egy ellenőrzött vállalkozása, amely a Sky anyavállalata. A Sky azt állítja, hogy azért állt át az NDS-technológiára, hogy megakadályozza a szerzői jogi kalózkodást. Ez egy oltalom alatt álló, „zárt” technológia, mivel az NDS dekóderekhez történő hozzáférés megköveteli a technológiához vagy a dekóder meghatározott elemeihez való hozzáférést, szemben az általános interfésszel rendelkező dekóderekkel.

(76) A Sky az előfizetőinek ilyen „zárt” technológiával ellátott dekódereket ad bérbe. A társaság az NDS-technológiára való átállásáról döntött, ezért ezt követően az előfizetői birtokában lévő összes dekóder cseréjéről gondoskodott.

(77) A Sky megtagadja a tulajdonát képező technológia megosztását az általános interfésszel rendelkező dekóderek gyártóival, mivel úgy véli, hogy egy ilyen megállapodás nem védené meg kellőképpen a szerzői jogi kalózkodástól. Az ANIE állítása szerint a Sky által felhozott indok – azaz az esetleges kalózcselekmények miatti aggodalom – nem megalapozott, hanem a társaság „tulajdonában” lévő dekóderek használata az előfizetési piacon meglévő monopol helyzetének védelmét szolgálja. A Sky e döntése olyan hatást fejt ki, hogy maga köré vonzza az ügyfeleit, továbbá a dekódergyártók számára is korlátozza a piaci

lehetőségeket, ennél fogva akadályozza a technológiai fejlesztést ebben a szektorban ⁽³⁴⁾.

III.D. AZ OLASZ KORMÁNY VÁLASZA

(78) Olaszország a harmadik felek által tett észrevételekkel kapcsolatban egyáltalán nem nyilatkozott.

IV. JOGI SZEMPONTBÓL TÖRTÉNŐ ÉRTÉKELÉS

IV.A. AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁS JOGI SZEMPONTBÓL TÖRTÉNŐ ÉRTÉKELÉSE AZ EK-SZERZŐDÉS 87. CIKKÉNEK (1) BEKEZDÉSE ÉRTELMEBEN

(79) A Bizottság az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében vizsgálta, hogy a vizsgált intézkedés állami támogatásnak minősül-e, amely rendelkezés egy sor feltételt határoz meg az állami támogatás tényének megállapításához. Először is a beavatkozásnak az állam által vagy állami forrásból kell történnie. Másodszor, a kedvezményezett számára szelektív gazdasági előnyt kell megtestesítenie. Harmadszor, torzítania kell a versenyt, vagy azzal kell fenyegetnie. Negyedszer, alkalmasnak kell lennie arra, hogy érintse a tagállamok közötti kereskedelmet.

IV.A.1. ÁLLAMI FORRÁSOK

(80) A vizsgált intézkedést tartalmazza a 2004-es és 2005-ös költségvetési törvény és finanszírozása az állami költségvetésből történik: ezért egyértelműen az államnak tulajdonítható és állami források használatával jár, amint azt az eljárás megindításáról szóló határozatban már hangsúlyozták. A Bizottság tehát megerősíti az előző értékelést, amely szerint az állami forrás kritériuma teljesül. E következtetést sem Olaszország, sem harmadik fél nem kifogásolja.

IV.A.2. GAZDASÁGI ELŐNY

(81) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatában kijelentette, hogy annak ellenére, hogy a támogatás közvetlen kedvezményezettjei a végső fogyasztók, az intézkedés közvetett előnyt jelenthet i. a digitális földfelszíni és kábeles platformokon üzemelő televíziós műsorszolgáltatók; ii. a jeleket továbbító hálózati szolgáltatók és iii. a dekódergyártók számára.

(82) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatban kijelentette, hogy az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése alapján szó lehet közvetett előnyről, és hivatkozott a

⁽³⁴⁾ Az ANIE azt állítja, hogy a Sky magatartása akadályozza a technológiai fejlesztést, mivel nem teszi lehetővé a más fajta, feltételes hozzáférést alkalmazó dekóderek, vagy egyéb, például a „nyitott” dekóderek által kínált potenciálok fejlesztését. A Sky kifejezetten akadályozza a modernebb, általános műholdas és földfelszíni dekóderek technológiai fejlesztését.

vonatkozó joggyakorlatra⁽³⁵⁾. A T-DVB/C-DV-t alkalmazó műsorszolgáltatók tekintetében a Bizottság úgy találta, hogy a vizsgált intézkedés e műsorszolgáltatókat a saját *nézőtáboruk* (azaz a TV-néző-szám) kialakításában és fejlesztésében támogatja, mivel lehetővé teszi, hogy megtakarítsák azon költségeket, amelyeket egyébként vállalniuk kellett volna, ha erre a szintre kívánták volna fejleszteni digitális műsoraik *nézőtáborát*, továbbá lehetővé teszi számukra azon költségek csökkentését, amelyet egyébként a *simulcast* módon továbbító műsorszolgáltatóknak viselniük kellett volna. A hálózati szolgáltatók számára az előny a „privilegizált” platformot használó műsorszolgáltatók által előidézett potenciális keresletnövekedésében rejlik. A Bizottság végül – miután felismerte, hogy a szelektív előny nem könnyen számszerűsíthető – felkérte az érdekelt feleket az intézkedés különböző közvetett kedvezményezettjei előnyének számszerűsítésével vagy az annak becslésére esetlegesen alkalmazható módszerekkel kapcsolatos észrevételeik megtételére.

- (83) A Bizottság az érdekelt felek észrevételeinek átvételét követően – az e határozatában a későbbiekben részletezett okoknál fogva – továbbra is úgy véli, hogy a vizsgált intézkedés szelektív előnyt biztosít a földfelszíni és a fizetési kábeltelevíziós szolgáltatóknak.

Műsorszolgáltatók

- (84) A műsorszolgáltatók előnye elsősorban a *közönség* fejlesztésének lehetőségében rejlik, különös tekintettel a fizetési műsorválasztás (pay-per-view) terjedésére: az intézkedés hiányában a digitális *közönség* nem fejlődött volna ilyen ütemben, ha csak e műsorszolgáltatók nem finanszírozták volna meg a saját potenciális nézőik vételi költségeit. A *közönségfejlesztés* a kereskedelmi tevékenység alapvető fontosságú részét képezi olyan fizetési televíziós szolgáltatás vagy olyan műsorszolgáltató esetében, amely növelni kívánja fizetési televíziós szolgáltatásait, mivel az ügyfelek (azaz a TV-nézők) száma alapvetően befolyásolja, hogy milyen bevételt tudnak elérni, illetve alacsony árakat tud-e megállapítani a fizetési műsorválasztási (pay-per-view) kínálatához. Ezt bizonyítják a műholdas szolgáltatóknak ezen ügyfélbázis kialakítása és fejlesztése érdekében vállalt költségei, illetve a későbbiekben – a digitális technológiára való átállást követően – az ennek fenntartása érdekében vállalt további költségek⁽³⁶⁾. A panaszosok egyike – a Sky Italia – például azt állítja, hogy saját előfizetőit ingyenesen látta el dekóderrel és parabolaantennával.
- (85) Hozzáfűzi továbbá, hogy az intézkedés fő következménye az interaktivitást lehetővé tevő dekóderek árának csökkenése volt, amelyek ára így jelentősen megközelítette az úgynevezett „zapperek” árát. A vizsgált támogatással támogatott dekódertípus lehetővé teszi a fogyasztók hozzáférést az analóg technikával pillanatnyilag rendelkezésre álló standard televíziócsatorna-kínálatához, illetve

számos műsorszolgáltató és tartalomszolgáltató által kínált fizetési televíziós szolgáltatáshoz és interaktív szolgáltatáshoz. Az interaktív szolgáltatások közül kizárhatóak az *e-kormányzati* szolgáltatások, amelyhez egy „smart kártya”⁽³⁷⁾ segítségével lehet hozzáférni. Ezért a támogatás lehetővé teszi, hogy sokkal szélesebb kínálat álljon a fogyasztók rendelkezésére olyan áron, amiért korábban csak egy viszonylag egyszerű, a szolgáltatások kisebb számához hozzáférést biztosító dekóderrel tudtak volna megvásárolni.

- (86) Következésképpen a vizsgált intézkedés ösztönzőleg hatott a fogyasztókra az analóg technológiájú műsorszolgáltatásból a digitális földfelszíni technikába való átállás során. Ez a műsorszolgáltatók előnyét szolgálta, különös tekintettel azon szolgáltatások esetében, amelyek analóg technikával nem álltak rendelkezésre. Más szóval, az állami támogatás lehetővé tette a T-DVB műsorszolgáltatók számára, hogy elkerüljék egy bevett *közönségtöbörz* kereskedelmi gyakorlat (a dekódertámogatás) költségeit.

- (87) A Deutsche Bank által megküldött dokumentum⁽³⁸⁾ közvetve erősíti meg ezen érv helytállóságát, mely dokumentum a befektetők számára mutatja be illetve javasolja a Mediaset-részvények megvásárlásából származó lehetséges hasznot, a Deutsche Bank kutatási osztálya bemutatja, hogy a Mediaset – különleges helyzetének, a kedvező piaci körülményeknek, piaci stratégiájának és a *fogyasztóknak juttatott támogatásoknak* köszönhetően – „hogyan fejlesztheti a digitális földfelszíni televíziós szolgáltatásokat, amely eszköz segítségével alacsony kockázat és költségek mellett léphet be a fizetési televíziós szolgáltatások piacára”.

- (88) A piacon már aktív földfelszíni szolgáltatók számára az intézkedésből származó másik előny, hogy az intézkedés lehetővé teszi a digitális földfelszíni platformon már megszerzett jelenlétük megszilárdítását a márkaimázs pozicionálás és a törzsvásárlói programok tekintetében: az előny a digitális platformon kínált új szolgáltatásoknál – különösen fizetési televíziós szolgáltatásoknál – jelenik meg. A vizsgált intézkedés tehát a hatályos jogszabályok hatásait erősítheti meg, azaz annak tényét, hogy a fő műsorszolgáltatók ellenőrzik a hálózati szolgáltatókat, illetve hogy csak úgy lehet digitális technológiájú műsorszolgáltatási koncesszióhoz jutni, ha az az analóg technológiájú műsorszolgáltatás területén már érvényes koncesszióhoz kötődik. A piacon már jelenlévő szolgáltatók könnyen átválthatják analóg koncesszióikat digitális koncessziókká, míg az új versenytársaknak előbb a piacon található analóg koncessziókat kell vásárolniuk, hogy ezt követően megkezdhesék a digitális technológiájú műsorszolgáltatást. Az új versenytársak hátrányát átmenetileg

⁽³⁵⁾ C-382/99. sz. Hollandia kontra Bizottság ügy, EBHT 2002., I-5163. o. és C-156/98. sz. Németország kontra Bizottság ügy, EBHT 2000, I-6857. o., 24-28. pont

⁽³⁶⁾ Az olasz eset nem egyedi: hasonlóképpen az egyesült királyságbeli Office of Fair Trading (OFT) a CA98/20/2002 sz. BskyB-ről szóló vizsgálatának 371. pontjában szemlélteti az ügyfélkör megvásárlásának a BskyB számára jelentett fontosságát.

⁽³⁷⁾ A „smart kártya” (vagy „intelligens kártya”) alatt itt egy olyan berendezést kell érteni, amely lehetővé teszi a felhasználó azonosítását és az on-line tranzakciókat.

⁽³⁸⁾ „Mediaset, The beautiful game”, lásd 33. lábjegyzet

még olyan intézkedések is súlyosbíthatják, amelyek növelik a már piacon lévő szolgáltatók *közönségét*, mint például a vizsgált intézkedés.

- (89) Az imént felhozott érvek nem vonatkoznak azokra a szolgáltatásokra, amelyeket már nyújtanak az analóg platformon és amelyeket a fogyasztók már ismernek. Továbbá valószínűtlen, hogy a digitális platformra történő, előrejelzett átmenet e műsorok/szolgáltatások nézőinek teljes száma (analóg és digitális) arányának jelentős növekedését okozta volna.
- (90) Nem meggyőző az Olaszország és a Mediaset által egyaránt előadott érv, amely szerint nem létezik az előny, mivel az állami támogatás nélkül a kedvezményezettek nem támogatták volna a fogyasztók dekódervásárlását. Ha feltételezzük, hogy a fogyasztók nem tudták volna megvásárolni a „nyílt” dekódereket a szóban forgó támogatások nélkül, vagy hogy a fizetési műsorváltás (pay-per-view) piaca túlzottan kis méretű, a támogatás következménye éppen a földfelszíni műsorszolgáltatók olyan ügyfélbázisának kialakítása lenne, amely egyébként nem alakult volna ki. Ha a földfelszíni műsorszolgáltatók nem támogatták volna az „interoperábilis” dekóderek megvásárlását – amelyek jelen pillanatban az egyetlenek, amelyek előrefizetéses kártya segítségével lehetővé teszik a fizetési televízióműsorok műsorváltásos (pay-per-view) megtekintését –, ez a más műsorszolgáltatók bitoló cselekedeteitől való félelem miatt a fizetési televíziós szolgáltatások késedelmes bevezetését eredményezné. A vizsgált intézkedés ennél fogva a földfelszíni műsorszolgáltatóknak kedvezett egy ilyen externália ellensúlyozásában és a kereskedelmi lehetőség létrehozásában.
- (91) A Bizottság vitatja továbbá azon állítást, amely szerint a kedvezményezetteknek a támogatásból eredő hatások előidézésére vonatkozó szándéka vagy érdeke a szóban forgó támogatás nélkül is mérhető kritériumok annak megállapításához, hogy a vizsgált intézkedés juttatott-e előnyt vagy nem. A vizsgált esetben ugyanis a földfelszíni műsorszolgáltatóknak juttatott előny egyszerűen az intézkedés hatásának eredménye volt. A kedvezményezettek magatartása – a már bevezetett intézkedés mellett – az előállt helyzetben egyszerűen a profit optimalizálását célozta oly módon, hogy létrehozta a kereskedelmi tevékenység olyan mértékű bővülését, amely a támogatás nélkül nem lett volna lehetséges. Ez történt a vizsgált esetben is, mivel az AGCOM éves jelentése ⁽³⁹⁾ szerint 2005-ben a fizetési televíziós szolgáltatásokból származó bevételek növekedése – különösen a digitális földfelszíni fizetési műsorváltás (pay-per-view) terén – igen jelentős volt, noha abszolút értelemben nem állt túl magas szinten.
- (92) Az állandó ítélezési gyakorlat szerint az intézkedés hatása a döntő és a mérhető az előny létezése meghatározásában, amit a közvetett kedvezményezettek esetében a Bíróság a

Németország kontra Bizottság ügyben hozott ítéletében ⁽⁴⁰⁾ megerősített.

- (93) A Bizottság vitatja Olaszország és a többi érdekelt fél azon előadott érveit, amelyek szerint nem létezik semmiféle előny. A Bizottság egyrészt Olaszország azon állítását vitatja, amely szerint azért létezik semmiféle előny, mivel lehetetlen meghatározni a kedvezményezettek részére az állami forrásokból történt juttatások összegét. Az Olaszország által említett 2006/513/EK határozatban ⁽⁴¹⁾ a Bizottság nem tagadta bizonyos kedvezményezettek (a hálózati szolgáltatók) esetében a közvetett előny létezését, ez utóbbiakat azonban egyszerűen kizárta visszatérítési kötelezettség köréből, mivel nem volt lehetséges az állami forrásokból történt juttatás tényének megállapítása.
- (94) A Bizottság egyaránt visszautasítja akár a Mediaset, akár a RAI által előadott azon érveket, amelyek szerint a földfelszíni műsorszolgáltatók és a műholdas műsorszolgáltatók helyzete nem hasonlítható össze, mert a földfelszíni televíziós műsorszolgáltatóknak az átállást a törvényben előírt határidőn belül végre kell hajtaniuk és viselniük kell a *simulcast* költségeit: következképpen a vizsgált intézkedés nem nyújt szelektív előnyt.
- (95) A földfelszíni szolgáltatók digitális műsorszolgáltatásra való átállása megkövetelésének fő oka, hogy a földfelszíni műsorszolgáltatás a rádiófrekvenciák spektrumának nagyon nagy részét foglalja el ⁽⁴²⁾. Valójában az analóg technológiájú műsorszolgáltatáshoz szükséges rádiófrekvenciák nagy mennyisége technikai korlátot szabott az új versenytársak földfelszíni műsorszolgáltatási piacra való belépésének, ami hozzájárult a RAI és a Mediaset duopóliumának fenntartásához. Az a tény, amely szerint a földfelszíni szolgáltatók a korlátozott erőforrást – azaz a rádiófrekvenciák spektrumát – intenzíven használják ki, indokolja a rájuk kirótt kötelezettségeknek a más platformszolgáltatókkal szembeni egyenlőtlenségét. A rádiófrekvenciák használati joga nem a műsorszolgáltatókat illeti meg, noha utóbbiak bízhatnak abban, hogy a rádiófrekvenciáknak a nemzeti szabályozó hatóságok részéről történő

⁽⁴⁰⁾ C-156/98. sz. ügy (lásd 35. lábjegyzet). Az említett ügyben, a közvetett kedvezményezett állami beavatkozás hiányában valószínűleg nem cselekedett volna: a kedvezményezettek azon vállalkozások, amelyekben azon befektetők ruháznak be, akik adóelőnyhöz jutottak, és lehetséges, hogy léteznek olyan esetek, ahol ezen vállalkozások sem úgy járnak el, hogy részesüljenek ezen előnyben. Amint azt a Bíróság az ítélet 25-28. pontjában egyértelműen kimondja, hogy egy intézkedés akkor minősül támogatásnak, ha a vállalkozásnak közvetlenül nyújtott haszon abból ered, hogy a tagállam lemond azon adóbevételeiről, amelyekre rendes esetben szert tett volna, mivel e lemondás révén a befektetők lehetőséget kaptak arra, hogy a vállalkozásokban adózási szempontból kedvezőbb feltételek mellett szerezzenek részesedést. A befektetők autonóm döntésének ténye nem jelenti azt, hogy megszűnik a meglévő kapcsolat az adómerséklés és az érintett vállalatok előnye között, mivel – gazdasági értelemben – ezt az előnyt előidéző piaci feltételek megváltozása abból származik, hogy a hatóságok lemondanak az adóbevételeikről.

⁽⁴¹⁾ Lásd a 24. lábjegyzetet.

⁽⁴²⁾ A 9. pontban már kifejtettek szerint a digitális technológiájú műsorszolgáltatás a rádiófrekvencia-spektrum hatékonyabb kihasználását teszi lehetővé.

⁽³⁹⁾ Az AGCOM 2006. június 30-i éves jelentése

kiosztása és kijelölése átlátható, megkülönböztetésmentes és arányos kritériumokon alapul⁽⁴³⁾. Végül is az intézkedés kialakításának módja nem bizonyult arányosnak a digitális műsorszolgáltatásra való áttérési költségekkel. Ugyanis egyrészt, a Bizottság nem véli úgy, hogy a fogyasztóknak nyújtott támogatást könnyen meg lehetne állapítani oly módon, hogy a vállalkozásoknál a *switchover* folyamán esetlegesen felmerülő költségekkel arányos legyen. Másrészt az intézkedés arányosságának bizonyítási terhe a tagállamra hárul. Mindazonáltal Olaszország nem nyújtott be egyértelmű becslést a *switchoverrel* kapcsolatos költségekre vonatkozóan, sem pontos kimutatást az intézkedésből eredően a műsorszolgáltatók javára keletkező előnyök arányosságáról.

Hálózati szolgáltatók

- (96) A digitális földfelszíni televíziós szolgáltatások fejlesztése a hálózati szolgáltatók részére akkora mértékű közvetett előnyt jelenthet, mint amennyire a műsorszolgáltatás megköveteli a hálózati szolgáltatók által kínált adattovábbítási szolgáltatások használatát. Úgy vélhető, hogy a műsorszolgáltatónak az adattovábbítási szolgáltatások felhasználásáért való fizetési hajlandósága többek között az adott platformon való jelenlétével szerezhető többletjövedelemtől függ, ami pedig az adott platformon jelenlévő tévé nézők számától függ. Mivel a vizsgált intézkedés befolyásolja a digitális földfelszíni televíziós műsorszolgáltatás fogyasztóinak számát, közvetett hatással lehet a hálózati szolgáltatókra is.
- (97) Mindazonáltal nincsen lehetőség megbizonyosodni arról, hogy az intézkedés már befolyásolta-e a műsorszolgáltatóknak a különböző adattovábbítási platformokon való jelenlétével kapcsolatos döntését, illetve azon árat meghatározni, amelyet a műsorszolgáltatók a támogatás nélkül hajlandóak lennének megfizetni. A műsorszolgáltatók és a hálózati szolgáltatók közötti tulajdonjogi kapcsolat miatt továbbá kevésbé mérvadó és jelentős a digitális földfelszíni platformon jelenlévő kétféle kedvezményezett megkülönböztetni, amivel Olaszország is egyetért. Mindazonáltal úgy tekinthető, hogy amennyiben a vizsgált intézkedés megismétlődne és folyamatosan elősegítené a jelenleg kínált analóg technológiájú televíziós szolgáltatások nézőinek a digitális földfelszíni platformra történő áttérését, ezen intézkedés olyan mértékben érintené a különböző platformok közönségének méretét, hogy az már a műsorszolgáltatók adott platformon való jelenlétével kapcsolatos döntését is befolyásolná. Ezért ezen intézkedés esetleges megismétlődése előnyhöz juttatná a digitális földfelszíni hálózati szolgáltatókat a műholdas hálózati szolgáltatókkal szemben.
- (98) Végül pedig léteznek olyan hálózati szolgáltatók is, amelyek nem kizárólag a műsorszolgáltatók részére történő adattovábbítási szolgáltatások értékesítésével foglalkoznak, hanem közvetlenül értékesítik televíziós szolgáltatásaikat a közönségnek. Az egyik ilyen például a Fastweb, amely kábele

„triple play”⁽⁴⁴⁾ szolgáltató, illetve többek között fizetési televíziós szolgáltatást is nyújt. Ebben az esetben a hálózati szolgáltató hasonló – a 84–88. pontban már ismertetett – előnyt élvez, mint amilyenben a műsorszolgáltatók részeseülnek.

Dekódergyártók

- (99) Amint azt már az eljárás megindításáról szóló határozat hangsúlyozta, a dekódergyártók közvetett előnye azon lehetőségben rejlik, hogy nagyobb számú dekódert értékesíthetnek ahhoz képest, amit az intézkedés alkalmazása nélkül értékesíthettek volna. A támogatás valójában olyan hatással jár, hogy a fogyasztók számára olcsóbbá teszi az intézkedés tárgyát képező dekódereket, ami azt teszi lehetővé, hogy a gyártók a termék árának csökkentése nélkül vagy egy áremelés miatt bekövetkező ügyfélvesztés nélkül növeljék eladásukat.

IV.A.3. SZELEKTIVITÁS

- (100) A vizsgált intézkedéssel a földfelszíni műsorszolgáltatóknak és a fizetési kábeltelevíziós szolgáltatóknak juttatott előny szelektív. Nem minden műsorszolgáltató képes közvetett előnyhöz jutni az intézkedés kapcsán: vannak olyan műsorszolgáltatók, akik kizárólag a műholdas platformon vannak jelen és nem profitálhatnak a kérdéses támogatás által a digitális televíziós szolgáltatások terén előidézett nézőszám növekedésből.
- (101) Szelektív módon előnyt élvez továbbá a dekódergyártóiparág is.

IV.A.4. A VERSENY TORZULÁSA

- (102) *Műsorszolgáltatók*
- (103) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatban megállapította, hogy a földfelszíni műsorszolgáltatóknak és hálózati szolgáltatóknak juttatott előny az eltérő technológiájú platformokat használó, illetve a pillanatnyilag a műsorszolgáltatásra nem képes műsorszolgáltatók kárára keletkezett.
- (104) A digitális földfelszíni műsorszolgáltatás nem csak az ingyenes analóg kínálattal van versenyben, hanem a fizetési televíziós szolgáltatással is: a támogatás lehetővé teszi a T-DVB és a C-DVB szolgáltatóknak, hogy alacsonyabb költségen lépjenek be a fizetési televíziós szolgáltatások piacára, illetve versenyezzenek a már jelenlévő szolgáltatókkal (pl. a Sky Itáliával). Ezt támasztják alá egyrészt az AGCOM *jelentés*⁽⁴⁵⁾ következtetései – amelyek szerint a vizsgált támogatás meghatározó a T-DVB-t használó műsorszolgáltatók közönségének alakulása szempontjából –, másrészt az olasz verseny- és piacfelügyeleti hatóság vizsgálata, amely hangsúlyozza a technológiai semlegesség elvének⁽⁴⁶⁾ fontosságát.

⁽⁴⁴⁾ A „triple play” („tripla játék”) egy marketing kifejezés annak jelölésére, amikor egy szélessávú kapcsolat keretében egyszerre kínálnak nagysebességű internet-hozzáférést, távbeszélő szolgáltatást és televíziós szolgáltatást.

⁽⁴⁵⁾ Lásd az AGCOM *jelentés* 88. pontjának d) alpontját, (lásd 20. lábjegyzet).

⁽⁴⁶⁾ Olasz verseny- és piacfelügyeleti hatóság: *Conclusion of fact-finding investigation into sale of television commercials* („A televíziós szolgáltatási szektor tényfeltáró vizsgálatának következtetései: reklámtermés” angol változata) Róma, 2004. december 6.

⁽⁴³⁾ Lásd az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (keretirányelv) 9. cikkét.

- (105) A Bizottság Olaszország és az érdekelt felek észrevételeinek kézhezvételét követően továbbra is úgy véli, hogy a támogatással juttatott szelektív előnyök torzíthatják a versenyt. Egyrészt vitathatónak tűnnek azon állítások, amelyek szerint a földfelszíni és a műholdas szolgáltatók egyazon fizetési, televíziós szolgáltatási piacon nem versenytársak, illetve amely szerint a dekóderek költsége csak marginálisan érinti a fogyasztók két különböző platform közötti választását: ezért elutasítja az ezen állítások alapján hozott következtetést is, amely szerint az intézkedés nem torzíja a versenyt.
- (106) Az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében az is elegendő, hogy a támogatás – a szelektív előny juttatásán keresztül – a verseny torzításával fenyegetsen. Noha pillanatnyilag a fizetési digitális földfelszíni televíziós szolgáltatások kínálata nem vethető össze a fizetési műholdas televíziós szolgáltatási kínálattal, sem a szolgáltatás típusa (fizetési műsorválasztásos – pay-per-view – illetve havi előfizetési televíziós szolgáltatás) sem a gazdasági jelentőség tekintetében (2005-ben a műholdas televíziós szolgáltatásnál realizálódott az előfizetésből származó bevételek 95 %-a), létezik azonban bizonyos fokú helyettesíthetőség a két kínálati típus között. Amint a digitális földfelszíni platform a fizetési televíziós szolgáltatásokat – részben a dekóderekre nyújtott támogatásoknak köszönhetően – sikeresen beindítja és megerősíti a piacon, képes lesz versenyezni az alternatív platformokon nyújtott analóg szolgáltatásokkal.
- (107) Hasonló modelleket igazol a más tagállamokban tapasztalt fejlődés: az Egyesült Királyságban például – a már említett BskyB-tanulmány keretében – az Office of Fair Trading (OFT) arra a következtetésre jutott, hogy a Football Association Premier League közvetlenül továbbított meccsei az összes televíziós platformra kiterjedő, egyetlen releváns piacot alkotnak. Nyilvánvaló tehát, hogy a fizetési televíziós szolgáltatások piacainak fejlettségi fokától függően a digitális földfelszíni platform televíziós szolgáltatásainak kínálata versenyezhet a műholdas kínálattal.
- (108) Továbbá a támogatásokat kritikus időszakban nyújtották, amikor is sok analóg földfelszíni televíziós szolgáltatás nézőjének kellett szembesülnie a digitális televíziós szolgáltatásba való átmenettel, és választaniuk kellett, hogy a földfelszíni vagy a műholdas adásokat vevő készülékbe fektessenek be. Mivel csökken a földfelszíni televíziós szolgáltatások vevőkészülékének (dekóder) vételára, nyilvánvaló, hogy a kérdéses támogatások befolyásolják a választást. Figyelembe véve a platformváltás költségét, amint megtörténik a választás, a támogatások által előidézett torzító hatás jelentősen meghosszabbodhat.
- (109) Megjegyezhető továbbá, hogy az olasz verseny- és piacfelügyeleti hatóság határozatában⁽⁴⁷⁾ – amelyben értékelte egy esetleges összeegyeztethetlenség tényét annak megállapítása érdekében, hogy a dekóderekre nyújtott, a határozat tárgyát képező támogatások a miniszterelnök tulajdonában álló vállalkozások előnyére
- összeegyeztethetlenséget idéznek-e elő – nem emelte ki földfelszíni és a műholdas televíziós szolgáltatási piacok különválasztását, hanem a fizetési televíziós szolgáltatások piacát vizsgálta, és az 52. pontban kijelentette, hogy a Mediaset, a Telecom Italia, a Sky és a Fastweb a fizetési televíziós szolgáltatások eltérő kínálati típusa ellenére potenciális versenytársaknak minősülhetnek a fizetési televíziós szolgáltatási piacon.
- (110) Nem elfogadható továbbá Olaszország és a Mediaset által felhozott azon érv, amely szerint az intézkedés szelektív jellege és versenytorzító hatása a Sky-nak az NDS technológia használatára vonatkozó kereskedelmi döntéséből adódik, mert a törvény megfogalmazása kizárta a műholdas dekódereket az intézkedésből, még akkor is, ha a műholdas szolgáltatóknak szándékában állt volna a szóban forgó, „nyílt” technológiájú dekódereket alkalmazni. Egyáltalán nem releváns a tény, amely szerint a 2006-os költségvetési törvényben az összes „interoperábilis”, platformfüggetlen dekóder támogatásának lehetővé tétele érdekében bevezetett módosításokat követően a Sky Italia nem állt át a „zárt” technológiájú dekóderekről olyan dekóderekre, amelyek részesülhettek volna a támogatásban. A stratégia ugyanis számos tényezőtől függhet, például a vállalat által korábban végrehajtott beruházásoktól és attól, ha úgy dönt, hogy kivárja a Bizottságnak az új intézkedés összeegyeztethetőségéről szóló határozatát.
- (111) A Deutsche Bank kutatása (a 18. és azt követő oldalak) közvetlenül megerősíti, hogy a fizetési televíziós szolgáltatások piacára alacsonyabb költségeken történő belépés versenytorzító hatású; a kutatásban elemzik a Mediaset lehetséges pénzügyi forgatókönyveit a futballmeccsek fizetési műsorválasztásos (pay-per-view) továbbításának fejlesztésében, amelyet olyan ügyfélkörre alapoznak, amelyet a Sky Italia nem fog megszerezni, így befolyásolva a fizetési DTH televíziós szolgáltatás növekedésének mértékét. Másrészt úgy tűnik, hogy a Sky Italia által rendelkezésre bocsátott számadatok is – amelyeket annak bizonyítására irányultak, hogy a Sky Italia előfizetési növekedésének mértékét a támogatott dekóderek értékesítése befolyásolta – alátámasztják azt a véleményt, amely szerint a fizetési televíziós szolgáltatások piacán bizonyos fokú verseny tapasztalható.

Hálózati szolgáltatók

- (112) A verseny torzulása nem csak a műsorszolgáltatók, de a hálózati szolgáltatók szintjén is jelentkezhet. 2005 decemberében Olaszországban a műholdas televíziós szolgáltatásnak mintegy 4,8 millió nézője volt, de ebből csak 3,5 millió volt Sky-előfizető: a fennmaradó 1,3 millió nézőt tehát a műholdon elérhető, ingyenes televíziós szolgáltatási kínálat érdekelte. Ez azt jelenti, hogy a fogyasztók számára az ingyenes, műholdas televíziós szolgáltatás a digitális földfelszíni és kábeltelvíziós szolgáltatások alternatívája lehet; továbbá hozzájárulhat többek között a digitális televíziós szolgáltatásba való átmenet megkönnyítéséhez is.

⁽⁴⁷⁾ Lásd az 5. lábjegyzetet.

Mivel az intézkedés kizárja a műholdas platformot a vizsgált támogatásokból és a támogatásokat – szelektív módon – a digitális földfelszíni dekódereknek és a kábeles dekódereknek szánja, féltő, hogy a TV-nézőket a műholdas szolgáltatók kárára a földfelszíni és a kábeles hálózati szolgáltatókat igénybe vevő műsorszolgáltatók felé tereli.

IV.A.5. A TAGÁLLAMOK KÖZÖTTI KERESKEDELMET ÉRINTŐ JELLEG

- (113) A műsorszolgáltatások és a hálózati szolgáltatások piaca nyitott a nemzetközi versenyre. Attól kezdve, hogy az intézkedés szelektív módon kedvez bizonyos hálózati szolgáltatóknak vagy műsorszolgáltatóknak, a verseny az esetlegesen más tagállamokból származó, gazdaságosabb szolgáltatók kárára torzul. A műholdas szolgáltatók, illetve az egyik panaszos – a Sky TV – példája eléggé sokatmondó e tekintetben. Következésképpen a vizsgált intézkedés kedvez bizonyos vállalkozásoknak a közös piacon található versenytársakkal szemben.
- (114) Egyik érdekelt fél sem vitatta a Bizottság azon következtetését, amely szerint a televíziós műsorszolgáltatók és a hálózati szolgáltatók közötti verseny torzulása alkalmas a tagállamok közötti kereskedelem veszélyeztetésére; ezért a Bizottság megerősíti az eljárás megindításáról szóló határozatban szereplő azon következtetést, amely szerint az intézkedés érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.

IV.A.6. KÖVETKEZTETÉS

- (115) Összefoglalásként – noha a fő kedvezményezettek csak közvetett előnyt szereznek a vizsgált intézkedésből – a Bizottság megállapítja, hogy ez a T-DVB-t alkalmazó fizetési televíziós szolgáltatások szolgáltatói részére juttatott állami támogatásnak minősül, amely mindenek előtt az ügyfélbázis kiépítését, ennél fogva új szolgáltatások nyújtását és a fizetési televíziós szolgáltatások piacára való, alacsony költségek melletti belépést teszi lehetővé. Ez azon kábeles szolgáltatókra is érvényes, amelyek fizetési televíziós szolgáltatást nyújtanak, következésképpen fizetési televízióműsor-szolgáltatók.
- (116) A Bizottság megállapítja, hogy a vizsgált intézkedés közvetett támogatásnak minősül, mivel a támogatási rendszer fő következménye a szóban forgó kedvezményezettek részére történő közvetett előny nyújtása volt, noha e kedvezményezettek nem állnak közvetlen kapcsolatban a támogatott termékek gyártó vállalkozásokkal.
- (117) Az állami támogatásnak az ebben az ügyben való meglétét nem vonta kétségbe a közszolgálati feladatok teljesítése érdekében nyújtott esetleges költségkompenzációval kapcsolatos Altmark-ügyben hozott ítélet⁽⁴⁸⁾ esetleges alkalmazása. A fent említett négy kritérium (általános gazdasági érdeket szolgáló szolgáltatások meghatározása és nyújtása, a kompenzációs paraméterek előzetes meghatározása, a túlzott kompenzáció hiánya, illetve a hatékony szállító közbeszerzési eljárás keretében történő kiválasztása vagy

egy szabályosan működő vállalkozás által vállalt pótlólagos költségek nettó értékének megbecslése) egyike sem teljesül.

- (118) Ennél fogva nem fogadható el a RAI azon észrevétele, amely szerint az intézkedés nem minősül a RAI-nak nyújtott támogatásnak, mivel utóbbinak közszolgálati feladatai keretében kellett végrehajtaniuk az adott beruházásokat a digitális televíziós szolgáltatás terén.
- (119) Mindazonáltal a digitális földfelszíni hálózati szolgáltatók tekintetében a Bizottság – fenntartva, hogy a vizsgált intézkedés potenciálisan a javukra torzította a versenyt – nem tudja megfelelő bizonyossággal megerősíteni, hogy esetükben az előny már az intézkedés alkalmazása idején megvalósult: így azt a következtetést vonja le, hogy e hálózati szolgáltatók az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében nem minősülnek az állami támogatás kedvezményezettjeinek.
- (120) Végül a Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatban megjegyzi, hogy a televíziós műsorszolgáltatókon és a hálózati szolgáltatókon túl meghatározta az intézkedés potenciális, közvetett kedvezményezettjeinek harmadik kategóriáját, a dekódergyártókat.
- (121) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatban kételyeit fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy az intézkedés a dekódergyártók támogatásának minősülne, mivel a támogatást az MHP-szabvánnyal – azaz nyílt API-val – rendelkező dekóderekre nyújtják, amely bármelyik gyártónak ingyenesen a rendelkezésére áll. A támogatás címzettjei a fogyasztók, akik az összes gyártó dekóderei közül választhatnak; ezért úgy tűnt, hogy a támogatás egyik dekódergyártónak sem kedvez a gyártás helye szerint szelektív módon. Továbbá tűnt úgy, hogy nem léteznek a szóban forgó támogatás tárgyát lépező dekóderek gyártására szakosodott gyártók, illetve nem lehetett őket előnyben részesíteni a többi modell gyártóihoz képest. Úgy tűnt, hogy a dekódergyártók nem versenyeznek más szektorbeli – az intézkedésből nem részesülő – szolgáltatókkal. Végül úgy tűnt, hogy a vizsgált intézkedés – köszönhetően a tárgyanak, illetve általános struktúrájának – nem a dekódergyártók előnyének létrehozására irányult.
- (122) Másfelől, a Bizottság megjegyzi, hogy a dekódergyártók ágazati előnyt élveznek, amelyből nem részesülhetnek más gazdasági ágazatok és ami torzulást eredményez a gazdasági források elosztása terén. A Bizottság megállapítja, hogy – noha az eljárás megindításáról szóló határozat keretében kapott észrevételek egyike sem utal a dekódergyártóknak juttatott támogatás tényére – nem lehet teljes egészében kizárni e gyártók szintjén a verseny torzulásának lehetőségét.
- (123) Mindazonáltal a Bizottság úgy véli, hogy ebben az ügyben nem kell megállapítani, hogy a vizsgált intézkedés az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében támogatást juttat-e a dekódergyártóknak. Az intézkedés közvetett,

⁽⁴⁸⁾ A Bíróság C-280/00. sz., *Altmark Trans GmbH* ügyben hozott ítélete (EBHT 2003., I-7747. o., 88-94. pont).

a dekóderértékesítést növelő hatása technológiai szempontból még a legsemmelgesebb – a digitális televíziós szolgáltatás fejlesztése érdekében a hatóságok által meghatározandó – kezdeményezéssel is együtt jár. Mint azt később, a IV.B. szakaszban kifejtésre kerül, amennyiben a dekódergyártók támogatásáról lenne szó, a Bizottság azt az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében összegegyeztethetőnek tartaná.

IV.B. AZ ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉG ÉRTÉKELÉSE

(124) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatban kételyt fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy a szóban forgó intézkedés az EK-Szerződés 87. cikke (2) bekezdésének a) pontja, 86. cikkének (2) bekezdése és 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében az egységes piaccal összegegyeztethető támogatásnak minősülne, miután ezen ügyben kizárta az EK-Szerződés 87. cikke egyéb mentességeinek alkalmazását. Olaszország és a Mediaset észrevételeiben mindazonáltal olyan, a Bizottság által az eljárás megindításáról szóló határozatban megfogalmazott kifogásokat visszautasító érveket hoz fel, amelyekkel az támasztható alá, hogy a vizsgált intézkedés az EK-Szerződés 87. cikke (2) bekezdésének a) pontja és 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében összegegyeztethető; továbbá Olaszország azt állította, hogy megítélése szerint ezen ügyben alkalmazni kell az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének b) pontja és a 87. cikke (3) bekezdésének d) pontja szerinti mentességeket. A Bizottság Olaszország és az érdekelt felek észrevételeinek átvételét követően továbbra is úgy véli, hogy a vizsgált támogatás az e határozatban későbbiekben ismertetett okok miatt nem összegegyeztethető a közös piaccal.

IV.B.1. AZ EK-SZERZŐDÉS 87. CIKKE (2) BEKEZDÉSÉNEK A) PONTJA

(125) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatban úgy véli, hogy a „szociális jelleg” fogalmát megszorító módon kell értelmezni, következésképpen – a bizottsági gyakorlat szerint – e kifejezésnek olyan támogatásokra kell vonatkozni, amelyek célja a lakosság nem privilegizált rétegei szükségleteinek kielégítése: az eljárás megindításáról szóló határozat ismertetette a repülés területén nyújtott állami támogatásokkal kapcsolatos iránymutatások⁽⁴⁹⁾ példáját, amelyek alapján a szociális jellegű támogatások elvileg csak bizonyos utaskategóriákra vonatkozhatnak. A Bizottság álláspontja szerint a vizsgált intézkedés esetében a törvény semmilyen módon nem hivatkozik a kedvezményezettek szociális jogállására vagy gazdasági helyzetére, illetve egy, a piacon található elérhető árú dekóderokról végzett AGCOM vizsgálatra hivatkozik, amely azt jelzi, hogy nincsen a teljes lakosságnak szüksége a digitális televíziós szolgáltatásba való átmenet támogatására: a piaci tendencia ugyanis azt jelezte, hogy a családok 50 %-a támogatás igénybe vétele nélkül is dekóderhez jutott volna

(az „optimista” forgatókönyv szerint) 2006 végéig, illetve (a „pessimista” forgatókönyv szerint) 2008 végéig⁽⁵⁰⁾).

(126) Olaszország azon állítása, amely szerint az AGCOM részéről a családok körében 2006-ig, illetve 2008-ig feltételezett alacsony, 50 %-os dekóder-ellátottsági arány oka az „interoperábilis” dekóderek magasabb költsége, nem módosítja a Bizottság értékelését, mivel Olaszország nem adott elő semmilyen érvet, amely azt bizonyítaná, hogy a támogatás csak a lakosság arra rászoruló rétegét célozza, illetve hogy az egész lakosságnak szüksége lenne e támogatásra.

(127) Ugyanígy, azon állítást, amely szerint az intézkedés – a dekóderek árának csökkenését eredményező méretgazdaságosság kialakulása következtében – közvetett hatással járna a szegény családokra, a Bizottság két oknál fogva nem tudja elfogadni. Egyrészt a támogatások közös piaccal való összegegyeztetetlenségével kapcsolatos általános szabálytól való eltérést megszorító módon kell értelmezni; ugyanez érvényes a szociális jellegű támogatásokra, amelyeket kizárólag és közvetlenül a lakosság hátrányos helyzetű rétegeinek támogatására irányuló támogatásként kell értelmezni. Másrészt, az Olaszország által előadott érv elfogadása azon állítás elfogadását jelentené, hogy az egész lakosságnak szánt esetleges támogatásnak szociális jellege lenne, mivel a lakosság olyan rétegeinek is kedvez, amely rászorul e támogatásra. Hasonló feltételezésből kiindulva tehát úgy kellene vélni, hogy minden, a fogyasztókon vagy a befektetőkön keresztül nyújtott közvetett támogatás összegegyeztethető támogatás, ami az állami támogatás általános tilalmára vonatkozó eltérések megszorító jellegének megkerülését jelentené.

(128) Következésképpen úgy tűnik, hogy az intézkedésnek nincsen szociális jellege, illetve az EK-Szerződés 87. cikke (2) bekezdésének a) pontja által meghatározott eltérés nem alkalmazható.

IV.B.2. AZ EK-SZERZŐDÉS 87. CIKKE (3) BEKEZDÉSÉNEK B) PONTJA

(129) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatban fenntartotta, hogy a vizsgált támogatásra nem vonatkozik az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének b) pontjában meghatározott mentesség. A benyújtott észrevételekben mindazonáltal Olaszország azt állítja, hogy mivel a digitális műsorszolgáltatásra való átállás (vagy *switchover*) egy több tagállam által támogatott, közös európai érdeket szolgáló transznacionális projekt része, az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének b) pontjában meghatározott eltérés alkalmazható lenne, a Bíróság Executif régional wallon és SA Glaverbel kontra Bizottság ügyben hozott ítéletével⁽⁵¹⁾ összhangban.

⁽⁵⁰⁾ Lásd az AGCOM jelentését, 50–56. pont.

⁽⁵¹⁾ A C - 62/87. és C-2/87. sz. Executif régional wallon és SA Glaverbel kontra Bizottság egyesített ügyekben 1988. március 8-án hozott ítélet, EBHT 1998., I-01573. o.

⁽⁴⁹⁾ HL C 350., 1994., 5. o, lásd III.3. szakasz.

(130) E két esetben, a vallon regionális kormányzat támogatást nyújtott a Glaverbelnek, amely korszerűbb technológiai ágazatokba – többek között a vékonyfilmes fotocellák fejlesztésébe – beruházó vállalat, az ágazat pedig az információs technológia kutatási európai stratégiai programba (ESPRIT) tartozik: a vallon kormányzat éppen ennek alapján állapította meg az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének b) pontjában meghatározott mentesség értelmében a támogatás összeegyeztethetőségét. Az ESPRIT programot az Európai Közösség hozta létre. A Bíróság megállapította, hogy a Bizottság az ügygel kapcsolatban gyakorolta mérlegelési jogkörét, valamint hogy a felek nem bizonyították, hogy az intézkedés egy közös európai érdeket szolgáló projekt megvalósítását mozdította elő.

(131) A vizsgált esetben a Bizottság úgy véli, hogy az Olaszország által a dekóderek értékesítésének előmozdítása céljából elfogadott intézkedésre nem vonatkozik az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének b) pontjában meghatározott mentesség. Az intézkedés egyetlen tagállam egyéni kezdeményezésének minősül – ahogyan az e határozatban a későbbiekben kifejtésre kerül – a verseny szükségtelen torzulását idézi elő. Nem lehet azt egy pontosan meghatározott, a kereskedelmet és a versenyt érintő negatív hatások kialakulásának kizárása és a közös európai érdekek megvalósulásának biztosítása érdekében más tagállamokkal egyeztetett vagy összehangolt projekt részének tekinteni. Olaszország egyik észrevétele a következő: „a digitális műsorszolgáltatásra való átállás megvalósítása közösségi érdeket képvisel”, illetve hogy a tagállamok egyre növekvő száma támogatja a cél elérését; ezen érv cáfolata a következő szakaszban szerepel, amelyben megvizsgálják az intézkedés EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében történő összeegyeztethetőségének lehetséges indokait.

IV.B.3. AZ EK-SZERZŐDÉS 87. CIKKE (3) BEKEZDÉSÉNEK C) PONTJA

(132) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatban kijelentette, nem győződött meg arról, hogy a műsorszolgáltatóknak juttatott támogatás az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében összeegyeztethetőnek tekinthető. A Bizottság az érdekelt felek észrevételeinek kézhezvételét követően, továbbra is ugyanazon a véleményen van.

(133) Ahhoz, hogy egy támogatás az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében összeegyeztethető legyen, szükséges és arányos módon kell közös érdeket szolgálnia. Az intézkedést különösen az alábbi szempontok figyelembe vételével kell értékelni:

- a támogatási intézkedés célja pontosan megállapított közös érdekű célkitűzés-e?
- A támogatást megfelelően dolgozták-e ki ahhoz, hogy a közös érdekű célkitűzés megvalósítását szolgálja,

azaz a javasolt támogatás a piaci működés hiányosságának orvoslását vagy egyéb célkitűzést szolgál-e? Különösen:

- a támogatási intézkedés megfelelő eszköz-e, vagy léteznek ennél alkalmasabb eszközök?
- a támogatás ösztönző hatású-e, azaz megváltoztatja-e a vállalkozások magatartását?
- a támogatási intézkedés arányos-e, azaz ugyanaz a magatartásváltozás elérhető-e kevesebb támogatással ?

c) Az általános mérleg pozitív kimenetele érdekében korlátozott-e a verseny torzulása és a kereskedelemre gyakorolt hatás?

IV.B.3.1. Közös érdekű célkitűzés

(134) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatban kijelentette, hogy a digitális műsorszolgáltatásra való átállás jelentős előnyöket eredményez – a rádiófrekvenciák spektrumának hatékonyabb kihasználása és az adattovábbítási kapacitás növekedése –, ebből eredően javulnak a szolgáltatások és bővül a fogyasztók rendelkezésére álló kínálat. Következésképpen az eljárás megindításáról szóló határozat úgy találta, hogy az analóg technológiájú műsorszolgáltatásról a digitális technológiájú műsorszolgáltatásra való átállást és a nyílt szabványok interaktivitás érdekében történő elterjesztését közös érdekű célkitűzésnek kell tekinteni. Az Olaszország által benyújtott észrevételek egyeznek a Bizottság e tekintetben meglévő álláspontjával. Az Europa7 mindazonáltal megismételte a Sky Italia panaszában szereplő észrevételeket, hangsúlyozva, hogy nincs szó semmilyen közös érdekről, mivel a jelenlegi fázisban a digitális dekóderek vásárlása pusztán kereskedelmi tevékenységekhez kapcsolódik és a digitális műsorszolgáltatásra való átállásból származó előny megszerzését már 2012-re halasztották.

(135) A Bizottság vitatja az Europa7 által előadott érveket. A Bizottság mindenekelőtt – amint azt már az eljárás megindításáról szóló határozatban kijelentette – aktívan ösztönzi a digitális műsorszolgáltatásra való átállást, aminek előnyeit az eEurope 2005 cselekvési tervben, a digitális átállásra vonatkozó két közleményében⁽⁵²⁾, illetve az „i2010: európai információs társadalom a növekedésért és a foglalkoztatásért”⁽⁵³⁾ című közleményében is hangsúlyozta. A szabályozásnak egyrészt nem kellene sem előírnia, sem pedig előnyben részesítenie egy bizonyos digitális platform használatát, azaz – más szóval – ragaszkodnia kellene a ún. „technológiai semlegesség” elvéhez, jöllehet az 2002/21/EK irányelv⁽⁵⁴⁾ szerint beavatkozás elképzelhető akkor, ha olyan piaci válság orvoslása szükséges, amely kifejezetten egy meghatározott platformra vonatkozik. Végeredményben azon platformoknak kell a piacon érvényesülniük, amelyek a fogyasztóknak a legnagyobb előnyt nyújtják.

⁽⁵²⁾ COM(2003) 541 végleges és COM(2004) 541 végleges (lásd a 7. lábjegyzetet).

⁽⁵³⁾ COM(2005) 229 végleges, a Bizottság 2005. június 1-i közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának

⁽⁵⁴⁾ Lásd a 14. lábjegyzetet. Lásd a (18) preambulumbekendést.

- (136) A Bizottság a digitális interaktív televíziós szolgáltatások együttműködési képességéről szóló közleményben⁽⁵⁵⁾ hangsúlyozza az „interaktivitás” és az „interoperabilitás” fontosságát is. A közleményben kimondják, hogy „a Bizottság célja annak biztosítása, hogy az európai polgárok az egyre nagyobb számú adattovábbítási platformon rendelkezésre álló digitális interaktív televíziós szolgáltatások egyre szélesebb kínálatából részesülnek”. Az interaktív televíziós szolgáltatás – a képi megjelenítésen túl – egy sor funkcióval egészíti ki a digitális televíziós szolgáltatást, amelyet a jövőben csak kereskedelmi célokra lehetne használni, továbbá a lakosság nagyobb informatikai nehézségekkel szembesülő rétege részére az *e-kormányzati* funkciók ellátására is alkalmas lehet.
- (137) A Bizottság a közleményekben megjegyzi továbbá, hogy az interoperabilitás hiánya (akár műszaki interoperabilitási, akár hozzáférési szempontból) és a fogyasztók választásának esetleges korlátozása érintheti az információk szabad áramlását, a média pluralizmusát és a kulturális sokszínűséget. Ezen aggályok az alábbi módon összegezhetők: elképzelhető, hogy a fogyasztók nem tudnak megvásárolni egy szabványos, univerzális vevőkészüléket, amely képes az összes – ingyenes és fizetési – interaktív televíziós szolgáltatás vételére és lehetséges, hogy kénytelenek lesznek az oltalom alatt álló API-t (alkalmazási-program-interfészeket) tartalmazó, költségesebb vevőkészüléket használni. A műsorszolgáltatóknak akadályokkal kell szembenéniük az interaktív szolgáltatások fejlesztése és nyújtása során, mivel vertikálisan integrált hálózati szolgáltatókkal kell tárgyalniuk, akik oltalom alatt álló API-val rendelkező technológiákat tartanak ellenőrzésük alatt. A nyílt API-k megkönnyítik az interoperabilitást, vagyis az interaktív tartalom továbbíthatóságát a szolgáltatói mechanizmusok között, a tartalom funkcionalitását teljes egészében és érintetlenül megőrizve. A Bizottság szintén kiemeli, hogy a MHP szabvány pillanatnyilag a legfejlettebb nyílt API Európában, továbbá a Bizottság kiegészítő intézkedéseket fog elfogadni önkéntes alkalmazásuk ösztönzésére. A fogyasztók további költségei csökkentésének egyik módja az olyan szabványos készülékek esetében, mint pl. az MHP, a fogyasztók szintjén történő vásárlási támogatásban rejlik. Továbbá azt a következtetést vonja le, hogy a tagállamok így állami támogatást nyújthatnak a fogyasztóknak.
- (138) Másodszor, az, hogy a fent említett előnyök közül több – különösen azok, amelyek nem kapcsolódnak kereskedelmi tevékenységekhez – csak a jövőben fog megvalósulni, nem megfelelő indok annak feltételezésére, hogy a vizsgált intézkedés nem fog hozzájárulni a közös érdekű célkitűzés eléréséhez. A Bizottság másfelől úgy véli, hogy abból a tényből, amely szerint a pillanatnyilag tapasztalható előnyök kereskedelmi tevékenységekhez kapcsolódnak, nem következik az, hogy nem lehet szó semmilyen közös érdekű célkitűzésről. Sőt, a fogyasztók számára nyújtott előny nem csak hogy bármely versenypolitika alapvető fontosságú eleme, de az állami beavatkozás pozitív hatása és a fogyasztók jólétének javulása is kétség kívül a „közös érdek” fogalomkörébe tartoznak.
- (139) A Bizottság ezért megerősíti, hogy a vizsgált támogatási intézkedés célja, hogy egy közös érdekű, pontosan megállapított célkitűzést szolgáljon.

IV.B.3.2. **Megfelelő módon kialakított támogatás**

(140) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatban elismerte, hogy a digitális műsorszolgáltatásra való átállást bizonyos piaci hiányosságok és szociális kohéziós problémák akadályozhatják, így a fogyasztóknak nyújtott támogatások elviekben elfogadhatóak az átállás elősegítése érdekében, amennyiben tiszteletben tartják a technológiai semlegesség elvét.

(141) A Bizottság a vizsgált intézkedéssel kapcsolatban előzetesen állást foglalt⁽⁵⁶⁾ az esetlegesen jelentkező, különböző piaci hiányosságok és szociális problémák tekintetében, valamint különösen a televíziós műsorszolgáltatókhoz kapcsolódó piacok tekintetében, amelyek a következők:

- A digitális földfelszíni műsorszolgáltatás fejlődését a piaci szolgáltatók közötti koordinációs probléma akadályozhatja.
- Az intézkedés kompenzációt jelent azon fogyasztók számára, akiknek saját analóg készülékeiket korszerűsíteniük kell.
- A meglévő piaci erővel megakadályozható, hogy a szolgáltatók közötti verseny teljesen a piac előnyét szolgálja.
- A rádiófrekvenciák spektruma jobb kihasználtságának köszönhetően a digitális műsorszolgáltatásra való átállás pozitív externáliákkal járhat.
- Az intézkedés előmozdítja az innovációt és az új szolgáltatások kifejlesztését, amely az externáliák egy speciális fajtájának minősül.

(142) Ezekkel a pontokkal kapcsolatban először is azt kell megvizsgálni, hogy fennáll-e tényleges – a piac hatékony működését akadályozó – piaci hiányosság; másodszor, hogy az állami támogatások a legalkalmasabb eszközök-e e piaci hiányosság orvoslására; harmadszor, hogy a nyújtott támogatás legalább minimális mértékben megfelel-e a szóban forgó célkitűzés elérésének.

Koordinációs probléma

(143) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatban elismerte, hogy a piaci szolgáltatók közötti koordinációs probléma elvileg „piaci hiányosságnak” mondható, mivel a televíziós műsorszolgáltatóknak egyeztetniük kell a digitális műsorszolgáltatásra való átállás általános adatait annak érdekében, hogy a lehető legnagyobb mértékben csökkent-

⁽⁵⁵⁾ Lásd COM (2004) 541, (lásd a 7. lábjegyzetet).

⁽⁵⁶⁾ Lásd szintén a már idézett 2006/513/EK végleges bizottsági határozatot – (lásd a 24. lábjegyzetet).

sék a párhuzamos adattovábbítás költségeit, mindenekelőtt azért, mert a rádiófrekvenciák spektruma nem elegendő az analóg és digitális televíziós jelek egyidejű (ún. *simulcast*) továbbításához. Valószínűleg a fogyasztók csak akkor lesznek hajlandók átállni a digitális platformra, ha az nagy számú műsorszolgáltató kínálatának továbbítására lesz alkalmas. Következésképpen előfordulhat, hogy a műsorszolgáltatók esetleg meg akarják majd várni más szolgáltatók érkezését, mielőtt átállnak a digitális platformra. A szolgáltatók közötti koordináció nélkül e magatartás késleltetheti a digitális műsorszolgáltatásra való átállást. Emiatt áll fenn az érdekelttség a *simulcast* időszak hosszának csökkentésében, oly módon, hogy a műsorszolgáltatók egyszerre állnak át a digitális műsorszolgáltatásra.

(144) Mindazonáltal a Bizottság úgy véli, hogy az intézkedés nem alkalmas eszköz egy ilyen piaci hiányosság orvoslására. Valójában, a digitális műsorszolgáltatásra való átállás kötelező határidejének létezése – amely az intézkedés bevezetésekor 2006. december 31. volt – már elegendőnek tűnik ahhoz, hogy a műsorszolgáltatókat az új platformra való átállás ütemezésére és összehangolására buzdítsa, illetve arra, hogy támogassák a fogyasztók új adattovábbítási technológiához való alkalmazkodását. Ha a fogyasztók támogatása növelheti is a földfelszíni digitális televíziós szolgáltatások keresletét, nem képes orvosolni a piaci szolgáltatók koordinációjának sajátos problémáját.

(145) Az első pont tekintetében Olaszország megjegyezte, hogy a kötelező határidő létezése nem elegendő az analóg technológiájú adattovábbítás megszüntetésének biztosításához, ha a keresletet nem ösztönzik: ugyanis a fizetéses televíziós szolgáltatások iránt nem érdeklődő fogyasztók nem lesznek felkészülve, mivel a piacon már jelenlévő földfelszíni műsorszolgáltatóknak semmilyen érdeke nem fűződik ahhoz, hogy ilyen feltételek mellett támogassák a fogyasztók dekódervásárlását. Ezért – figyelembe véve az analóg földfelszíni televíziós szolgáltatási ágazatban már jelenlévő műsorszolgáltatók versenyhelyzetét és azt a tényt, amely szerint a fogyasztók a legtöbben az analóg földfelszíni televíziós szolgáltatással éltek – egyik szolgáltatót sem tántorították el attól, hogy megkezdje a digitális műsorszolgáltatásra való átállást.

(146) A Bizottság megerősíti, hogy – megítélése szerint – a törvényben megszabott határidő megléte megfelelő eszköz a koordináció iránti igényvel előidézett piaci hiányosság orvoslására. Mivel az olasz hatóságok eldöntötték a digitális műsorszolgáltatásra való átállási folyamat elindítását és törvényben rögzítették az analóg technológiájú adattovábbítás megszüntetésének határidejét, a piacon már aktív televíziós műsorszolgáltatóknak tényként kellett volna figyelembe venniük e határozatot, így meg kellett kezdeniük az új kereskedelmi stratégiák kifejlesztését. Az elégtelen keresletből adódó esetleges nehézségeket különállóan kell értékelni és nem vehetők figyelembe a piaci szolgáltatók közötti koordinációs igény tekintetében.

(147) Mindenesetre a Bizottság az olasz földfelszíni televíziós szolgáltatási piac óriási méretére tekintettel megállapítja, hogy nem olyan mértékű annak a kockázata, hogy nem

alakul ki a digitális földfelszíni ágazatba történő beruházásokat indokoló, kritikus és elegendő méretű fogyasztói tömegbázis, amekkora kockázattal a kereskedelmi szolgáltatók ne tudnának szembenézni.

A fogyasztók kompenzálása

(148) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatban azt állította, hogy az analóg készülékek korszerűsítésére kénytelen fogyasztók kompenzálása szükséges intézkedés annak érdekében, hogy a digitális műsorszolgáltatásra való átállás különös nehézségek nélkül mehessen végbe. A fogyasztóknak juttatandó támogatásokat alátámasztó érv mindazonáltal a földfelszíni és a műholdas platformok közötti megkülönböztetést nem indokolja, mivel – szemben a vizsgált intézkedéssel – nem kellene a fogyasztókat digitális platform felé orientálni.

(149) Olaszország észrevételeiben azon – a fentiekben már ismertetett – érv megerősítésére szorítkozott, amely szerint az intézkedés előírja, hogy a dekódereknek lehetővé kell tenniük az ingyenes televíziós szolgáltatások vételét a felhasználónál felmerülő mindenféle költség nélkül, ami már ki is zárja műholdas platformot az intézkedés által juttatott előnyökből, mivel az egyetlen műholdas szolgáltató – a Sky Italia – fizetés ellenében nyújt hozzáférést a műsoraihoz.

(150) A Bizottság azonban megjegyzi, hogy létezik egy ingyenes műholdas televíziós szolgáltatási kínálat azon fogyasztók részére is, akik nem Sky-előfizetők. Úgy tűnik, hogy semmi nem indokolja azon fogyasztóknak a támogatásból történő kizárását, akik előfizetés ellenében nyújtott digitális televíziós szolgáltatásokra kívánnak átállni: sőt, éppen Olaszország fogadta el ezt a rendelkezést, amikor támogatást nyújt a kábeles platform nézőinek, mivel e platform előfizetési szerződést igényel.

(151) Ha a „felhasználónál felmerülő mindenféle költség nélkül” feltétel „költség” részét úgy értelmezik, hogy azok az ingyenes csatornák megtekintéséhez szükséges, a műsorszolgáltató egyéb szolgáltatásainak vételével kapcsolatban a fogyasztó által már viselt költségeken felüli további költségek, akkor az előfizetéses műholdas televíziós szolgáltatások esetében sem jár többletköltséggel az ingyenes televíziós szolgáltatások megtekintése. Másrészt, ha a rendelkezést úgy értelmezik, hogy a fogyasztónak semmilyen költséget nem kell vállalnia az ingyenes csatornák vétele vonatkozásában, úgy az nem egyértelmű, mivel a támogatást olyan más platformok dekódereire is nyújtják, amelyek bizonyos internetszolgáltatásokat és telekommunikációs szolgáltatásokat előfizetés ellenében nyújtanak.

(152) Olaszország fenntartja, hogy az S-DVB és a C-DVB különálló kezelését indokolhatja a szélessáv elterjesztésének jelenlegi ösztönzési politikája. A Bizottság nem tudja elfogadni ezt az érvet, mivel a szélessáv fejlesztésének ösztönzése nem indokolhatja a műsorszolgáltatók közötti verseny torzulását: a szélessáv bármilyen formában történő esetleges támogatást egyedileg és megfelelően meg kell fontolni és értékelni kell.

A különböző szolgáltatási platformok közötti verseny felerősödése

(153) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatban emlékeztetett arra, hogy a támogatás nem a megfelelő eszköz az elégtelen verseny problémájának orvoslására, illetve arra, hogy nem elegendő érv a az összeegyeztethetőség alátámasztására az, hogy azért nyújtanak a földfelszíni technológiának támogatást, mert a Sky Italia monopol helyzetben van a műholdas műsorszolgáltatási és a fizetési televíziós szolgáltatási piacon.

(154) A Bizottság megerősíti, hogy már akkor a versennyel kapcsolatos aggodalmakat esetleg eloszlató kötelezettségeket írtak elő, amikor a News Corporation befolyást szerzett a Telepiùban és a Streamben. Valójában a tény, hogy – különösen a Sky számára – az összes platformon lehetetlen volt a futballmeccsek közvetlen továbbítási jogának megvásárlása, egyértelműen más fizetési televíziós szolgáltatásoknak kedvezett, amelyek között a digitális földfelszíni műsorszolgáltatók is szerepelnek.

Externáliák megléte

(155) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatban a digitális műsorszolgáltatásra való átállási folyamat kérdésében emellett foglalt állást, hogy az analóg technológiájú, már aktív piaci műsorszolgáltatók előnyben részesültek, mivel a műsorszolgáltatókhoz kapcsolódó hálózati szolgáltatók a digitális technológiájú továbbítási koncessziókat automatikusan, az állam felé történő minden további kompenzáció nélkül kapták meg. Ugyanakkor emellett, hogy kötelezték a műsorszolgáltatókat a rádiófrekvenciák egy részének harmadik felek részére történő átengedésére, a műsorszolgáltatók részére a továbbítási kapacitás 60 %-át biztosították; továbbá a digitális technológia a nagyobb továbbítási kapacitást alacsonyabb költségen tette lehetővé a műsorszolgáltatóknak. Mindezen tényezők elegendőnek tűnnek ahhoz, hogy a műsorszolgáltatókat kompenzálják a digitális műsorszolgáltatásra való átállás költségeiért.

(156) Olaszország és a Mediaset azt állítja, hogy ezen érv nem veszi figyelembe az átmenet valós költség–haszon arányát, mivel a digitális műsorszolgáltatásra való átállás fő kedvezményezettjei (az új piaci versenytársak) nem azonosak azokkal, akik a költségeket viselik (a fogyasztók és – mindenek előtt – a meglévő szolgáltatók). A költségek csökkenése nem kompenzálja a piacon már jelenlévő szolgáltatókat az előállt, megnövekedett versenyért, mivel arra kényszerülnek, hogy kapacitásuk 40 %-át független gyártóknak engedjék át. Következésképpen a már aktív piaci szolgáltatókat nem ösztönzik az analóg technológiájú továbbítás megszüntetésére; sőt, még ha az analóg technikával továbbító műsorszolgáltatók bármilyen előnyben részesülnének is, azt a vállalt költségek kompenzációjának kellene tekinteni.

(157) A Bizottság megállapítja hogy fent kifejtett érv téves feltételezésen alapul, amely szerint kompenzálni kell a

meglévő, piaci erővel rendelkező szolgáltatókat a piaci verseny fokozódása miatt esetlegesen elszenvedett veszteségeikért. Az új versenytársak piacra lépését lehetővé tevő digitális műsorszolgáltatásra való átállásra, vagy a rádiófrekvenciák újbóli kijelölésére irányuló kötelezettség törvényes szabályozási intézkedésnek minősül és nem jogosít fel semmiféle kompenzációra, különösen figyelemmel arra, hogy a korábbi televíziós koncessziókat versenytárgyalás és határidő megállapítás nélkül adták meg. A digitális műsorszolgáltatásra való átállás költségeinek kiszámítása során ezért nem kell figyelembe venni a piacon már jelenlévő műsorszolgáltatók jövedelemkiesését.

(158) Egy másik, a Mediaset által előadott érv a következő: ha a vállalkozásnak magának kellene finanszíroznia a „nyílt technológiájú” dekóderek költségét, kiteszi magát a versenytársak bitorló cselekedeteinek, mivel a fogyasztó más csatornákat is nézhet a Mediaset által finanszírozott dekódereknek köszönhetően.

(159) A Bizottság nem utasítja el teljes egészében ezen érvet, noha úgy véli, hogy a műsorszolgáltatók érdekében állhat, hogy a televíziós szolgáltatások szélesebb kínálatát biztosítsák a tévé nézőknek, amely a versenytársak csatornáit is magába foglalja. Ez különösen igaz az olasz piac esetében, ahol a fogyasztók megszokták, hogy ingyenesen nézhetik a TV-műsorokat és ahol a támogatott „nyílt technológiájú” dekóderek lehetővé teszik az új, digitális technológiával az analóg technológiában meglévővel azonos keretek kialakítását (ami kiegészül a fizetési televíziós szolgáltatásokkal). Ilyen körülmények között normális, hogy a fő műsorszolgáltatók viseljék a dekódervásárlás támogatásának költségeit és bizonyos mértékben elszenvedjék a versenytársak bitorló cselekvéseit⁽⁵⁷⁾.

(160) Mindenesetre a Bizottság elfogadja egy, a kereslet ösztönzését célzó olyan állami beavatkozás lehetőségét, amely a műsorszolgáltatóknak segít szembe nézni a digitális műsorszolgáltatásra való átállás költségeivel, figyelembe

⁽⁵⁷⁾ A Bizottság úgy véli, hogy az olasz televíziós szolgáltató piac erős vertikális integrációjából adódó sajátos helyzete miatt az érintett felek által megvilágított veszélyek nem olyan nagy mértékűek, legalábbis bizonyos szolgáltatók esetében. Úgy tűnik, hogy a Bizottság e meggyőződését néhány pénzügyi szereplő is osztja; a már említett, Deutsche Bank által készített tanulmányban például a következő olvasható: „Surely the risk is that ... Mediaset is helping undermine its own terrestrial franchise... we believe that... as analogue TV will be switched off, it is far more sensible to capitalize on the opportunity created by the technological payTV hardware vacuum arising due largely to Italy's unique broadcasting infrastructure. We suspect Mediaset and RAI will jointly continue to dominate audience shares in DTT... Given their control of access to DTT customers for new entrant channels seeking to join their multiplexes, we believe their control of the competitive landscape is assured” („Természetesen fennáll annak veszélye, hogy (...) a Mediaset hozzájárul saját, földfelszíni továbbítási koncessziós jogának gyengítéséhez (...) úgy véljük hogy (...) az analóg technikájú műsorszolgáltatás beszüntetésével sokkal hajlamosabb lesz arra, hogy hasznot húzzon a fizetési TV-készülékek vákuumból adódó lehetőségéből, amely jórészt az olasz műsorszolgáltatási infrastruktúra-szektor helyzetének egyedi jellege miatt alakult ki. Gyanítjuk, hogy a Mediaset és a RAI együttesen fogja uralni a digitális földfelszíni televíziós szolgáltatások nézettségét... Figyelembe véve, hogy e vállalatok ellenőrzik a multiplexüket használni próbáló új csatornák hozzáférését a digitális földfelszíni szolgáltatások ügyfeleihez, meggyőződésünk, hogy biztosítják maguk számára a piaci verseny feletti ellenőrzést”).

véve az ezzel járó externáliákat és az abból esetlegesen származó bitorlási problémát is. A Bizottság azonban úgy véli, hogy ezen érvek nem indokolhatják azt, hogy a támogatás miatt célozza meg szelektív módon a földfelszíni televíziós szolgáltatásokat és miért zárja ki a versenytárs műholdas platformokat.

Az innováció ösztönzése

(161) Az eljárás megindításáról szóló határozat közzétételét megelőző észrevételekben Olaszország azt állította, hogy a digitális technológia az interaktivitás (a felhasználó azon lehetősége, hogy „párbeszédet folytasson” a rendszerrel) és az interoperabilitás (a felhasználó azon lehetősége, hogy egyetlen dekóderrel hozzáférjen az összes műsorszolgáltatóhoz) lehetővé tételével az innováció ösztönzését szolgálja.

(162) A Bizottság már az eljárás megindításáról szóló határozatban elismerte, hogy a vizsgált intézkedés lehetővé tette az interaktív dekóderek árának az egyszerűbb – az interaktív szolgáltatások igénybe vételére nem alkalmas – modellek (zapperek) árához való igazítását.

(163) Az eljárás megindításáról szóló határozattal kapcsolatban benyújtott észrevételekben Olaszország mindazonáltal nem szolgáltatott alapos indokot a műholdas dekódereknek az intézkedésből származó előnyökből való kizárására, csupán azt állította, hogy a támogatási intézkedés hatálybalépésekor a műholdas dekóderek interaktivitása igen korlátozott volt, mivel egy nem API-szabvány szerinti, oltalom alatt álló technológiát alkalmaztak.

(164) A Bizottság úgy véli, hogy az alábbiakban ismertetett okok miatt ezen érvek nem szolgáltatnak alapos és elegendő indokot a fizetési televíziós szolgáltatásokat nyújtó digitális földfelszíni műsorszolgáltatóknak, illetve a fizetési kábeltelvíziós szolgáltatóknak juttatott támogatások összegegyeztetettségéről. Először is, technikailag lehetséges volt a piacon az ingyenes műholdas televíziós szolgáltatások nézőinek rendelkezésére bocsátani korszerű interaktív tulajdonságokkal rendelkező dekódereket. A műholdas dekódereknek a kedvezményezett köréből történő előzetes kizárásával a vizsgált intézkedés valószínűleg akadályozta a jó minőségű műholdas dekóderek elterjedését. Másodsor, a Sky Italia 2004 során és 2005 elejéig egy „zárt” szabványú technológiára kezdte meg az átállást, nem kizárt azonban, hogy másképp döntött volna, ha a támogatási intézkedés a műholdra is vonatkozott volna.

(165) Ezért a Bizottság továbbra is úgy véli, hogy a műholdas platformnak az azon érv alapján történő kizárása, hogy az intézkedés első elfogadásának pillanatában a műholdas szolgáltatók csupán „nem interoperábilis” dekódereket alkalmaztak, nem tartja szem előtt azt a tényét, hogy a műholdas szolgáltatók képesek és hajlandók lehetnek volna biztosítani az „interoperabilitást” annak érdekében, hogy részesüljenek az intézkedésből.

IV.B.3.3. A verseny szükségtelen torzulásának elkerülése

(166) Még ha az állami beavatkozás indokolt is a piaci hiányosságok vagy az esetleges kohéziós problémák bizonyos esetében, a Bizottság továbbra is úgy véli, hogy az intézkedés kialakításának módja a verseny szükségtelen torzulását idézi elő.

(167) A Bizottság a IV.A.3. szakaszban „A verseny torzulása” címmel ismertette az indokokat, ami miatt úgy véli, hogy – Olaszország és a Mediaset állításával ellentétben – fennáll ez a torzulás. Továbbá – amint azt már az eljárás megindításáról szóló határozatban kijelentette – a műholdas szolgáltatók támogatás kedvezményezettjeinek köréből történő kifejezett kizárása szükségtelen és a versenyt torzító hatású a fizetési televíziós szolgáltatások piacán, olyan helyzetben, ahol néhány kedvezményezett már meglévő szolgáltató, akik igen koncentráltan járnak el az analóg földfelszíni televíziós szolgáltatások piacán és már nagyon nagy TV-néző közönségre számíthatnak.

(168) Mindazonáltal nem áll fenn a verseny szükségtelen torzulása a dekódergyártók esetében. Az intézkedés előmozdítja a technológiai fejlesztést az összes gyártó rendelkezésére álló szabványnak megfelelő, nagyobb teljesítményű dekóderekkel. Az előnyben bármely dekódergyártó részesülhet, amely ilyen kíván gyártani, beleértve a többi tagállamban található gyártókat is. Noha igaz az, hogy a dekóderkereslet ösztönzésén keresztül az intézkedés megváltoztatja a piaci erőforrások hagyományos eloszlását, ezt eredményezi elkerülhetetlenül bármely, a digitális műsorszolgáltatásra való átállást célzó állami politika, még akkor is, ha technológiai szempontból a lehető legsemlegesebb. Ezért nem lehet azt állítani, hogy az intézkedés a dekódergyártók tekintetében a verseny szükségtelen torzulását idézné elő.

IV.B.3.4. Az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontjával kapcsolatban levont következtetések

(169) A 87. cikk (3) bekezdésének c) pontja előírja, hogy egy adott intézkedésnek és ezen intézkedésnek a versenyre gyakorolt negatív hatásainak egyensúlyban kell lenni. Ebben az ügyben úgy tűnik, hogy a digitális műsorszolgáltatásra való átállás és az interoperabilitás olyan közös érdeket szolgáló célkitűzés, amely az ezen átállásból származó externáliák mellett és a fogyasztók digitális televíziós szolgáltatásra való átállási kötelezettségéből adódó kohéziós problémák mellett is elméletileg indokolhatja a fogyasztók részére támogatás formájában nyújtott segítséget.

(170) Az intézkedésnek mindazonáltal vannak olyan jellemzői, amelyek nem szükségesek és nem is arányosak, és szükségtelen torzulást idéznek elő a piacon már jelenlévő földfelszíni televíziós műsorszolgáltatók javára, amely piacot szemmel láthatóan merev oligopólium jellemez és ahol e torzulások jelentős hatással lehetnek a versenyre.

(171) Következésképpen a Bizottság úgy véli, hogy a fizetési televíziós szolgáltatásokat nyújtó digitális földfelszíni műsorszolgáltatóknak és a fizetési kábeltelevíziós szolgáltatóknak juttatott támogatás az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében nem tekinthető összeegyeztethetőnek. Másrészt a Bizottság megállapítja, hogy a dekódergyártók előnyét szolgáló intézkedés – amennyiben támogatásnak minősül – összeegyeztethető az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében.

IV.B.4. AZ EK-SZERZŐDÉS 87. CIKKE (3) BEKEZDÉSÉNEK D) PONTJA

(172) Olaszország azt állítja, hogy az olasz kormány által védeni kívánt, nagy számban jelenlévő helyi földfelszíni műsorszolgáltatóra tekintettel az intézkedés – figyelembe véve a kulturális sokszínűsége gyakorolt pozitív hatását – az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének d) pontjában meghatározott eltérés értelmében összeegyeztethető. Mivel a műhold nem alkalmas a helyi szolgáltatások hatékony nyújtására, a műholdas dekódereknek nem kell részesülniük a vizsgált támogatásból.

(173) A Bizottság úgy véli, hogy az Olaszország által előadott ezen érv nem elfogadható. Az intézkedés nem meghatározott kulturális célkitűzések előmozdítására irányul és nem is tűzi ki kifejezetten a kulturális sokszínűség megerősítését, kizárólag a helyi szolgáltatókat támogatva, mert azok a támogatás nélkül nem lennének jelen a piacon: az intézkedés általában véve a földfelszíni műsorszolgáltatóknak és a fizetési kábeltelevíziós szolgáltatóknak kedvez. Ezért – figyelembe véve az eltérések alkalmazhatóságának megszorító jellegét – a Bizottság nem tudja elfogadni, hogy egy hatalmas léptékű és kiterjedt hatásokkal járó intézkedés a helyi műsorszolgáltatókra gyakorolt pozitív hatásai miatt indokolt lenne.

IV.B.5. AZ EK-SZERZŐDÉS 86. CIKKÉNEK (2) BEKEZDÉSE

(174) A Bizottság úgy véli, hogy ebben az ügyben nem lehet az EK-Szerződés 86. cikkének (2) bekezdésében előírt eltérést alkalmazni, amely az állam közszolgálati feladat ellátása érdekében felvállalt költségeinek kompenzációjára vonatkozik. A tagállam ugyanis nem határozta meg és nem szabta ki egyértelműen a közszolgálati feladatokat, amelyek vonatkozásában az intézkedés arányos mértékű kompenzációnak minősülhetne; sőt, ezen intézkedés számos, nem közszolgálati feladatokat ellátó, normál kereskedelmi tevékenységet végző szolgáltató előnyét is szolgálja.

(175) A közszolgálati műsorszolgáltató RAI esetében is – amennyiben léteztek a digitális televíziós szektorban megvalósuló beruházásokkal kapcsolatos közszolgálati feladatok – e beruházások költségét a megfelelő mértékű kompenzáció lehetővé tétele érdekében pontosan meg kellett volna határozni.

IV.B.6. AZ ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉG ÉRTÉKELÉSÉVEL KAPCSOLATBAN LEVONT KÖVETKEZTETÉSEK

(176) Ezért az a következtetés vonható le, hogy a fizetési televíziós szolgáltatásokat nyújtó digitális földfelszíni műsorszolgáltatók és a fizetési kábeltelevíziós szolgáltatók támogatására a szerződés egyetlen eltérése sem terjed ki, következésképpen nem összeegyeztethető a közös piaccal.

IV.C. A JOGI ÉRTÉKELÉSEL KAPCSOLATBAN LEVONT KÖVETKEZTETÉSEK

(177) A Bizottság azt a következtetést vonja le, hogy a digitális földfelszíni technikával televíziós jelek vételére képes dekóderek vásárlásával kapcsolatosan Olaszország által a fizetési televíziós szolgáltatásokat nyújtó digitális földfelszíni műsorszolgáltatóknak és a fizetési kábeltelevíziós szolgáltatóknak juttatott támogatás az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében támogatásnak minősül. A támogatás nem összeegyeztethető a közös piaccal. Erről az érintett tagállam az EK-Szerződés 88. cikkének (3) bekezdése alapján nem tájékoztatta a Bizottságot és megvalósítása jogellenesen, a Bizottság engedélye nélkül történt. A támogatásban érintett fizetési televíziós szolgáltatásokat nyújtó digitális földfelszíni műsorszolgáltatóknak és a fizetési kábeltelevíziós szolgáltatóknak ezért azt vissza kell téríteniük.

(178) A Bizottság továbbá azt a következtetést vonja le, hogy a dekódergyártóknak semmilyen támogatást nem kell visszatéríteniük.

V. A TÁMOGATÁS ELTÖRLÉSE

V.A. A TÁMOGATÁS ELTÖRLÉSÉNEK SZÜKSÉGESSÉGE

(179) A Bíróság állandó joggyakorlata alapján – amennyiben meggyőződött arról, hogy egy támogatás a közös piaccal nem összeegyeztethető – a Bizottság rendelkezik hatáskörrel a tekintetben, hogy az érintett államnak el kell-e törölnie vagy módosítania kell-e a támogatást⁽⁵⁸⁾. Szintén a Bíróság állandó joggyakorlata alapján, a Bizottság által a közös piaccal nem összeegyeztethetőnek vélt támogatások esetében az államra a támogatás eltörlése vonatkozásában kirótt kötelezettség célja a korábbi helyzet visszaállítása⁽⁵⁹⁾. A Bíróság e tekintetben kimondta, hogy a célkitűzés akkor valósul meg, ha a kedvezményezettek visszatérítették a jogellenes támogatás jogcímén nyújtott összegeket, elvesztve így azon előnyt, amelyet a piaci versenytársakkal szemben élveztek, és visszaállt a támogatás juttatása előtti helyzet⁽⁶⁰⁾.

(180) Az említett joggyakorlat értelmében a 659/1999/EK rendelet⁽⁶¹⁾ 14. cikkének (1) bekezdése kimondja: „Amennyiben a jogellenes támogatások esetén elutasító határozat születik, a Bizottság dönt arról, hogy az érintett tagállam

⁽⁵⁸⁾ C-70/72. sz. Bizottság kontra Németország ügy, EBHT 1973., 00813. o. 13. pont.

⁽⁵⁹⁾ C-278/92., C-279/92. és C-280/92. sz. Spanyolország kontra Bizottság egyesített ügyek, EBHT 1994., I-4103. o., 75. pont.

⁽⁶⁰⁾ C-75/97. sz. Belgium kontra Bizottság ügy, EBHT 1999., I-03671. o., 64-65. pont.

⁽⁶¹⁾ Lásd a 2. lábjegyzetet.

hozza meg a szükséges intézkedéseket a támogatásnak a kedvezményezettől történő visszavételére [...]. A Bizottság nem követeli meg a támogatás visszatérítését, amennyiben az ellentétes a közösségi jog valamelyik általános elvével.”

(181) Olaszország észrevételeiben azt állítja, hogy a Bizottság nem követelheti meg a támogatás visszatérítését, mivel az ellentétes a közösségi jog egyik általános elvével:

- a) Olaszország véleménye szerint a visszatérítés megkövetelése ellentétes lenne a bizalomvédelem elvével, amennyiben a műsorszolgáltatók, annak ellenére, hogy gondos gazdasági szereplő módjára járnak el, nem képesek visszautasítani a támogatást és a támogatás juttatásának sem tudnak semmilyen módon ellenállni. Olaszország azt állítja, hogy ugyanezen érvelést alkalmazták a 2006/513/EK határozatban ⁽⁶²⁾;
- b) Olaszország állítása szerint továbbá kezdettől fogva ismert volt a visszatérítés lehetetlenségének ténye ⁽⁶³⁾: a vizsgált esetben az olasz hatóságok állítása szerint lehetetlen meghatározni, mely műsorszolgáltató és milyen összegben jutott előnyhöz az intézkedés kapcsán, ezért a Bizottság nem követelheti a támogatás visszatérítését.

(182) Ezen ügyben a Bizottság megállapítja, hogy a támogatás visszatérítése a közösségi jog egyik általános elvével sem ellentétes. Különösen a bizalomvédelem tekintetében a Bíróság kimondta: „Mivel a Szerződés 93. cikke (jelenlegi 87. cikke) kötelező jelleggel írja elő a Bizottság számára az állami támogatások ellenőrzését, a támogatásban részesült vállalkozás főszabály szerint csak akkor bízhat joggal a támogatás szabályszerűségében, ha azt az e cikkben előírt eljárás betartásával engedélyezték. A gondos gazdasági szereplő ugyanis rendszerint meg tud bizonyosodni arról, hogy az eljárást betartották-e.” ⁽⁶⁴⁾. A kedvezményezett csak akkor tiltakozhat a támogatás visszatérítése ellen, ha „olyan kivételes körülményekre hivatkozik, amelyek alapján jogosan vélhette azt, hogy a támogatást szabályszerűen nyújtották” ⁽⁶⁵⁾.

(183) A vizsgált támogatást előzetes értesítés nélkül nyújtották; ezen ügyben nem volt lehetséges meggyőződni a kivételes körülmények létezéséről, mivel semmi nem készíthette a kedvezményezett vállalatokat arra, hogy a Bizottságtól kapott, meghatározott tények vagy garanciák alapján jogosultnak tartásuk magukat bizalmuk azzal kapcsolatos megalapozására, hogy a részükre a hatóságok által juttatott előnyt nem fogják támogatásnak tekinteni.

(184) Azzal kapcsolatban, hogy a kedvezményezettek nem képesek „visszautasítani” a támogatást, a Bizottság megjegyzi, hogy amennyiben egy ehhez hasonló érvet elfogadnának, a tagállamok közvetett támogatásokat nyújthatnának a fogyasztókon keresztül anélkül, hogy lehetővé

tennék a Bizottság számára, hogy valahogyan visszaállítsa a piaci verseny rendes feltételeit. Megjegyzi továbbá, hogy nem tűnik célszerűnek a 2006/513/EK határozatra ⁽⁶⁶⁾ hivatkozni: mivel azon esetben a Bizottság úgy határozott, hogy az intézkedést el lehet törölni az összes juttatott támogatás közvetlenül a kedvezményezettek részéről történő visszatérítéssel, és valójában is így járt el. Ily módon nem merült fel a támogatás „visszautasításának” lehetősége. Figyelembe kell venni továbbá, hogy a Németország kontra Bizottság ügy ⁽⁶⁷⁾ kapcsán a Bizottság egy, az új német tartományokban illetve Nyugat-Berlinben található vállalkozásokban részesedést vásárló befektetőknek fizetett támogatás visszatérítését követelte meg, valamint azt, hogy a visszatérítés elrendelését a Bíróság is megerősítette.

(185) Olaszország továbbá azt állította, hogy a visszatérítés azért lehetetlen, mert nem lehet meghatározni, mely műsorszolgáltató és milyen összegben részesült az állami forrásokból történt juttatásban.

(186) Helytálló azon megállapítás, hogy a Bizottság nem követelheti olyan kötelezettség végrehajtását, amely már kezdettől fogva objektív és abszolút értelemben is lehetetlennek bizonyul. A Bizottság elismeri, hogy a vizsgálat során felmerült szempontok miatt más esetekhez képest valamelyest nehezebb lehet a támogatás kedvezményezetteinek ténylegesen juttatott állami források pontos összegének megállapítása. Ennek ellenére a Bizottság úgy véli, hogy nem lehetetlen a támogatás kedvezményezetteinek juttatott előnyt számszerűsíteni.

(187) A Bizottság ezért úgy véli, hogy nem kellőképpen indokolt a tagállam felmentése az intézkedés eltörlési kötelezettsége és a versenykörülmények helyreállítási kötelezettsége alól.

V.B. AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁS KEDVEZMÉNYEZETTEI

(188) A vizsgált ügyben az állam magánszemélyeknek nyújtott támogatást meghatározott dekóderek megvásárlására; mindazonáltal az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében sem a fogyasztók sem a dekódergyártók nem tekinthetők az állami támogatás kedvezményezetteinek. A Bíróság már egyértelművé tette, hogy a támogatások visszatérítését a tényleges kedvezményezettekkel kell követelni, akik jelen esetben a fizetési televíziós szolgáltatásokat nyújtó digitális földfelszíni műsorszolgáltatók és a fizetési kábeltelevíziós szolgáltatók ⁽⁶⁸⁾.

(189) Valójában, a szelektív előny létezését és a verseny torzulását értékelő IV.A.2. és IV.A.3. szakaszokban ismertetett érvek alapján a Bizottság fenntartja, hogy az intézkedésből származó fő előny a bevezetendő, új digitális szolgáltatások – nevezetesen a fizetési műsorváltási (pay-per-view)

⁽⁶²⁾ Lásd a 24. lábjegyzetet.

⁽⁶³⁾ Olaszország a már idézett C 75/97. sz. ügyre hivatkozik.

⁽⁶⁴⁾ C-169/95. sz. Spanyolország kontra Bizottság ügy, EBHT 1997., I-135. o. 51. pont.

⁽⁶⁵⁾ C 5/89. sz. Bizottság kontra Németország (BUG-Alutechnik) ügy, EBHT 1990., I-3437. o. 13. és 14. pont.

⁽⁶⁶⁾ A már idézett határozat (lásd a 24. lábjegyzetet).

⁽⁶⁷⁾ A már idézett C-156/98. sz. Németország kontra Bizottság ügy (lásd a 35. lábjegyzetet).

⁽⁶⁸⁾ C-303/88. sz. Olaszország kontra Bizottság ügy, EBHT 1991., I-1433. o. 57. pont.

tevékenység – ügyfélbázisának kialakítása, valamint a kábeles szolgáltatók ügyfélszámának növekedése.

(190) A Bizottság, ezért kéri a támogatásnak a fizetési televíziós szolgáltatásokat nyújtó digitális földfelszíni műsorszolgáltatók és a fizetési kábeltelevíziós szolgáltatók részéről történő visszatérítését.

V.C. A VISSZATÉRÍTENDŐ TÁMOGATÁS ÖSSZEGÉNEK SZÁMSZERŰSÍTÉSE

(191) A Bizottság elismeri, hogy a műsorszolgáltatók által visszatérítendő összeg tekintetében a kedvezményezettek részére ténylegesen juttatott állami források pontos összegének meghatározása eléggé összetett feladat. Nem csak azért, mert a támogatást a fogyasztókon keresztül, közvetett módon nyújtották, hanem mert inkább a műsorszolgáltatók szolgáltatásainak vételéhez szükséges vevőberendezéshez kötődött, mint magukhoz a szolgáltatásokhoz.

(192) Mindazonáltal a Bíróság joggyakorlata szerint semmilyen közösségi jogszabály nem írja elő, hogy a Bizottság a közös piaccal nem összeegyeztethetőnek minősített támogatás visszatérítésének elrendelésekor meghatározza a visszatérítendő támogatás pontos összegét. Elegendő, ha a Bizottság az adott határozat címzettje részére olyan szempontokat nyújt, amelyek lehetővé teszik, hogy túlságosan nagy nehézségek nélkül meghatározza ezen összeget⁽⁶⁹⁾.

(193) Ezért a Bizottság szükségesnek véli, hogy néhány iránymutatást nyújtson az előny számszerűsítésének módszerével kapcsolatban. Különösen, a Bizottság – tekintettel a vizsgált ügy sajátos jellemzőire – úgy véli, hogy a megfelelő módszer az lenne, ha kiszámítanák a vizsgált intézkedés által új szolgáltatások és a fizetési televíziós szolgáltatás, illetve fizetési műsorválasztás (pay-per-view) esetében keletkezett többlethaszon összegét.

(194) Meg kell jegyezni, hogy a Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatban felkérte az érdekelt feleket, hogy nyújtsanak be becslést a teljes előnyről, vagy legalább tegyenek javaslatot olyan módszerekre, amellyel a Bizottság pontosan számszerűsítheti a kedvezményezettek szelektív előnyét. Nem érkeztek azonban észrevételek e tekintetben; egyedül a Sky Italia nyújtott be egy ideiglenes listát a támogatás lehetséges kihatásairól, mindazonáltal nem tett javaslatot a visszatérítendő összegek számszerűsítésére alkalmas, pontos módszerre.

(195) A Bizottság úgy véli, hogy a keletkezett többletbevétel úgy számítható ki, mint az állami támogatási intézkedés elfogadásával a fizetési televíziós műsorválasztáshoz (pay-per-view) és az új digitális csatornák kínálatához vonzott többlet-nézőszám által generált bevételre.

(196) Az első szempont tehát, amelyről rendelkezni szükséges, a fizetési földfelszíni és kábeltelevíziós szolgáltatás terén kialakult nézőtöbblet megbecslése. Mivel a támogatásra jogosult fogyasztók jelentős százaléka nem élt annak lehetőségével, és mivel az abból részesülőket annak igénybe vételétől eltántoríthatták volna a támogatás létezésétől

eltérő megfontolások, azon TV-nézők száma, akiknek döntését befolyásolta a támogatás nyújtása, nem egyenlő a dekódereket a támogatás igénybe vételével megvásárló nézők teljes számával.

(197) Ahhoz, hogy megállapítható legyen, milyen módon befolyásolta a támogatás a fogyasztók viselkedését, meg kell határozni egy fogyasztói keresleti modellt és értékelni kell az e keresletet ösztönző különféle tényezők viszonylagos súlyát. A fizetési televíziós szolgáltatások (és a készülékek) árának a fogyasztók választására gyakorolt hatása tájékoztatást fog nyújtani a támogatás nyújtásából származó hatással kapcsolatban.

(198) A vizsgálat első szakasza a fogyasztók rendelkezésére álló fő alternatívák közötti fogyasztói választási modell felállításából áll. 2004-ben és 2005-ben az olasz analóg földfelszíni televíziós szolgáltatások fogyasztói az alábbi négy fő lehetőség közül választhattak:

- a) az analóg földfelszíni platformon maradnak és elhalasztják a digitális műsorszolgáltatásra való átállást;
- b) átállnak a műholdas digitális televíziós szolgáltatásra, fizetési televíziós szolgáltatások megvásárlásával, vagy anélkül;
- c) átállnak a földfelszíni digitális televíziós szolgáltatásra, fizetési televíziós szolgáltatások megvásárlásával, vagy anélkül;
- d) átállnak a digitális kábeltelevíziós szolgáltatásra, fizetési televíziós szolgáltatások megvásárlásával, vagy anélkül.

(199) A földfelszíni, műholdas és kábelplatformon hozzáférhető fizetési televíziós szolgáltatások egy sor fizetési lehetőséget kínálnak a speciális, magas hozzáadott értékű (ún. *premium*) televíziós tartalom nézőinek. A fizetési televíziós szolgáltatások iránt nem érdeklődő fogyasztók mindenek előtt technikai okokból állnak át a digitális televíziós szolgáltatásra, mivel 2004–2005-ben a digitális technikával elérhető ingyenes televíziós kínálat kétségtelenül sokkal gazdagabb az analóg technológiájúhoz képest, de alapvetően nem nagyon tér el attól. A támogatás nyújtása nem érinti e fogyasztók választását, akiket ezért ki kell zárni a számításból.

(200) A *premium* (fizetési televíziós szolgáltatás) tartalomban érdekelt fogyasztók egy bizonyos számának azonban a piacon rendelkezésre álló két digitális földfelszíni szolgáltató (a Mediaset és a Telecom Italia), a műholdas szolgáltató és a Fastweb közül kellett választaniuk; a támogatás hatással lehetett e fogyasztók választásának irányítására.

(201) A Bizottság úgy véli, hogy különbséget kell tenni a „triple play” szolgáltató Fastweb kínálatára és többi fizetési televíziós szolgáltató kínálatára között annak érdekében, hogy kiszámítható legyen azon fogyasztók száma, akik

⁽⁶⁹⁾ Különösen C-480/98. sz. *Spanyolország kontra Bizottság* ügy EBHT 2000., I-8717. o. 25. pont és C-415/03. sz. *Bizottság kontra Görögország* ügy, EBHT 2005., I-03875. o. 39. pont.

csak a támogatás miatt választották a Fastwebet.

- (202) A fogyasztók egy másik, a támogatás által valószínűleg befolyásolt csoportját alkotják a fizetési televíziós szolgáltatások marginális fogyasztói, azaz akik kevésbé részesítik előnyben a *premium* tartalmat és akiket árengedményekkel és speciális ajánlatokkal lehetne e tartalom vásárlására ösztönözni. A támogatás nyújtása növelhette a digitális földfelszíni szolgáltatók hozzáférést az ilyen típusú kereslethez.
- (203) Például a diszkrét keresleti döntési modell (*discrete choice demand model*)⁽⁷⁰⁾ számos eltérő tényező hatását tudná értékelni, mint amilyen a műsortartalom vagy az ár a különböző típusú fogyasztók döntésében. Egy ilyen modell pontos kidolgozásához a Bizottságnak szüksége van Olaszország együttműködésére, mivel a modell meghatározása szükségszerűen az adatoknak és azok jellemzőinek rendelkezésre állásától függ. Mivel lehetővé teszi egy sor tényező hatásának értékelését, mint amilyen a műsortartalom vagy az ár a különböző típusú fogyasztók döntésében, e diszkrét keresleti döntési modell lehetővé tenné azon további fogyasztók számának megállapítását, amely kizárólag a támogatás által motiválva döntenek a fizetési műsorváltás (*pay-per-view*) mellett, tehát ki lehetne zárni a számításból a fogyasztók egy további – a 2004–2005-ben jelentkező új keresletet alkotó – részét.
- (204) Amint megvan a fizetési földfelszíni televíziós szolgáltatás és a fizetési televíziós műsorváltás (*pay-per-view*) többletfelhasználóinak becslést száma, a második szakasz a 2004–2005-ös felhasználónkénti átlagjövedelem (*average revenue per user*) becsléséből áll. Ehhez szükséges a fizetési televíziós szolgáltatások felhasználóinak és a fizetési műsorváltás (*pay-per-view*) teljes számának megbecslése: a felhasználónkénti átlagbevétele értéke úgy kapható meg, hogy a fizetési televíziós szolgáltatásokból származó összbevételt el kell osztani a felhasználók teljes számával.
- (205) A felhasználónkénti átlagbevételnek a felhasználótöbblet becslést számával történő megszorozásával megkapjuk a támogatási intézkedés által előidézett többletbevételt. A visszatérítendő összeg kiszámításához ez utóbbi számból le kell vonni az e felhasználótöbblet pótlólagos szolgáltatási költségeit⁽⁷¹⁾, amelyet a Bizottság viszonylag alacsonynak vél, mivel a továbbítási többletköltségek elhanyagolhatók és a fix költségeket nem lehet bevenni a számításba.

V.D. A HATÁROZAT VÉGREHAJTÁSA

- (206) Az Európai Bíróság kijelentette, hogy amennyiben egy tagállam előre nem látható vagy előre nem látott

nehézségekkel, vagy a Bizottság által figyelembe nem vett következményekkel szembesül, e problémákat – a megfelelő módosításokra történő javaslat mellett – a Bizottság elé terjesztheti, amely ezeket értékeli. Ebben az esetben a Bizottság és a tagállam jóhiszeműen együttműködik a nehézségek megoldása érdekében, az EK-Szerződés rendelkezéseinek⁽⁷²⁾ teljes körű betartásával.

- (207) A Bizottság ezért felkéri Olaszországot, hogy értékelésre terjessze a Bizottság elé az e határozat végrehajtása során esetlegesen felmerülő problémákat.

- (208) A Bizottság a fentiekre tekintettel:

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A fizetési televíziós szolgáltatásokat nyújtó digitális földfelszíni műsorszolgáltatóknak és a fizetési kábeltelvíziós szolgáltatóknak az Olasz Köztársaság által nyújtott jogellenes támogatás a közös piaccal nem összeegyeztethető állami támogatásnak minősül.

2. cikk

- (1) Az Olasz Köztársaság megteszi az 1. cikkben említett támogatások visszatérítéséhez szükséges valamennyi intézkedést.

(2) A visszatérítésnek a nemzeti jog szerinti eljárásokkal haladéktalanul meg kell történnie, amennyiben az ilyen eljárások e határozat azonnali és hatékony végrehajtását lehetővé teszik. A visszatérítendő támogatásnak része a támogatás rendelkezésre bocsátásától a visszatérítésig esedékes kamat is.

(3) A (2) bekezdés értelmében visszatérítendő kamatot az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 659/1999/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló, 2004. április 21.-i, 794/2004/EK bizottsági rendelet⁽⁷³⁾ 9. és 11. cikkében meghatározott eljárással összhangban kell megállapítani.

3. cikk

Az e határozatról való értesítést követő két hónapon belül az Olasz Köztársaság tájékoztatja a Bizottságot a határozatnak való megfelelés érdekében tett intézkedésekről. Ezen információk közzétevése az e határozat mellékletében szereplő kérdőív segítségével történik.

Az első albekezdésben említett határidőn belül az Olasz Köztársaság megküldi a szükséges bizonyító dokumentumokat arról, hogy megindult a visszatérítési eljárás a jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatások kedvezményezettjeivel szemben.

⁽⁷²⁾ C-94/87. sz. Bizottság kontra Németország ügy, EBHT 1989., 175. o. 9. pont és C-348/93. sz. Bizottság kontra Olaszország ügy, EBHT 1995., I-673. o. 17. pont.

⁽⁷³⁾ HL L 140., 2004.4.30., 1. o.

⁽⁷⁰⁾ A szakirodalom sokszor alkalmazza e modelleket a fogyasztók döntésével kapcsolatos kérdések értékelésére. Ilyen típusú modellek szerepelnek számos doktori és szakosító képzés során kialakított ökonometriai tesztkben: lásd, pl. W. Greene (2000), *Econometric Analysis*, negyedik kiadás, Prentice Hall, Upper Saddle River, NJ illetve G.S. Maddala, *Limited Dependent Variables and Qualitative Variables in Econometrics*, Cambridge University Press, 1983.

⁽⁷¹⁾ E költségeket gyakran „elkerülhető költségeknek” nevezik, vagyis olyan költségeknek, amelyek elkerülhetők lettek volna, feltéve, hogy a támogatás nyújtása egyetlen további nézőt sem vonzott volna.

4. cikk

E határozat címzettje az Olasz Köztársaság.

Kelt Brüsszelben, 2007. január 24-én.

a Bizottság részéről

Neelie KROES

a Bizottság tagja

MELLÉKLET

C 52/2005 (ex NN 88/2005, ex CP 101/2004) sz. állami támogatás – Olaszország: a digitális dekóderek megvásárlásához nyújtott állami támogatásokról szóló C(2006)6634 bizottsági határozat végrehajtására vonatkozó adatok

1. A visszatérítendő összeg kiszámítása

1.1. Kérjük, adja meg az alábbi adatokat a kedvezményezett részére jogellenesen nyújtott állami támogatás összegéről:

A kifizetés(ek) dátuma ⁽¹⁾	Támogatás összege ⁽²⁾	Péznem	A támogatás kedvezményezettje

⁽¹⁾ Annak dátuma(i), amikor a támogatást a kedvezményezett rendelkezésére bocsátották (amennyiben az intézkedés több támogatási folyósításból és visszafizetésből áll, az adatokat külön sorokban kell feltüntetni).

⁽²⁾ A kedvezményezett rendelkezésére bocsátott támogatási összeg (bruttó támogatási egyenértékben kifejezve; ... ára).

Megjegyzések:

1.2. Kérjük, fejtse ki részletesen, hogyan számítják ki a visszafizetendő támogatás után járó kamatokat

2. A támogatás visszatérítése érdekében tervezett, illetve már meghozott intézkedések

2.1. Kérjük, ismertesse részletesen, milyen intézkedéseket terveznek és milyen intézkedéseket fogadtak el ez idáig a támogatás azonnali és hatékony visszatérítése érdekében. Kérjük, ismertesse, hogy milyen alternatív intézkedések állnak rendelkezésre a nemzeti jogszabályok alapján a támogatás visszatérítésére. Adja meg az intézkedések jogalapját!

2.2. Mi a támogatás visszatérítésének határideje?

3. Már visszatérített összegek

3.1. Kérjük, adja meg a kedvezményezett által már visszatérített támogatási összegekkel kapcsolatban az alábbi adatokat:

Dátum ⁽³⁾	Visszatérített összeg	Péznem	A támogatás kedvezményezettje

⁽³⁾ A támogatás visszatérítésének dátuma.

3.2. Kérjük, csatolja a 3.1. pontban található táblázatban szereplő támogatási összegek visszafizetését igazoló dokumentumokat.

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2007. február 7.)

a Gardanne, a Shannon régióban és Szardínián timföldgyártáshoz üzemanyagként felhasznált ásványolajok esetében a Franciaország, Írország, illetve Olaszország által alkalmazott jövedéki adó alóli mentességről (C 78/2001 [ex NN 22/01], C 79/2001 [ex NN 23/01], C 80/2001 [ex NN 26/01])

(az értesítés a C(2007) 286. számú dokumentummal történt)

(Csak az angol, a francia és az olasz nyelvű szöveg hiteles.)

(EGT vonatkozású szöveg)

(2007/375/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre, és különösen annak 88. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra, és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

felhívva az érdekelt feleket, hogy a fent említett rendelkezéseknek ⁽¹⁾ megfelelően tegyék meg észrevételeiket, és tekintettel észrevételeikre,

mivel:

1. ELJÁRÁS

(1) Az ásványolajok adóztatására az ásványi olajok jövedéki adója szerkezetének összehangolásáról szóló, 1992. október 19-i 92/81/EKG tanácsi irányelv ⁽²⁾ hatálybalépése óta közösségi szintű harmonizáció vonatkozik. Az ásványolajok timföldgyártásban való felhasználása nem volt kizárva a 92/81/EKG irányelv alkalmazási köréből, és az említett irányelv 8. cikke szerinti kötelező vagy opcionális mentesség sem vonatkozik rá. Az ásványolajok jövedékiadó-mértékének közelítéséről szóló, 1992. október 19-i 92/82/EKG tanácsi irányelv ⁽³⁾ 6. cikke minimum jövedékiadó-mértéket állapított meg a nehéz fűtőolajra, amelyet a tagállamoknak 1993. január 1-jétől kellett alkalmazniuk. Különböző határozatokkal azonban a Tanács engedélyezte Franciaországnak, Írországnak és Olaszországnak, hogy a Gardanne, a Shannon régióban, illetve Szardínián mentessék a timföldgyártáshoz üzemanyagként felhasznált ásványolajokat a jövedéki adó alól, amelyet egyébként kivetettek volna. A legutóbbi határozat a bizonyos különös

célokra használt ásványolajok kedvezményes jövedékiadó-mértékeiről és a jövedéki adó alóli mentességeiről szóló, 2001. március 12-i 2001/224/EK tanácsi határozat ⁽⁴⁾, amely 2006. december 31-ig engedélyezi a mentességet.

(2) Az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről szóló, 2003. október 27-i 2003/96/EK tanácsi irányelv ⁽⁵⁾ 2003. december 31-től hatályon kívül helyezte a 92/82/EKG irányelvet. A 2003/96/EK irányelv 2. cikke (4) bekezdésének b) pontja megállapítja, hogy az irányelvet az energia több felhasználására, köztük az energiatermékek kettős felhasználására nem kell alkalmazni. A 2. cikk (4) bekezdése b) pontjának második francia bekezdése kimondja, hogy a kémiai redukciós eljárásban, valamint elektrolízisnél és fémipari folyamatokban felhasznált energiatermékeket kettős felhasználásúnak kell tekinteni. A timföldgyártásban használt nehéz fűtőolaj ebbe a kategóriába tartozik. Ezért 2003. december 31-től a timföldgyártásra felhasznált nehéz fűtőolajokra nem vonatkozik többé minimum jövedéki adó. A 2001/224/EK határozat eltéréseit és más hasonló eltéréseket beépítették a 2003/96/EK irányelv II. mellékletébe.

(3) A Bizottság a mentességekre vonatkozóan a 2001. október 30-i C(2001) 3296, C(2001) 3300 és C(2001) 3295 határozataival ⁽⁶⁾ indította meg a Szerződés 88. cikke (2) bekezdésében meghatározott eljárást. A 2005. december 7-i 2006/323/EK bizottsági határozattal ⁽⁷⁾ (az értesítés a C(2005)4436 számú dokumentummal történt) a 2003. december 31-ig tartó időszak tekintetében lezárta ezt az eljárást, megállapítva, hogy a támogatás egy része nem egyeztethető össze a közös piaccal. A 2004. január 1-jével kezdődő időszak tekintetében meghosszabbították az eljárást. A 2006/323/EK bizottsági határozat (6)–(15) preambulumbekzdése részletesen ismerteti a Bizottság, az érintett tagállamok, a támogatások kedvezményezettjei és az Európai Alumínium Szövetség (a továbbiakban: az EAA) között 2005 decembere előtt folytatott levélváltást.

⁽¹⁾ HL C 30., 2002.2.2., 17. o., 21. o. és 25. o., valamint HL C 109., 2006.5.9., 2. o.

⁽²⁾ HL L 316., 1992.10.31., 12. o. A legutóbb a 94/74/EK irányelvvel (HL L 365., 1994.12.31., 46. o.) módosított irányelv.

⁽³⁾ HL L 316., 1992.10.31., 19. o. A 94/74/EK irányelvvel módosított irányelv.

⁽⁴⁾ HL L 84., 2001.3.23., 23. o. A korábbi határozatokra vonatkozó részletes hivatkozásokat lásd a 2005.12.7-i bizottsági határozatban.

⁽⁵⁾ HL L 283., 2003.10.31., 51. o. A legutóbb a 2004/75/EK irányelvvel (HL L 157., 2004.4.30., 100. o.) módosított irányelv.

⁽⁶⁾ Lásd az 1. lábjegyzetet.

⁽⁷⁾ HL L 119., 2006.5.4., 12. o.

- (4) A 2006/323/EK határozatot a 2005. december 8-i levelekkel (D/206670, D/206671, D/206673) küldték meg Franciaországnak, Írországnak és Olaszországnak. Az említett határozatot a 2006. január 23-i levelekkel (D/50525, D/50526, D/50527 és D/50528) küldték meg az érintett kedvezményezetteknek és az EEA-nak. A három tagállam és két kedvezményezett fellebbezett a határozattal szemben ⁽⁸⁾. Az ír kedvezményezett, az Aughinish Alumina Ltd (a továbbiakban: az Aughinish) is kérelmezte a határozat alkalmazásának felfüggesztését. A kérelmet T-69/06R. számú ügyként vették nyilvántartásba. A 2006. augusztus 2-i végzéssel ⁽⁹⁾ az Elsőfokú Bíróság elutasította az ideiglenes intézkedések iránti kérelmet.
- (5) A 2006/323/EK határozatot 2006. május 4-én tették közzé az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*, és az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* 2006. május 9-én közzétett értesítéssel ⁽¹⁰⁾ felkérték a harmadik feleket, hogy nyújtsák be észrevételeiket. A Bizottság a 2006. június 9-i levélben (ugyanezen a napon vették nyilvántartásba az A/34490 szám alatt) az Aughinishtől, valamint a 2006. július 24-i levélben (2006. július 25-én vették nyilvántartásba az A/35967. szám alatt) az Eurallumina SpA-tól (a továbbiakban: az Eurallumina), az olasz kedvezményezettől kapott észrevételeket. Ez utóbbit az észrevételek benyújtására az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közzétett felkéréshez képest egy hónapos késéssel küldték el és vették kézhez, ezért a Bizottság elvileg nem köteles ezeket figyelembe venni ezen eljárás keretében. A Bizottság a 2006. augusztus 2-i levélben (D/56648) tájékoztatta erről az Euralluminát. Az Eurallumina a 2006. augusztus 3-i levélben válaszolt (2006. augusztus 4-én vették nyilvántartásba az A/36269. szám alatt). Mindazonáltal a Bizottság megjegyzi, hogy az Eurallumina észrevételei sokszor azokat az észrevételeket ismétlik meg, amelyeket a Bizottság az előző határozat összefüggésében már megkapott, és hasonlóak a határidő szerint átvett észrevételekkel, amelyekkel foglalkozik ez a határozat.
- (6) Az Aughinish észrevételeit a 2006. június 20-i levelekkel (D/55106, D/55107 és D/55109) továbbították Franciaországnak, Írországnak és Olaszországnak.
- (7) A Franciaország és Írország a 2006/323/EK határozattal kapcsolatos válaszási határidő meghosszabbítását kérte, amit a Bizottság megadott. A Bizottság emlékeztette Írországot és Olaszországot, hogy 2006. március 9-i leveleiben (D/52054 és D/52055) felkérte őket, hogy nyújtsák be észrevételeiket. Franciaország, Írország és Olaszország a 2006. február 14-i (2006. február 15-én vették nyilvántartásba az A/31248. szám alatt), a 2006. április 12-i (2006. április 18-án vették nyilvántartásba az A/32940. szám alatt), illetve a 2006. május 17-i (2006. május 18-án vették nyilvántartásba az A/33852. szám alatt) levelekkel tették észrevételeiket a bizottsági határozattal kapcsolatban.
- (8) Franciaország a 2006. július 27-i levélben tett észrevételeket az Aughinish megjegyzéseihez (2006. július 28-án vették nyilvántartásba az A/35952. szám alatt). A 2006. július 24-i e-mailben Olaszország tájékoztatta a Bizottságot, hogy nincs több észrevétele.

⁽⁸⁾ Lásd a T-50/06., T-56/06., T-60/06., T-62/06. és a T-69/06. számú ügyet.

⁽⁹⁾ HL C 249., 2006.10.14., 10. o.

⁽¹⁰⁾ Lásd az 1. és 7. lábjegyzetet.

2. AZ ÉRINTETT INTÉZKEDÉSEK RÉSZLETES ISMERTETÉSE

- (9) Az intézkedések a timföldgyártáshoz használt ipari nehéz fűtőolajok jövedéki adó alóli teljes mentességéből állnak. A francia, ír és olasz mentesség kedvezményezettjei az Alcan, az Aughinish, illetve az Eurallumina ⁽¹¹⁾.
- (10) Az ír mentességről az 1999. évi ír költségvetési törvény 100. paragrafusa (1) bekezdésének e) pontja rendelkezik, amely mentességet ad az ásványolajadó megfizetése alól olyan fűtőolaj tekintetében, amelyet „timföldgyártásban vagy azzal kapcsolatban használnak fel, illetve annak a gyárnak a karbantartására, amelyben az említett gyártást végzik”. A költségvetési törvény indokolása kifejti, hogy a „100. paragrafus ásványolajadó-mentességet ír elő a különleges célokra vagy különleges helyzetekben felhasznált olajra. Ezek közé tartoznak a motorolajoktól vagy háztartási tüzelőolajoktól eltérő célú felhasználások, az export, a timföldgyártásban használt fűtőolaj, a tengeri hajózásban használt olaj, a kereskedelmi légi közlekedésben felhasznált nehézőlaj és az újrafeldolgozott olaj”. A timföldgyártásban használt ásványolajra vonatkozó mentesség 1983 óta volt érvényben Írországnak. Miközben a mentességről rendelkező törvényi okmányt 1999-ben visszavonták, a mentességet az 1999. évi költségvetési törvény értelmében fenntartották.
- (11) Az olasz ásványadó-mentesség a jövedéki adóról szóló egységes szöveg 14. pontjának A. táblázata szerint minden olyan vállalatra vonatkozik, amely ásványolajat használt timföldgyártásra. A mentességet az 1990. szeptember 15-i 261. sz. Decreto Legge végrehajtásáról szóló, 1990. november 12-i 331. sz. törvény 8. cikkének (5) bekezdése vezeti be. Ezt a szöveget a későbbi vonatkozó törvényi szövegekbe is beillesztették, ideértve a 92/81/EGK irányelvet átültető nemzeti intézkedéseket és az azt követő, „a jövedéki adókról szóló egységes szöveget” is.
- (12) A francia mentesség jogalapja az 1997. évi kiigazító költségvetési törvény („Loi de finances rectificative pour 1997”). Ennek 6. cikke előírja, hogy „azoknak a 2 % alatti kéntartalmú nehézőlajoknak a szállítása, amelyek szerepelnek a Vámkódex 265. cikke (1) bekezdése B. táblázata 28a. azonosító indexében, jogosultak az olajtermékekre vonatkozó belső fogyasztási adó alóli mentességre, amennyiben ezeket a timföldgyártásban fűtőolajként való felhasználásra szánják”. A Vámkódex 265a. cikke a motorolajoktól és tüzelőolajoktól eltérő felhasználásra szánt termékekre vonatkozik, azonban nem tartalmaz például hasonló rendelkezéseket az ásványolajok más ipari ágazatokban való felhasználásaira.
- (13) A 2006/323/EK határozat (16)–(23) preambulumbekézdése részletesebben ismerteti az intézkedéseket és az érintett kedvezményezetteket. Az érintett tagállamok nem jelezték, hogy 2006 után is folytatják-e a mentességek alkalmazását, és az alkalmazandó jogszabályok esetleges változásáról sem tájékoztatták a Bizottságot, különös tekintettel a 2003/96/EK irányelv átültetése miatt bekövetkező változásokra, ami befolyásolhatta volna a Bizottság értékelését.

⁽¹¹⁾ Lásd www.alcan.com, www.glencore.com és www.eurallumina.com.

(14) Az eljárás kezdeményezése óta megváltozott az alkalmazandó adókulcs. 2006. július 1-jén az üzleti felhasználásra szánt nehéz fűtőolaj után fizetendő jövedéki adó alkalmazandó mértéke Franciaországban és Írországra 18,50 euró, illetve 15,00 euró volt. Ugyanebben az időpontban az Olaszországban alkalmazandó adó mértéke 63,75 euró volt 1 tonnányi, 1 %-nál magasabb kéntartalmú nehéz fűtőolaj esetében, és 31,39 euró 1 tonnányi, 1 %-nál alacsonyabb kéntartalmú nehéz fűtőolaj esetében.

3. A SZERZŐDÉS 88. CIKKE (2) BEKEZDÉSÉBEN MEGHATÁROZOTT ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁNAK ÉS MEGHOSSZABBÍTÁSÁNAK OKAI

(15) A Szerződés 88. cikkének (2) bekezdésében meghatározott eljárás megindítására vonatkozó, 2001. október 30-i határozatában a Bizottság kétségét fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy a támogatás összegegyeztethető a nemzeti regionális támogatásokról szóló közösségi iránymutatásokkal⁽¹²⁾, és különösen az iránymutatásokba foglalt, működési támogatásokra vonatkozó szabályokkal. A Bizottság ugyancsak kétségének adott hangot a tekintetben, hogy a támogatások összegegyeztetődnek-e a környezetvédelem állami támogatásáról szóló, 1994-es⁽¹³⁾ és 2001-es⁽¹⁴⁾ közösségi iránymutatásokkal (a továbbiakban: környezetvédelmi támogatásokról szóló iránymutatások).

(16) A 2006/323/EK határozatban a Bizottság kifejtette, hogy hasonló kétségei vannak a 2004. január 1-jével kezdődő időszakot illetően is. Mivel a tagállamoknak és az érdekelt feleknek nem volt lehetőségük benyújtani észrevételeiket a 2003/96/EK irányelv által létrehozott jogi helyzettel kapcsolatban, a Bizottság helyénvalónak ítélte meg a hivatalos vizsgálati eljárás meghosszabbítását.

4. FRANCIAORSZÁG, ÍRORSZÁG, OLASZORSZÁG ÉS HARMADIK FELEK ÉSZREVÉTELEI

(17) A tagállamok és a kedvezményezettek általában fenntartják korábbi észrevételeiket, amelyeket a 2006/323/EK határozat (26)–(56) preambulumbekkezdése összegez. Egyes érveket részletesebben is kidolgoztak. Ezen túlmenően a következő észrevételeket teszik.

(18) Az intézkedések nem képeznek állami támogatást, és ezt a 2003/96/EK irányelv is megerősíti. Ezek a vonatkozó adórendszer természetébe és logikájába tartoznak. Amennyiben állami támogatást képeznek, a 2003/96/EK irányelv kifejezetten lehetővé teszi a támogatást, legalábbis a 2006. december 31-ig tartó időszakra. Mindenesetre az említett irányelv jogos elvárásokat teremt a kedvezményezettek számára. A támogatások visszafizetésének előírása egyben a jogbiztonság elvét és a helyes ügyvitel elvét is sérti, figyelembe véve a Bizottság javaslatain alapuló tanácsi határozatokkal kapcsolatos ellentmondásokat, a jelentős késedelmeket és azt a módot, ahogyan a Bizottság a vizsgálatot kezelte. A kedvezményezettek a tanácsi határozatokban és az irányelvben bízva hosszú távú tőkebefektetéseket hajtottak végre. A Bizottságot ezért meg kell akadályozni egy olyan jogi aktus elfogadásában, amely nyilvánvalóan ellentétes a hosszú időn keresztül folytatott politikájával.

(19) A 2003/96/EK irányelv szabályai felülírják az állami támogatásra vonatkozó szabályokat. A Bizottság csak a 2003/96/EK irányelv 18. cikkének (1) bekezdése szerinti intézkedések érvényességét támadhatja meg, az állami támogatásokra vonatkozó szabályok szerinti intézkedéseket nem. Az állami támogatásra vonatkozó szabályok alkalmazása megsértené az *effet utile* elv (hatályosulás elve) alkalmazását.

(20) Írország és az Aughinish azzal érvelt, hogy az ír intézkedések létező támogatások, és a Bizottságnak az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet⁽¹⁵⁾ 15. cikkével kapcsolatos értelmezése hibás: a 10 éves jogvesztő határidő lejártá után a Bizottság 2000. július 17-i levele nem lehetett volna a jogvesztő határidőt megszakító aktus, és az intézkedés az 1990. július 17-e utáni időszakban is létező támogatás lenne. Azt is állították, hogy a Bizottságnak az Aughinish és az ír hatóságok között létrejött 1970. évi megállapodás természetével kapcsolatos értékelése hibás: Írország Közösséghez való csatlakozása előtt kötelező érvényű kötelezett-ségvállalásokat tettek.

(21) Olaszország azzal érvel, hogy az intézkedés szorosan kapcsolódik a timföldgyártás során keletkező terhelésre vonatkozó környezetvédelmi célkitűzések megvalósításához. Az Aughinish azzal érvel, hogy a mentesség legalábbis a környezetvédelmi támogatásokról szóló iránymutatások szellemét követik, és *„annak ellenére, hogy nem fizeti meg »az adó egy jelentős részét«, több mint elégséges ösztönzést nyújtott a környezetvédelem javításához»*.

(22) Írország azzal érvelt, hogy az alternatív intézkedéseket 2004. január 1-jétől végre lehetett volna hajtani, ha tudták volna, hogy a mentességet valószínűleg a közös piaccal összegegyeztetetlennek ítélik. Írország hivatkozik arra, hogy az adómentesség alkalmazási körét ki lehet terjeszteni a kettős felhasználású nehéz fűtőolajokra vagy még szélesebb körben az általános kettős felhasználású energiatermékekre. Írország szerint ekképpen a mentességet általános intézkedéssé vagy megengedhető állami támogatássá lehetett volna átalakítani, például a környezetvédelmi támogatásokról szóló iránymutatások szerint. E lehetőségeket figyelembe véve a visszaható hatályú visszafizetés túlzottnak tekinthető. Írország hangsúlyozza továbbá, hogy az Aughinish több beruházást hajtott végre azzal az ésszerű elvárással, hogy a mentességek legalább 2006 decemberéig megmaradnak.

(23) A Bizottságoknak a timföldpiac és versenyszerkezetének hatásszemponitú gazdasági értékelése alapján engedélyezni kellett volna a támogatást. A Bizottságnak az állami támogatás értékelésekor figyelembe kellett volna vennie a versenyképesség külső szempontjait, amit az állami támogatásokról szóló cselekvési terv is javasolt. Részletes tájékoztatást adtak a piacról.

(24) A Bizottságnak fel kellene függesztenie a hivatalos vizsgálati eljárást, amíg a Bíróság meghatározza azokat a kérdéseket, amelyek a 2006/323/EK határozattal szembeni jelenlegi

⁽¹²⁾ HL C 74., 1998.3.10., 9. o.

⁽¹³⁾ HL C 72., 1994.3.10., 3. o.

⁽¹⁴⁾ HL C 37., 2001.2.3., 3. o.

⁽¹⁵⁾ HL L 83., 1999.3.27., 1. o. A legutóbb az 1791/2006/EK rendelettel (HL L 363., 2006.12.20., 1. o.) módosított rendelet.

kifogások tárgyát képezik. Ezenkívül az Aughinish szerint nem helyénvaló, hogy a Bizottság a 2006/323/EK határozat egyik preambulumbekendésével a 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárás meghosszabbításáról határozott. A Bizottságnak külön határozatot kellett volna hoznia.

- (25) Az EAA a korábban bemutatott szempontokon kívül – amelyek összefoglalása a 2006/323/EK határozat (50) preambulumbekendésében található – nem nyújtott be észrevételeket.
- (26) A tagállamok és a kedvezményezettek észrevételei sokban megegyeznek a 2006/323/EK határozatot megtámadó folyamatban lévő kereset során a Bíróság elé terjesztett beadványaikkal ⁽¹⁶⁾.

5. ÉRTÉKELÉS

5.1. A felek által előterjesztett eljárási szempontok

- (27) A felek azzal érvelnek, hogy a Bizottságnak fel kellene függesztenie a hivatalos vizsgálati eljárást, amíg a Bíróság meghatározza azokat a kérdéseket, amelyek a 2006/323/EK határozattal szembeni jelenlegi kifogások tárgyát képezik ⁽¹⁷⁾. Az említett határozat azonban a 2003. december 31-ig tartó időszakra vonatkozik, míg ez a határozat a 2004. január 1-jével kezdődő időszakra. Ezenkívül ezt a határozatot mindaddig érvényesnek vélelmezik, amíg az Elsőfokú Bíróság meg nem semmisíti azt. Ezért – és figyelembe véve az állami támogatás folyamatos versenytorzító hatását – a Bizottság nem látja indokoltnak az eljárás következtetéseinek felfüggesztését.
- (28) A Bizottság nem pusztán azzal határozott a 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárás meghosszabbításáról, hogy az egyik preambulumbekendésben hivatkozott erre. Az eljárás meghosszabbítására külön felhívták a figyelmet a 2006/323/EK határozat preambulumának következtetéseiben. A Szerződés 88. cikke (2) bekezdése szerinti eljárás megindításáról szóló határozatra a tagállamoknak küldött levél formájában kerül sor, így nem szükséges a normatív határozatok szerkezetét követnie, amelyek rendelkező részből és számozott cikkekből állnak. Ezenkívül a 2006/323/EK határozattal szembeni kifogások és az eljárás meghosszabbításával kapcsolatban kapott észrevételek alapján egyértelmű, hogy az érdekelt feleknek alkalmuk volt teljes mértékben megismerni a határozat tartalmának minden szempontját.

5.2. Az állami támogatások megléte 2004. január 1-jétől

- (29) A Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy „a közös piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.”

- (30) Nyilvánvaló, hogy a mentességeket állami forrásból finanszírozzák, mivel az állam lemond egy bizonyos összegű pénzről, amelyet egyébként beszedne.

- (31) A 2006/323/EK határozat (60), (61) és (62) preambulumbekendésében meghatározottak szerint az intézkedések előnyben részesítik a kedvezményezetteket, és feltételezhető, hogy érintik a Közösségen belüli kereskedelmet, és torzítják, illetve torzulással fenyegetik a versenyt. A jövedékiadó-mentesség csökkenti az egyik fontos nyersanyag költségét, és így előnyben részesíti a kedvezményezetteket, akik így kedvezőbb pénzügyi helyzetbe kerülnek más vállalkozásokkal szemben, amelyek más iparágakban vagy régiókban használnak ásványolajat. Az a tény, hogy a más tagállamok timföldgyártó iparában működő versenytárgyakra adott esetben egyáltalán nem vetnek ki hasonló adókat, és a kedvezményezettek kiadásokat fordítottak termelésük környezeti hatásának mérséklésére, nem enyhít ezen az értékelésen.

- (32) Az intézkedések bizonyos vállalkozásokat részesítenek előnyben, mivel csak olyan vállalkozásokra alkalmazandók, amelyek nehézzolajat használnak a timföldgyártásban, és gyakorlatilag mindegyik tagállamban csak egy vállalat van, amely részesül a mentességből: a Shannon régióban az Aughinish, Szardínián az Eurallumina, a Gardanne régióban pedig az Alcan. A (33)–(40) preambulumbekendésben meghatározott okok miatt ezek az intézkedések az adott energiaadó-rendszer természete és általános rendszere szempontjából nem tekinthetők indokoltnak.

- (33) Az energia kettős felhasználása, nem tüzelő-, fűtő- vagy üzemanyagként való felhasználása, valamint a nem fém ásványi termékek gyártása nem tartozik a 2003/96/EK irányelv alkalmazási körébe, és 2004. január 1-je óta a tagállamok mérlegelhetik, hogy megadóztatják-e ezeket a felhasználásokat. Az ilyen energiafelhasználások mentesítése valóban lehet olyan általános intézkedés, amely nem tartalmaz állami támogatást, amennyiben a nemzeti adórendszer természetéből és logikájából következik. A 2003/96/EK irányelv (22) preambulumbekendése megállapítja, hogy „Az energiatermékeket alapvetően egy közösségi keretrendszer szabályozza, ha azokat tüzelő-, fűtőanyagként vagy üzemanyagként használják fel. Ennek keretében az adórendszer természetéből és logikájából adódik, hogy a keretrendszer alkalmazási köréből kizárják az energiatermékek kettős felhasználását, a nem tüzelő-, fűtő- vagy üzemanyagként való felhasználását, valamint a nem fém ásványi termékek gyártását. A hasonló módon felhasznált villamos energiát hasonlóan kell kezelni”.

- (34) Ezenkívül a 2003/96/EK irányelv elfogadásakor a Tanács és a Bizottság a következő együttes nyilatkozatot tette ⁽¹⁸⁾: „Az energiatermékeket alapvetően egy közösségi keretrendszernek kell szabályoznia, ha azokat tüzelő- fűtőanyagként vagy üzemanyagként használják fel. Úgy tekinthető, hogy az adórendszer természetéből és logikájából adódik, hogy a keretrendszer alkalmazási köréből kizárják az energiatermékek kettős felhasználását, a nem tüzelő-, fűtő- vagy üzemanyagként való felhasználását, valamint a nemfém ásványi termékek

⁽¹⁶⁾ Lásd a 7. lábjegyzetet.

⁽¹⁷⁾ Lásd a 7. lábjegyzetet.

⁽¹⁸⁾ Addendum au projet de process verbal, 14140/03, 2003.11.24. <http://register.consilium.eu.int/pdf/en/03/st14/st14140-ad01.en03.pdf>

gyártását. A tagállamok így szabadon dönthetnek arról, hogy az egyes felhasználásokat megadóztatják-e vagy sem, vagy azokra alkalmazzák-e teljes vagy részleges mentességet. A hasonló módon felhasznált villamos energiát hasonló módon kell kezelni. Ezek az általános rendszer alóli mentességek vagy a rendszeren belüli differenciálások, amelyeket az adórendszer természete vagy általános felépítése indokol, nem foglalnak magukban állami támogatást.”

- (35) A Tanács azt is megállapította, hogy: „A Tanács kijelenti továbbá, hogy ugyanúgy értelmezi az ezen irányelv elfogadása következtében a Szerződés állami támogatásokra vonatkozó szabályai tekintetében kialakult jogi helyzetet, ahogy azt a Bizottság az adóügyi munkacsoport 2002. november 14-i ülésén rögzítette.” Az említett ülésen⁽¹⁹⁾ megvitattott személyzeti munkadokumentumban a Bizottság kifejtette az általános intézkedések fogalmát, továbbá hogy a nemzeti szinten alkalmazandó általános jövedékiadó-rendszer meghatározása érdekében minden egyes tagállamban elemezni kell a helyzetet, valamint azt is megállapította, hogy „az energia-termékek adóztatásáról szóló irányelvtervezet számos választási lehetőséget foglal magában, lehetetlenné téve annak előzetes meghatározását, hogy a tagállamok által történő végrehajtásuk a 87. cikk értelmében vett állami támogatást eredményez-e”. A 2003/96/EK irányelv (32) preambulumbekzdése és 26. cikkének (2) bekezdése ennek megfelelően emlékezteti a tagállamokat az állami támogatásról szóló értesítéssel kapcsolatban a Szerződés 88. cikkének (3) bekezdésében rögzített kötelezettségekre.
- (36) Ebben az adott esetben sem Franciaország, Írország és Olaszország, sem a kedvezményezettek nem bizonyították, hogy a mentességeket a nemzeti rendszer természete és logikája indokolja. Például egyikük sem fejtette ki, hogy az energiatermékek más gyártási eljárásokban való kettős felhasználása mentesül-e, és ha nem, melyek az alapul szolgáló indokok. Azt sem mutatták be, hogy a mentességek hogyan viszonyulnak az elsősorban kémiai redukciókban, elektrolitikus és fémipari eljárásokban használt villamos energiára és nemfém ásványi anyagokat gyártó eljárások energiafelhasználására vonatkozó nemzeti adóhoz, amelyek olyan energiafelhasználások, amelyek a 2003/96/EK irányelv 2. cikke (4) bekezdésének b) pontja szerint nem tartoznak ezen irányelv alkalmazási körébe.
- (37) Olaszország kifejtette, hogy ha más ipari szereplő kérelmezte volna ugyanezt a kedvezményt, nem ütközött volna akadályba az adott piacra való belépésekor. Azonban nem egyértelmű, hogy e kijelentés alatt pontosan mit értettek, és hogy ez azt jelenti-e, hogy ugyanez a kedvezmény a timföldgyártáson kívül más iparágak is megadható. Mindenesetre a timföldgyártástól eltérően a kedvezményt nem automatikusan nyújtották volna. A mentesség indoklását illetően Olaszország például a 2000. december 7-i levelében arra hivatkozott, hogy „a szigetet (Szardíniát) kifejezetten hátrányos helyzetű régióként kell elismerni, és el kell ismerni a foglalkoztatásra gyakorolt lehetséges hátrányos hatásokat” („*reconoscimento dell'isola (Sardegna)*

quale area fortemente disagiata, ed i possibili effetti negative sull'occupazione”).

- (38) Ami az ír mentességet illeti, az 1999. évi költségvetési törvény 100. cikke néhány más különleges mentességről is rendelkezik, azonban ez nem építi be a timföldgyártásra vonatkozó mentességet az egész rendszer logikájába. Inkább azt bizonyítja, hogy a timföldgyártásra vonatkozó mentesség egy külön mentesség a többi különleges mentesség mellett, amit a törvény preambuluma is megerősít⁽²⁰⁾. Ezenkívül az ír törvény kizárja a potenciális új belépőket az adókedvezményekből, amikor a duális energiafelhasználás más gyártási eljárásokhoz kapcsolódik. Az ír helyzettel kapcsolatban az Aughinish elfogadja, hogy „nem hiszi, hogy vannak más ilyen iparágak [amelyek a timföldgyártó iparhoz hasonlóan részesülnek jövedékiadó-csökkentésből]”, és hogy „megkülönböztetésre vonatkozó állításokról sem tud”. Mindezek inkább az intézkedés szelektív természetét erősítik meg.
- (39) 1998. augusztus 7-i levelükben a francia hatóságok jelezték, hogy eltérést kértek a 92/81/EGK irányelv alkalmazásától, annak érdekében, hogy „olyan jövedékiadó-rendszert léptessenek érvénybe, amely nem bünteti az ágazatot” („pour pouvoir instaurer un regime d'accise non pénalisant pour le secteur”) (kiemelés a szerzőtől). A mentesség arra korlátozódna, hogy helyreállítsa a versenyfeltételeket az Alcan által átvett Péchiney és a Közösség más termelői között. A Vámkódex 265a. cikke nem tartalmaz hasonló rendelkezéseket más ágazatok energiafelhasználására.
- (40) Lényegében a kedvezményezettek nem mutatták be vonatkozó adórendszereik általános logikáját. A Bizottság rendelkezésére álló információk alapján egyértelmű, hogy a támogatás odaítélésének indokai inkább a timföldgyártás körülményeiből vezethetők le az érintett régiókban. Ezek az érvek nem vezethetők le az adott nemzeti adórendszerek természetéből és logikájából. Ezért a Bizottság azt a következtetést vonja le, hogy a mentesség továbbra is kifejezetten szelektív, meghatározott termékek gyártását, így ténylegesen meghatározott vállalkozásokat részesít előnyben, és ezek a nemzeti adórendszer logikájával nem indokolhatók.
- (41) Következésképpen a szóban forgó mentességek állami támogatásoknak minősülnek.

5.3. Új támogatás, nem létező támogatás

- (42) A 2006/323/EK határozat (65)–(70) preambulumbekzdésében bemutatottak szerint a 2004. január 1-jétől nyújtott támogatás nem minősül létező támogatásnak a 659/1999/EK rendelet 1. cikkének b) pontja értelmében.
- (43) Írország és az Aughinish azon állítása, hogy a mentességek előcsatlakozási támogatásnak minősülnek, ellentmond az 1983. májusi levélnek, amelyben Írország elfogadta, hogy a támogatásról a Szerződés 88. cikkének (3) bekezdése értelmében értesítést kell küldeni. Ezenkívül a mentességgel kapcsolatos tartalékképzési kötelezettségvállalás nem ugya-

⁽¹⁹⁾ Bizottsági személyzeti munkadokumentum: Az energiatermékek adóztatásáról szóló tanácsi irányelvre irányuló javaslat állami támogatásokkal kapcsolatban szempontjai. SEC(2002) 1142, 2002.10.24. Ugyanez a megfogalmazás már szerepelt az ECOFIN-Tanácsnak szóló jelentésben és a tanácsi következtetésekből (az elnökség 2001.12.13-i megjegyzése a COREPER-nek/ECOFIN-Tanácsnak, 14640/01, FISC 255., 2001.11.30.). Lásd a 2005. november 7-i határozat (63) preambulumbekzdését is.

⁽²⁰⁾ Lásd a (10) preambulumbekzdést.

naz, mint a támogatás tényleges odaítélése a csatlakozás előtt. Végetzetül pedig a szóban forgó jogszabályt alapvetően módosították a csatlakozás után.

- (44) A 2006/323/EK határozat (70) preambulumbekzdésében bemutatottak szerint az Írország által 1990. július 17-ig nyújtott támogatás létező támogatásnak minősül a 659/1999/EK rendelet 15. cikkében előírt jogvesztő határidő alapján. A 10 éves jogvesztő határidő lejártá nem jelenti azt, hogy az e határidő lejártá után nyújtott összes támogatás szintén létező támogatásnak minősül. A támogatást nem egyszer és mindenkorra ítélték oda az Aughinishnak 1983-ban. Az Írország által a támogatás nyújtása céljából beiktatott törvényi okmány általánosan van megfogalmazva a tímőldgyártásra vonatkozó mentességként, így mivel a jogszabály érvényes, a mentesség más tímőldgyártókra is kiterjed, amelyek elkezdtek a gyártást Írországban. Ezenkívül az Aughinishra vonatkozó mentességet nem határozták meg a törvényi okmány elfogadásakor, és ebben az időpontban az értékét sem lehet elemezni: a törvényi okmány nem határozta meg sem azoknak a jövedékiadó-kulcsoknak az alkalmazását, amelyek megfizetése alól az Aughinish mentesült, sem pedig a mentesség időtartamát. A mentesség ezért a 659/1999/EK rendelet 1. cikkének d) pontjában meghatározott támogatási program fogalm meghatározásába illik, azaz „olyan jogi aktus, amely alapján – anélkül, hogy további végrehajtási intézkedésre volna szükség – egyedi támogatásokat lehet megítélni azon vállalkozások számára, amelyeket a jogi aktusban általános vagy elvont módon jelöltek meg”. Ennek megfelelően a támogatás több odaítélt támogatásból áll, amelyek nyújtásakor az Aughinish vámeljárást hajtott végre, amely a mentesség nélkül jövedékiadó-fizetési kötelezettséget keletkeztetett volna. Az 1990. július 17-től nyújtott támogatás ezért létező támogatásnak minősül a 659/1999/EK rendelet 15. cikke alapján.

5.4. A 2004. január 1-jétől nyújtott támogatás összeegyeztethetősége

5.4.1. Összeegyeztethetőség a környezetvédelmi támogatásra vonatkozó szabályok szerint

- (45) A Bizottság megvizsgálta, hogy a Franciaország, Írország és Olaszország által 2004. január 1-jétől nyújtott támogatás jogosult-e a Szerződés 87. cikkének (1) bekezdésében az állami támogatások tekintetében meghatározott tilalom alóli mentességre. A támogatás energiaadó-mentességből áll, az ilyen adók célja pedig nem csak a hatóságoknak fizetendő adók növelése, hanem az energiafogyasztás csökkentése és ezáltal a környezet védelme is. A környezetvédelmi támogatásokról szóló 2001. évi iránymutatások tartalmazzák a környezetvédelmi adók alóli mentességekre vonatkozó szabályokat. Az egyenlő bánásmód, az átláthatóság és a jobbiztonság miatt ezek a szabályok kötelezők a Bizottságra.
- (46) A 2004. január 1-jétől kezdődő időszakot illetően a környezetvédelmi támogatásokról szóló 2001. évi iránymutatások E.3.2. szakasza – azaz 47–52. pontja – határozza meg az adócsökkentés és adómentesség formájában nyújtott összes működési támogatásra alkalmazandó szabályokat. A 2006/323/EK határozat (73) és (74) preambulumbekzdésében bemutatottak szerint az ásványolajokra kivetett jövedéki adók környezetvédelmi adóknak tekinthetők, ezeket létező adóknak kell tekinteni az

iránymutatások 51.2. pontja értelmében, az 51.2.a) pont értelmében ezeknek az adóknak a környezetvédelem szempontjából értékelhetően kedvező hatása van, és helyzetüket úgy lehet tekinteni, mintha azokról a jövedéki adó elfogadásakor határoztak volna. Következésképpen az iránymutatások 51.2. pontjával összhangban az 51.1. pont rendelkezései alkalmazhatók.

- (47) Az 51.1. pont szerint 10 éves adómentesség engedélyezhető. Ezen időszak lejártát követően a környezetvédelmi támogatásokról szóló iránymutatások 23. pontjával összhangban a tagállamoknak jogukban áll az intézkedéseket ismételt bejelenteni a Bizottságnak, amely értékelésében, tekintetbe véve az adók elfogadásán keresztül elért, környezeti szempontból előnyös eredményeket, választhatja ezt a megközelítési módot. Az ír és olasz mentességeket ebben az esetben 1993 óta nyújtották, a francia mentességet pedig 1997 óta, ami azt jelenti, hogy az intézkedések több mint 10 évig hatályosak voltak.
- (48) Egyik tagállam sem erősítette meg vagy cáfolta, hogy a mentességeket 2006. december 31-e után továbbra is alkalmaznák-e. Egyik tagállam sem jelezte, hogy időbeli korlátozás lenne érvényben a jelenleg alkalmazandó mentességekre a 2006. december 31-i időponttól eltekintve, amely a közösségi adójog szerint nem kötelező erejű korlátozás, mivel a mentességek nem tartoznak a 2003/96/EK irányelv alkalmazási körébe. Hasonlóképpen egyik tagállam sem küldött értesítést a szóban forgó intézkedések meghosszabbításáról a környezetvédelmi támogatásokról szóló iránymutatások szerint. Láthatóan az érintett tagállamok adójogszabályainak rendelkezései sem tartalmazznak ilyen határidőket. A Bizottság úgy ítéli meg ebben az esetben, hogy az iránymutatások 23. pontjában említett körülmények még mindig fennállnak. Ezért az iránymutatások 51.1. pontja alapján a Bizottság engedélyezhetné a további támogatást, azonban csak azzal a feltétellel, hogy arra egy legfeljebb 10 éves időbeli korlátozás fog vonatkozni.
- (49) A 2006/323/EK határozat (75) preambulumbekzdésében kifejtettek szerint a környezetvédelmi támogatásokról szóló iránymutatások 51.1.a) pontja alkalmazásának feltételei nem teljesülnek, ezért ebben az esetben csak az 51.1.b) pont rendelkezései alkalmazhatók.
- (50) 2004. január 1-jétől a kettős felhasználású, a nem tüzelő-, fűtő- vagy üzemanyagként való felhasználásra szánt, valamint a nemfém ásványi termékek gyártásában felhasznált ásványolajok adóztatása nem tartozik a harmonizált közösségi intézkedések alkalmazási körébe, és ezért ezen időpont óta a mentességek olyan nemzeti adókat érintenek, amelyeket a környezetvédelmi támogatásokról szóló iránymutatások 51.1.b) pontjának második francia bekezdése szerinti közösségi adók hiányában vetettek ki. E rendelkezés előírja, hogy a mentességben részesülő vállalkozásoknak meg kell fizetniük a nemzeti adó „jelentős hányadát”. Ennek indoklása az, hogy megmaradjanak számukra környezetvédelmi teljesítményük javítására irányuló ösztönzők. Ez az iránymutatások 51.1.b) pontja második francia bekezdésének szövegéből következik, amely lehetővé teszi a harmonizált adó csökkentését, ha a kedvezményezettek a közösségi minimumnál többet fizetnek, „hogy a vállalkozásokat ösztönözzék a környezetvédelem javítására”. Ez akkor is alkalmazandó, amikor a nemzeti adó lényegesen magasabb (néhány) más tagállam hasonló adóinál, ahogy ez Olasz-

ország esetében is történt. A Bizottság gyakorlatában⁽²¹⁾ egyértelművé vált, hogy az általában 20 %-os nemzeti adó vagy az olyan energiateljesítményekre alkalmazandó közösségi minimum, amelyek nem tartoznak a 2003/96/EK irányelv alkalmazási körébe (tonnánként 15 euró), jelentős hányadnak tekinthető, még ha a közösségi minimum nem is alkalmazandó a szóban forgó energiateljesítményekre. Ezért a Bizottság úgy ítéli meg, hogy csak a nemzeti adó 20 %-át vagy a 15 euró/tonna összeget meghaladó mentességek – attól függően, hogy melyik az alacsonyabb – tekinthetők összegegyeztethetőnek a közös piaccal; a 20 %-ot vagy a 15 euró/tonna összeget nem meghaladó mentesség nem összegegyeztethető támogatásnak minősül.

5.4.2. A Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének a) pontja és más rendelkezések szerinti támogatások összegegyeztetetősége

- (51) A 2006/323/EK határozat (78)–(81) és (82)–(86) preambulumbekkezdésében bemutatott indokok alapján a támogatás a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerint nem tekinthető összegegyeztethetőnek a közös piaccal, és a Szerződés 87. cikkének (2) és (3) bekezdésében meghatározott mentességek sem vonatkoznak rá.
- (52) Helyénvaló a környezetvédelmi támogatásokról szóló iránymutatások E.3.2. szakasza alapján elvégezni az értékelést, mivel e szakasz szabályai figyelembe veszik a gazdasági tényezőket, különösen az adóharmonizáció hiányában a nemzetközi versenyképesség elvesztésének kockázatát, és még teljes mentességet is lehetővé tesznek egyes vállalatok számára, feltéve, hogy ezek megállapodást kötnek az érintett tagállammal környezetvédelmi teljesítményük javításáról. A jelenlegi esetekben azonban nem kötöttek ilyen megállapodást, így a környezetvédelmi támogatásokról szóló iránymutatások 51.1.a) pontja szerinti teljes adómentesség nem indokolható. Mindazonáltal a Bizottság számára a tímópiacokról benyújtott információk megerősítik, hogy helyénvaló a támogatás fő hányadának engedélyezése, és ez – a fenti következtetés szerint – a környezetvédelmi támogatásokról szóló iránymutatások 51.1.b) pontja alapján az adók elfogadásán keresztül elért, környezeti szempontból előnyös eredményekkel alátámasztható. Ennek az engedélynek azonban az a feltétele, hogy a kedvezményezettek a közösségi minimumnál vagy a nemzeti adó jelentős hányadánál többet fizetnek, amit azért tartanak szükségesnek, hogy ösztönözzék a vállalatokat a környezetvédelem javítására. Semmi sem indokolja, hogy a támogatás azon része tekintetében, amely a környezetvédelmi támogatásokról szóló iránymutatások alapján nem tekinthető összegegyeztethetőnek, más bizottsági közlemények további rendelkezéseit vegyék alapul.
- (53) Mivel nincs más olyan indok, amely alapján a támogatás összegegyeztethetőnek tekinthető a közös piaccal, csak a támogatásnak az a része összegegyeztethető, amely az (50) preambulumbekkezdésben meghatározottak szerint megfelel a környezetvédelmi támogatásokról szóló iránymutatásoknak.

6. AZ ÖSSZEGEYZETHETELLEN TÁMOGATÁS VISSZAVÉTELE

- (54) A 659/1999/EK rendelet 14. cikke (1) bekezdésének értelmében amennyiben a jogellenes támogatások esetén elutasító határozat születik, a Bizottság dönt arról, hogy az érintett tagállam hozza meg a szükséges intézkedéseket a támogatásnak a kedvezményezettől történő visszavételére.
- (55) A 2006/323/EK határozat (95)–(100) preambulumbekkezdése ismerteti, hogy a jogos elvárások és a jogbiztonság elve, valamint a közösségi jog egyéb általános elvei miatt zárják ki a jogellenes és összeférhetetlen támogatás kedvezményezettől történő visszavételét 2002. február 2-ig. Azonban a (101) és (102) preambulumbekkezdés kifejti, hogy ezek az elvek miért nem zárják ki a 2002. február 3. és 2003. december 31. között nyújtott jogellenes és összeférhetetlen támogatás visszavételét. Az ez utóbbiak mellett szóló érvek ugyanúgy alkalmazhatók a 2004. január 1-jétől nyújtott támogatások tekintetében is.
- (56) Ezenkívül a 2003/96/EK irányelv előkészítése és elfogadása nem szolgálhatott alapul a kedvezményezettek jogos elvárásaihoz, és a jogbiztonság elve sem zárja ki a támogatás visszavételét. Az irányelv (32) preambulumbekkezdése hivatkozik a tagállamoknak a Szerződés 88. cikke (3) bekezdésében meghatározott azon kötelezettségére, hogy értesítést küldjenek az állami támogatásokról, és kifejezetten rögzíti, hogy az irányelv „nem sérti az olyan jövőbeli állami támogatásokra vonatkozó eljárások kimenetelét, amelyeket a Szerződés 87. és 88. cikkével összhangban végeznek”. Ebben a preambulumbekkezdésben a jövőbeli állami támogatásokra vonatkozó eljárásokra való hivatkozás nem értelmezhető olyan támogatás engedélyezéséknél, amely egy, az irányelv elfogadásakor már elindított eljárás tárgyát képezi. Lényegében ugyanez a megfogalmazás már megtalálható volt a 2001/224/EK határozat (6) preambulumbekkezdésében, amely 2006 végéig hosszabbította meg az eltérést. Az erre a határozatra irányuló bizottsági javaslatához⁽²²⁾ csatolt indoklás a következő: „A Bizottság javasolja (...) az (...) eltéréseknek egy két éves időszakra való meghosszabbítását, amely részletes vizsgálatot tesz szükségessé, különösen az állami támogatásokra vonatkozó szabályok összefüggésében (...). Mindazonáltal e határozat egyik rendelkezése sem írja felül azt a tagállamokra vonatkozó követelményt, hogy az esetleges állami támogatások esetéről a Szerződés 88. cikke szerint értesítést küldjenek a Bizottságnak. Ezeket az értesítéseket a Szerződés 87. cikkének feltételei szerint vizsgálják meg”. Ezenkívül 2000 nyarán a Bizottság már felkérte a tagállamokat a szóban forgó intézkedésekről szóló értesítés megküldésére.

⁽²¹⁾ Lásd például a C 42/2003 ügyben a 2004. június 30-i bizottsági határozatot (HL L 165., 2005.6.25., 21. o.), az N 449/01 ügyben a 2002. február 13-i határozatot (HL C 137., 2002.6.8., 24. o.), az N 74/A/2002 ügyben a 2002. december 11-i határozatot (HL C 104., 2003.4.30., 9. o.), valamint az NN 3A/2001 és NN 4A/2001 ügyekben a 2001. december 11-i határozatot (HL C 104., 2003.4.30. 10. o.). Ezek az ügyek különösen lényegesek, mivel az energiaadók alól mentességekkel is foglalkoztak. Másrészt arról vonatkozó utalás, hogy a Bizottság mit tekinthet túl alacsonynak, az NN 30/A-C/2001 ügyben hozott, a dán szennyvízadó részleges visszatérítéséről szóló, 2002. április 3-i bizottsági határozatban található (HL C 292., 2002.11.27., 6. o.).

⁽²²⁾ COM(2000) 678.

- (57) A 2003/96/EK irányelv (22) preambulumbekzdése megállapítja, hogy „Az energiatermékeket alapvetően egy közösségi keretrendszer szabályozza, ha azokat tüzelő-, fűtőanyagként vagy üzemanyagként használják fel. Ennek keretében az adórendszer természetéből és logikájából adódik, hogy a keretrendszer alkalmazási köréből kizárják az energiatermékek kettős felhasználását, a nem tüzelő-, fűtő- vagy üzemanyagként való felhasználását, valamint a nem fém ásványi termékek gyártását.” E preambulumbekzdés, bár nem hivatkozik a Szerződés 87. és 88. cikkére, nem értelmezhető az állami támogatásoknak a Szerződés 87. cikke (1) bekezdésében meghatározott elvei korlátozásaként. A Bizottság az általános intézkedések fogalmát egy személyzeti munkadokumentumban fejtette ki, amely szerint: „Ebben az ügyben a nemzeti szinten alkalmazandó általános jövedékiadó-rendszer meghatározása érdekében minden egyes tagállamban elemezni kell a helyzetet.”⁽²³⁾ Ezt a dokumentumot a Tanács munkacsoportjának 2002. november 14-i ülésén vitatták meg. A dokumentum a továbbiakban részletezi azokat a feltételeket, amelyek alapján az adóintézkedések formájában nyújtott támogatás összeegyeztethetőnek tekinthető a közös piaccal. A Tanács 2003. október 27-i ülésének – amelyen elfogadták a 2003/96/EK irányelvet – jegyzőkönyvei, kifejezetten hivatkoznak a Tanács munkacsoportjának 2002. november 14-i ülésén közzétett magyarázatokra.
- (58) Bár a „kettős felhasználású energiatermékek” nem tartoznak a 2003/96/EK irányelv alkalmazási körébe, az irányelv 18. cikke engedélyezi a tagállamoknak a II. mellékletében felsorolt mentességek további alkalmazását. Ez a melléklet három olyan mentességet tartalmaz, amelyekre az irányelv vonatkozik, mégpedig a legutóbbi 2001-es meghosszabbításban előírt időtartamra, azaz 2006. december 31-ig. Az engedély azonban nem az állami támogatásokra vonatkozó szabályok szerinti engedélyezés, amelyet a Bizottság jogosult végrehajtani. Éppen ellenkezőleg, ez pontosan a (32) preambulumbekzdés potenciális jelentőségét bizonyítja. Helytelen tehát a tagállamok és a kedvezményezettek érvelése, amely szerint a Tanács engedélye felülírja az állami támogatásokra vonatkozó eljárásokat.
- (59) A 2003/96/EK irányelv elfogadásakor a Bizottság és a Tanács azt az együttes nyilatkozatot tette, hogy „a Bizottságnak a lehető legmesszebb el kell mennie annak biztosításában, hogy a tagállamok által az irányelvben meghatározott mentességekkel és adócsökkentésekkel összhangban meghozott intézkedéseket összeegyeztethetőnek tekintsek az állami támogatásokra vonatkozó szabályokkal”. Természetesen a Bizottságnak az állami támogatásokra vonatkozó alkalmazandó szabályok, ebben az esetben különösen a környezetvédelmi támogatásokról szóló iránymutatások keretében kell eljárnia. Mindenesetre az említett nyilatkozat nem alkalmazandó azokra a mentességekre, amelyekkel ez a határozat foglalkozik, mivel nem tartoznak az irányelv alkalmazási körébe.
- (60) A 2003/96/EK irányelv, a személyzeti munkadokumentum, valamint a Bizottság és a Tanács fent említett együttes nyilatkozata sohasem erősítették meg a nem összeegyeztethető állami támogatás nemlétét. Emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság a 88. cikk (2) bekezdésében meghatározott eljárást kezdeményezte, és az érdekelt felek felkérhették volna a Bizottságot a végleges határozat elfogadására. A 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárás kezdeményezése érvényteleníti a jogos elvárások további fennállását (ha voltak ilyenek) a nem létező összeegyeztethetetlen támogatást illetően.
- (61) A 2001/224/EK határozat és a mentességekről szóló korábbi határozatok nem állami támogatásokról szóló határozatok voltak. Lényegében a Bizottság már hosszú ideje kétségeinek ad hangot a mentességek és az állami támogatásokra vonatkozó szabályok összeegyeztethetőségéről.
- (62) Az ügyben a vizsgálat időtartamát illetően a Bizottság szükségesnek tartotta, hogy megvárja a 2003/96/EK irányelv elfogadását, és a 2006/323/EK határozattal meghosszabbítsa az eljárást, annak érdekében, hogy kikérje a tagállamok véleményét az egyes tagállamokban a 2003/96/EK irányelv átültetéséből adódó helyzetről, aminek akkor még számos lehetséges eredménye lehetett. Mindenesetre egy „körültekintő üzletembernek” tudatában kellene lennie annak, hogy ha egyszer vizsgálat indul egy jogellenes támogatás miatt, majd a vizsgálat azt állapítaná meg, hogy a támogatás nem egyeztethető össze a Szerződéssel, akkor a legnyilvánvalóbb következmény az, hogy a Bizottság elrendeli a támogatás visszavételét. A tagállamok és a kedvezményezettek sürgethették volna a Bizottságot az eljárás mihamarabbi lezárására, ha alternatív befektetéseket vagy intézkedéseket kívántak volna mérlegelni a környezetvédelmi támogatásokról szóló iránymutatások teljesítése érdekében.
- (63) Emiatt a kedvezményezettek nem formálhatnak jogos elvárásokat a 2003. december 31-e után nyújtott összeegyeztethetetlen állami támogatások visszavételének kizárására, sem pedig a támogatás visszavételének a jogbiztonság elve alapján történő kizárására.

7. AZ ÖSSZEEGYEZTETHETŐ TÁMOGATÁS KIFIZETÉSÉNEK FELFÜGGESZTÉSE

- (64) A C-355/95P. sz. *Textilwerke Deggendorf GmbH (TWD)* kontra Bizottság ügyben hozott ítéletében a Bíróság megállapította, hogy „amikor a Bizottság az állami támogatás és a közös piac összeegyeztethetőségét vizsgálja, minden lényeges tényezőt figyelembe kell vennie, ideértve adott esetben az egy korábbi határozatban mérlegelt körülményeket és azokat a kötelezettségeket is, amelyeket az említett határozat adott esetben a tagállam számára előírt”. A Bíróság szerint az új támogatás összeegyeztethetősége a korábbi, még vissza nem fizetett jogellenes támogatás meglététől függhet, mivel a támogatások halmozódó hatása jelentős mértékben torzíthatja a versenyt a közös piacon. Ezért a Bizottság, amikor az állami támogatás és a közös piac összeegyeztethetőségét vizsgálja, jogosult figyelembe venni mind az e támogatás és a régi támogatás halmozódó hatását, mind pedig azt, hogy a régi támogatást nem fizették vissza⁽²⁴⁾.
- (65) Ezért amikor e joggyakorlat alkalmazásakor a Bizottság értékeli az új támogatási intézkedést, figyelembe veszi azt a tényt, hogy a kedvezményezettek lehet, hogy nem teljesítették a korábbi bizottsági határozatokat, amelyek elrendelték, hogy fizessék vissza a korábbi jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatást. Ebben az esetben a

⁽²³⁾ Lásd a 17. lábjegyzetet.

⁽²⁴⁾ EBHT 1997., I-2549. o., 25–27. pont

Bizottság megvizsgálja az új támogatás és az összegegyeztetetetlen és még vissza nem fizetett régi támogatás által a kedvezményezettekre gyakorolt együttes hatást.

- (66) Franciaország, Írország és Olaszország ténylegesen még nem vette vissza a Bizottság által a 2006/323/EK határozatban összegegyeztetetlennek ítélt támogatást⁽²⁵⁾. A visszafizetendő összeg a tagállamok számítása szerint, kamatok nélkül 786 668, 8 095 881,43, illetve 6 612 489,02 eurót tesz ki. Ezenkívül e határozat egy további időszakban nyújtott összegegyeztetetlen támogatást is megállapított, amelyet szintén vissza kell venni. A támogatási összegek és az egyébként összegegyeztethető támogatások halmozása a közös érdekekkel ellentétes mértékben tovább torzítaná a versenyt, és nem találtak olyan érvet, amely indokolná ezt a torzulást. Ezért a fenti (50) preambulumbekzdésben ismertetett összegegyeztethető támogatás kifizetését mindaddig fel kell függeszteni, amíg a kedvezményezettektől vissza nem vették az összes összegegyeztetetetlen támogatást.

8. KÖVETKEZTETÉS

- (67) Azt a következtetést vonták le, hogy a Franciaország, Írország és Olaszország által 2004. január 1-jétől a timföldgyártásra használt nehéz fűtőolajokra alkalmazott jövedéki adó alóli mentességek a Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének értelmében állami támogatásnak minősülnek. A támogatás részben összegegyeztetetlen a közös piaccal, mivel a kedvezményezettek nem fizették meg az adó jelentős részét. A mentesség azon része, amely meghaladja az egyébként megfizetendő adószint 20 %-át vagy az 1000 kilogrammonkénti 15,00 eurós összeget – attól függően, hogy melyik az alacsonyabb érték – összegegyeztethetőnek tekinthető a közös piaccal, azzal a feltétellel, hogy a támogatást legfeljebb 10 évre nyújtják, amely időszakot követően felül kell vizsgálni a támogatás összegegyeztetetőségét. A támogatás fennmaradó részét a közös piaccal összegegyeztetetlennek kell nyilvánítani.
- (68) Franciaországot, Írországot és Olaszországot fel kell szólítani, hogy tegyenek meg minden szükséges intézkedést a 2004. január 1-jétől a kedvezményezetteknek nyújtott összegegyeztetetlen támogatás visszavétele érdekében.
- (69) Franciaországot, Írországot és Olaszországot fel kell szólítani, hogy függeszték fel a mentességek alkalmazását, amíg vissza nem vették az érintett kedvezményezettektől a közös piaccal a 2006/323/EK határozatban és ebben a határozatban összegegyeztetetlennek tartott támogatást.
- (70) Franciaországnak, Írországnak és Olaszországnak haladéktalanul továbbítania kell e határozat egy példányát az intézkedések kedvezményezettjei számára,

⁽²⁵⁾ A határozatot a Bíróság előtt megtámadták, azonban az EK-Szerződés 242. cikke szerint a fellebbezésnek nincs felfüggesztő hatálya.

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Franciaország, Írország és Olaszország által a timföldgyártásra felhasznált nehéz fűtőolajok tekintetében 2004. január 1-jétől nyújtott jövedéki adó alóli mentességek a Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének értelmében állami támogatásnak minősülnek.

2. cikk

Az 1. cikkben említett támogatás összegegyeztethető a közös piaccal, amennyiben a kedvezményezettek az egyébként fizetendő jövedéki adó legalább 20 %-ának megfelelő mértéket fizetnek, vagy megfizetik a 2003/96/EK irányelvben meghatározott minimális adószintet (15,00 euró 1000 kg után), attól függően, hogy melyik érték az alacsonyabb, azzal a kikötéssel, hogy a támogatás maximális időtartama 10 év.

3. cikk

Az 1. cikkben említett támogatás nem egyeztethető össze a közös piaccal, amennyiben a kedvezményezettek nem fizetik meg az egyébként fizetendő jövedéki adó legalább 20 %-ának megfelelő mértéki vagy a közösségi minimum (15,00 euró 1000 kg után) közül az alacsonyabbat.

4. cikk

(1) Franciaország, Írország és Olaszország minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a 3. cikkben említett és jogtalanul a kedvezményezettek rendelkezésére bocsátott támogatást a kedvezményezettektől visszavegye.

(2) A visszavételre késedelem nélkül és a nemzeti jog eljárásaival összhangban kerül sor, feltéve, hogy azok lehetővé teszik e határozat azonnali és hatékony végrehajtását.

(3) A visszafizetendő támogatás után kamatot számítanak fel a támogatásoknak a kedvezményezettek rendelkezésére bocsátásától azok tényleges visszafizetéséig terjedő időszakokra. A kamatot kamatos kamatozás alapján, a 794/2004/EK bizottsági rendelet⁽²⁶⁾ V. fejezetében meghatározott rendelkezéseknek megfelelően kell kiszámítani.

(4) Franciaország, Írország és Olaszország az e határozatról történő értesítés időpontjától kezdődő hatállyal törli a (3) bekezdésben említett kifizetetlen támogatások valamennyi kifizetését.

(5) Franciaország, Írország és Olaszország biztosítja, hogy ezt a határozatot az értesítéstől számított négy hónapon belül végrehajtsa.

5. cikk

Franciaország, Írország és Olaszország felfüggeszti a 2. cikkben említett támogatás kifizetését azoknak a kedvezményezetteknek, amelyek még nem fizették vissza kamatokkal együtt a 2006/323/EK határozatban a közös piaccal nem összegegyeztethetőnek tekintett támogatásokat és a 3. cikkben említett támogatást, amennyiben azt jogellenesen bocsátották a kedvezményezettek rendelkezésére.

⁽²⁶⁾ HL L 140., 2004.4.30., 1. o.

6. cikk

(1) Franciaország, Írország és Olaszország folyamatosan tájékoztatja a Bizottságot az e határozat végrehajtására vonatkozó nemzeti eljárások terén tett előrelépésekről, amíg ezek az eljárások be nem fejeződnek.

(2) Franciaország, Írország és Olaszország az e határozatról történő értesítéstől számított két hónapon belül tájékoztatja a Bizottságot a kedvezményezettek által visszafizetendő teljes összegről, a mellékletben szereplő táblázat felhasználásával megadva mind a tőkeösszeget, mind pedig a kamatot, és benyújtja az e határozat teljesítése érdekében már meghozott és tervezett intézkedéseket. Ugyanezen határidőn belül az említett országok megküldik a Bizottságnak az összes olyan dokumentumot, amelyek igazolják, hogy utasították a kedvezményezetteket a támogatás visszafizetésére.

(3) Franciaország, Írország és Olaszország az e határozatról történő értesítéstől számított két hónapon belül bizonyítékot nyújt be arról a Bizottságnak, hogy teljesítette a 6. cikk követelményeit.

(4) A (2) és (3) bekezdésben említett időszakok lejártát követően Franciaország, Írország és Olaszország a Bizottság egyszeri felkérésére jelentés nyújt be az e határozat teljesítése érdekében már meghozott és tervezett intézkedésekről. A jelentésben részletes tájékoztatást kell adni a támogatás összegéről és kedvezményezettektől már beszedett visszafizetési kamatokról.

7. cikk

Ennek a határozatnak a Francia Köztársaság, Írország és az Olasz Köztársaság a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2007. február 7-én.

a Bizottság részéről

Neelie KROES

a Bizottság tagja

MELLÉKLET

Tájékoztató a kapott, a visszafizetendő és a már visszafizetett támogatás összegéről (*)

Kedvezményezett neve	A rendszer alapján kapott támogatás teljes összege	A visszafizetendő támogatás teljes összege (Tőke)	A már visszafizetett összeg összesen	
			Tőke	Visszafizetési kamat

(*) Millió, nemzeti pénznemben.